

Nya Upplagan

Oktober 2009 Nr 39

**Peter Jöback • Di Leva • Melody Gardot •
Noam Chomsky • Gudrun Schyman •
Kalle Lind • Jonas Hallberg •
Thomas Millroth • Jonas Jonasson •
Sofia Rapp Johansson •**

• recensioner, kult, krönikor, serier m.m. •

MacSupport. Allt du behöver!

MacSupport. Totalt ansvar för dina dator- och kommunikationstjänster.

Naturligt är vi engagerade på Mac-produkter. Men vi kan också
hantera alla dina

Välkommen att testa en partner som gör alla affärsrelationer även
ditt företag.

Mac. Helt enkelt smartare.

Du kan göra allt du behöver med en Mac.

Den är kompatibel med Microsoft Office

och du kan köra Windows- och Mac-

program samtidigt. En Mac blir oftast

billigare, då vi byggt in alla de viktigaste

programmen. Och Mac är säkrare.

Har du hört talas om en Mac som

drabbats av virus?

Ta iMac som exempel. Skärmen

är datorn! En revolution för

produktiviteten och arbetsglädjen.

Bara några minuter efter att du

öppnat kartongen är du i full,

kreativ produktivitet.

Vi bjuder på en
behovsanalys!

Vi ser över ditt skriptorium
och gör förslag.

MACSUPPORT

Hjälper dig med dina dator- och kommunikationstjänster (även Macintosh tillbehör), utbildning,
support och konsulting.

Bäckavägen 18, Malmö, 040-400 18 40
Pålitelshuset 6, Lund, 040-180 400

MacSupport

Lars Yngve
lars@nyaupplagan.se
Chefredaktör, ansvarig utgivare

Maria Yngve - Maria
promenerar fram i
klapprande coola Lace-Up
boot från Hasbeens.
maria@nyaupplagan.se
Ekonomichef

Thomas Millroth
Thomas@nyaupplagan.se

Mikael Håkansson Askaner
mikael@nyaupplagan.se
Layout

Tord Johnsson
tord@nyaupplagan.se

Nya Upplagan

Oktober 2009 Nr 39

Medverkande skribenter

Lars Yngve
Noam Chomsky
Jonas Hallberg
Thomas Millroth
CJ Charpentier
Gudrun Schyman
Sofia Rapp Johansson
Tord Jonsson
Jonas Jonasson
Kalle Lind
P-O Svensson
Olle Ljungström
Linnea Uddenmyr
Gittan Jönsson
Ulf R Johansson
Pidde Andersson
Janne Falk
Johan Stenström
Kåge Klang
Maria Anderberg
Jan Erik Bornlid
Mats Gustafsson
Jerry Prütz
Rebekka Karijord
Peter Eliasson
Gunnar Danielsson
Martin Kristenson
Fredrik Hellström
Esbjörn Hazelius
Mikael Håkansson Askaner

Översättning

Lotta Askaner Bergström

Illustrationer

Jimmy Wallin
Malin Biller
Kåge Klang
Alex Trumpfheller
Johan Wanloo
Marcus Backlund
Max Gustafson
Patrik Evereus
Leif Nelson
Ingrid Astbo
Per Lundström-Gardh
Madeleine Pyk

Foto

Anders Hallberg
CJ Charpentier
Lars Yngve
Maria Yngve
Erland Lundin
John T Stickney
Marcus Törnkrantz
Olof Madsen

Omslagsfoto

Anders Hallberg

redaktionen@nyaupplagan.se
0733-86 76 66

Prenumerera på *Nya Upplagan*
och få tidningen hemskickad varje
månad för endast 300,- om året.

Tryck: Bold/Sydsvenskan
Tryck AB, Malmö 2009

RS-kontrollerad distribution 19.900 exemplar. ISSN 1654-0336

the
world
is
yours

International
contemporary art fair

louisiana

08.08.2009
10.01.2010

louisianacontemporary.com
se louisiana.dk

Sponsor for Louisiana Contemporary
Sponsor for Louisiana 2009

illustration: Patrik Evereus

Tro, hopp och gratisplagg...

Testing, testing, mayday, mayday, my socks and underwear are out of control, mayday, mayday, testing, testing. Calling LA 8 PV och Yoki i Tokyo.

Can you hear me? Hör ni mig? Hallå!

Någon...?

Jag är förföljd av en armé av gratisstrumpor och gratisvalsonger som är lika omöjliga att skaka av sig som den tralliga flöjten i introet på George Baker Selections gamla hit "Paloma Blanca". Detta är naturligtvis mitt eget fel – ja, inte det där med flöjten!

Troligtvis har jag, i ett ögonblick av marginalkluddande förvirring, kryssat i ett reklamblad som av misstag åkt med i postlådan istället för till återvinning. Och portot på dylika försändelser är naturligtvis redan avklarat, annars kom nämligen sällan den typen av brev fram. Eller framför allt, tillbaka.

En gång skulle jag till exempel ringa och skänka ett bidrag till en TV-sänd stödgalan, men slog fel nummer och röstade på KD! KD av alla partier med sin accelererande konservatism och med dumdrutten Göran Hägglund på toppen! Blev det då en röst på Gud, har jag många gånger undrat? Jag hade hellre röstat på honom/henne än på KD och Göran Hägglund. Eller är det, hemska tanke, måhända samma sak? Förresten behöver man inte rösta i något kyrkoval eftersom Gud (vi ses när jag dör) redan vet vad jag tycker *blink, blink*. Undrar vilket parti Gud röstar på eller om han bara misströstar över krig, elände och all annan djävulskap som vi människor orsakar – om det nu verkligen är VI som orsakar det eller om det är han/hon själv eller om det är själve Fan? Ni har väl inte glömt – jo, det har ni förmodligen och

därför vill jag påminna om följande episod – att Gud vid ett par tillfällen hade förtroliga samtal med George Bush. Åtminstone enligt Bush själv. Först ska Gud ha sagt: "George, åk och bekämpa de där terroristerna i Afghanistan. Gör slut på tyranniet"

När det uppdraget var utfört ska Gud ha sagt: "George, åk och gör slut på tyranniet i Irak". På sjunde dagen vilade George, innan han tog nya tag och uttalade: Och nu känner jag åter Guds ord komma till mig: "Se till att palestinierna får sin stat och israelerna sin säkerhet, och skapa fred i Mellanöstern". Huruvida det föreligger någon som helst sanning i detta kan vi ju själva fundera på. Själv tror jag att Gud, om han/hon funnits och de båda hade mötts, hade sagt något i stil med: "George, åk hem och dra något gammalt över dig". Och vad Gud säger när han/hon och påven "snackar" med varandra skulle jag allt ge en tjuga för att få höra. Bush kunde ju förövrigt vara påve eftersom de känner varandra sedan tidigare. Bush hade dessutom gjort sig fint i dumstrut.

Nej, "Bok i retur", som Nisse Hellberg sjunger.

... Varför berättar jag det här för er, och varför nu? Och det frågar ni mig? Här är det jag som ställer frågorna och hör sen!

Åter till gratisplaggen: Jag kan naturligtvis, mot bättre vetande, men icke vis av allt pudrande, talkande och salvande, inte låta bli att använda dem. De är ju så behändigt tillgängliga och det är så praktiskt att ta på sig nya plagg som ramlar in genom brevlådan ungefär samtidigt som man ramlar av sängen, speciellt om man inte har några nytvättade att tillgå. Och det har man sällan!

Mina fötter fungerar som rondell och efter

en timmes användande har strumporna utöver att ha snurrat runt foten ett antal varv, dessutom korvat sig i skon, genererat blåsor och blivit tre gånger så långa.

Och kalsongerna är ungefär lika mjuka, behagliga och sköna i passformen som en genomsnittlig bärkasse av icke återvinningsbar plast. Vid närmare eftertanke tror jag faktiskt att det hade varit behagligare att gå omkring med några prydligt vikta bitar toapapper – Lambi, inte Krepp, för där snackar vi nog skavsår – eller ett Melittafilter av modellen 202 S, alltså filtret som är tillräckligt stort för att även inhysa en ihoprullad raggsocka! Förr var det tubsocka som gällde och om några år är det en Skogaholmslimpa som behövs för att imponera. Utvecklingen går ju framåt. Åtminstone är det vad en av mina närmaste kompisar "Budda" – som är en reinkarnerad bulldozer – tror på.

Själv tror jag inte på någonting förrän jag har sett det, eller åtminstone hört det med egna öron, som Bush gjorde!

Däremot tror jag definitivt att jag ska sluta med mitt tanklösa marginalkluddande när jag sitter och pratar i telefon. Det är farliga saker.

Och klarar jag mot all förmodan inte av det så hoppas jag att jag får ett tecken från någon, och just i detta fall så nöjer jag mig faktiskt med att få ett tecken i form av papperslöst meddelande som plingar när det anländer eller ett samtal från en radioamatör som Yoki i Tokyo eller varför inte LA 8 PV.

Lars Yngve

Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera!

Observera! Observera! Observera! Observera!

TROTS ALLA VARNINGAR och en försäkran från konkurrenter, om att internet aldrig kommer att slå igenom på bred front, har vi nu alltså ödslat tid och pengar på att göra en modern hemsida för tidningen. Ibland är det liksom nödvändigt att gå mot strömmen. Alla vet att moderna människor inte läser tidningar på nätet – hur skulle det se ut? Nåväl: Till alla er som blivit beroende av pappersvarianten av Nya Upplagan, men av en eller annan anledning inte lyckas få tag på fysiska exemplar, kan jag nu med glädje meddela er om att ni nu bara befinner er ett itsy bitsy pyttigt musklick borta. Titta in till oss, vet jag, på: www.nyaupplagan.se

Lars Yngve

Nya Upplagan

Observera! Observera! Observera! Observera!

Observera!

Klipp ut denna information och fäst på kylskåpet, gärna med en kylskåpsmagnet ...

Rån o Anka

Min första tanke är att detta inte ska handla om Anna Anka. Ja, hon upprör, men vi stannar där. Kvinnan har redan tagit tillräckligt med spaltra-

der. Dessutom blir det lätt så amerikanskt.

Vi ska istället fokusera på rån. Exempelvis sådana rån där man stjälar en helikopter och förleder polisen.

Fem män sitter på ett mörkt bildjardhak. Lamporna över borden

gungar knappt märkbart vilket sprider ett oroligt ljus.

– Are we really sure about this?

– Sure! And remember: the first rule of robbery is – you do not talk about robbery.

I nästa scen dånar Armand van

Heldens NYC Beat i takt med helikopterns rotorblad. Tre män firar sig ner på ett tak i brand.

Samtidigt förflyttas vi till polisens helikoptertält. Två män smyger runt i hangaren.

– You know, Jake, this is my last job.

I can't do this anymore. As soon as I'll get the money I will take off to Honolulu or whatever.

– Yeah, I know what you mean. But we can't hesitate now. This is what we've been waiting for our whole life.

Kulsprutorna smattrar. I värdedepån

DÅRPIPPIPAPPER M.M.

Från vilket håll smyger konsten sig på oss?

För det gör den! Så det känns.

Jag upplevde det under Köpenhamns två konstmässor. Två evenemang med ett väldigt bild- och ljudbrus. Sorl, människor, massor av konst och ett och annat glas vin. Den officiella, stora Art Copenhagen blir bättre och bättre, även om jag saknar intressanta utomnordiska gallerier. Några varv satte snurr i bollen, och jag bestämde mig för att fresta ett av fiken. Det skulle jag inte ha gjort. Snabbt flydde jag till den mobila kaffevagnen, som räddade mig med en skummig espresso. Stärkt av koffeinet blev det åter fart på påkarna. Med klarare blick sneglade jag in i ett galleri, där litet avogt Marja-leena Sillanpääs svit Därpippipapper hängde. Underbart märkliga teckningar kring umgänge med fåglar. Hon brukar intressera sig för udda fenomen som finsk tango, klärvoajans och döden, utan att riktigt göra klart var gränserna går. Inte oväntat har hon tillverkat för försäljning en telefon till de döda i form av en gipsduva. Om jag inte hade haft så mycket att bära på skulle jag inköpt en. Det får bli en annan gång: Hallå, morsan, jag ringer senare!!

Fick kulturell röntgenblick av döden och konstnärens klärvoajans.

På alternativa mässan var det stökigare: seminarier, ljudkonst och elektronisk musik med upphetsande rundgångar. Och både kaffe och

servering i det autonoma fiket på taket var oändligt mycket bättre än i stora mässan. Jag återvann än en gång krafterna, och stegade ner bland rundgångar och småkonst. På Malmögalleriet Krets dröjde jag länge inför Megan Whitmarsh broderade teckningar.

Döm om min förvåning, när jag än en gång fick syn på Marja-leena Sillanpää. Nu med text och bild, krångande skrivningar med inskjuten grundskjut grammatik; om kärlek förstas, om döden, och jag studsade över hur orden lagrades över varandra så att själva min uppfattning om möjligheten att fritt välja vreds åtskilliga varv.

Ännu omtumlad av ylande elektronik, som tänt mina öron röda, gick jag därifrån och grubblade över Marja-leenas verk, som så försåtligt smugit sig på mig och skakat om min begrepps- och känslolapparat.

Inte behöver man åka till Köpenhamn för sådana klickar. Malmö duger. Där finns en konstscen, som blir allt speciellare. Då och då röjer Byrån ut någons lägenhet och arrangerar en angelägen utställning. Nu var det dags för Ragnar Persson. Nej, ni som tänker på signaturen "RP" och slirigt grått oljemåleri med stora prislappar misstar er. Här är det fråga om en ung tecknare och fanzinemakare, som jobbar på ett sätt som påminner om tonårens noggranna petighet: skivomslag, hästar, tjejer. Han klottrar, men framförallt tecknar han ödsliga landskap, liksom utbrända. Linjerna är maniskt täta och strama. Bland alla träden avaktar storögda uttryckslösa personer. Inget händer. Utom väntan. Nu hängde de i någons lägenhet på Hässleholmsgatan. Tätt, tätt. Och på en hel vägg hade han tecknat något som verkade vara ett självporträtt i en förödd skog. Ibland dyker oväntade röda stråk upp, svarta streck koagulerar till rufsiga moln. Det är bilder som först verkar kraftiga, men snart tiger sig rakt in i ens inälvor. De berättar om vår tid.

Lika tysta och besatta som Marja-

leenas är de.

Den angelägna konsten sprids inte på vykort i rambutiker världen över; den bullrar och gestikulerar sällan. De där små teckningarna smög sig viskande på mig snett bakifrån. Och jag föll pladask, vill knappt resa mig igen. Ur det läget ser man förresten ovanligt bra. Vilhelm Ekelund talade på sin tid om "låghetens sprängkraft".

Så härligt kan det vara att drabbas.

Och det har inte att göra med, om jag tycker det är vackert eller inte. Skönhet är visst en viktig sak, men för mig handlar konst och för den delen även musik mycket om att utsätta sig. Jag dras gärna till litet skeva grejer. Som spräcker upp i fördomarnas molntäcke. Det betyder inte alls att det måste vara konst med ett komplicerat idéinnehåll. Det har jag inte något emot, men just nu tänkte jag på de där glidningarna mellan banalt, hjärtligt, angeläget och träffande, som rör upp virvlar inne i mig själv.

Konsten är inte ett evigt säkerhetsprogram som i datorn, "Protecting the irreplaceable". Även om den används så. Fast jag tycker tvärtom, att det som påstås vara oersättligt är just ens fetaste fördomar, som proppar igen tanke- och känsloloppen. Den bästa propplösaren är att ge sig hän åt något oväntat.

Konstnären Lisa Fjellman, alias den outhärliga hjältinnan Sillizza, har formulerat sig så: "Man får förlora sig – så det så." Det gillas högt av mig.

(Här kommer ett reklamslag, då ni kan sätta på kaffe: Så skarpt gillar jag det, att jag gjort en bok med den titeln, Man får förlora sig, som kommer ut i vår, na-

Ragnar Persson, "Clear Night for Love", teckning. Foto Byrån

Marja-leena Sillanpää, "Därpippipapper", teckning. Foto S.P.G.

Mitt eget självporträtt

Jag har inte fobi för glasspinnar men avskyr spindlar. Speciellt om dom är ludna och springer emot mej. Jag tycker om färgen brun men har svårt för rosa. Rosa är tjejtigt. Sliskigt på någonting vis.

Jag är lyckligt lottad. Jag kommer ha många fina ögonblick att se tillbaka på när jag ligger för min sista suck.

Jag är överkänslig mot människor som gör illa djur. Jag skulle kunna

göra något mycket fult då. Jag får straffbara planer när jag möter dessa djurplågarer. Jag har en mountainbike, Saab och är stolt ägare av ett kallgarage.

Jag är ingen riktig Svensson, men jag jobbar på det!

Jag har en leverfläck till höger om

naveln, en på handleden och en som jag opererat bort.

I vintras rakade jag av mej allt hår och passade riktigt bra i det!

Jag är kärleksfull men har lätt att glömma bort att le när jag är stressad.

Jag avskyr regn, jag avskyr kyla men

uppskattar solen desto mer.

Jag har lätt att ta saker på lite för stort allvar.

Jag är inte rädd för vare sej åskan eller våldtäktsmän. Jag räds heller inga rovdjur.

Däremot kan jag få ångest när räkningar dimper ner i brevlådan. När

Thomas Millroth

är polisen ligan på spåren. En man från den nationella insatsstyrkan gömmer sig bakom en pelare. Han är skrämmande lik Keanu Reeves i *Point Break*.

I en polerad villa går en nervös Anna Anka (nej!). Hon håller i en stor trådlös telefon som hon masserar

mellan sina välmanikyrate fingrar. Det här ska bli det sista. Sen ett liv i paradiset. En plats där vinglasen är ständigt putsade och parfymflaskorna står i perfekta rader.

Hon vänder blicken mot teven. En påträngande reporter intervjuar Bea-

trice Ask som plötsligt blivit några år yngre och har håret ordentligt tupe-

rat. Läpparna är röda.
– We will have justice. I will do whatever it takes to make this nation safe again.

Anna Anka glömmet för en halv

sekund allt vad pengar heter och tänker: Gud, vad hon är tjock! Svenska kvinnor bryr sig inte om sitt utseende, det är en skam.

Ungefär där förvandlas min film till en uppföljare av *Hot Shots 2*. Då är det inte roligt längre.

Nästa gång en lika spektakulär händelse inträffar – snälla – låt den inte sammanträffa med galna Hollywood-fruar på tv.

Linnea Uddenmyr

Nu kommer det allt tätare rapporter om att det vänder. Vaddå? Jasså? Jovisst! Efterfrågan vänder, börsen vänder, ekonomiska kommentatorer talar om ljuset i tunneln, osv. Fast arbetslösheten ökar förstås... Det handlar om finanskrisen. Den är på väg att gå över. Nu vänder det. Eller?

Det finns faktiskt ingen som idag har ett enkelt svar på hur finanskrisen ska lösas, långsiktigt. Stramare tyglar och i övrigt en tillbakagång till hur det var före krisen, verkar vara den lösning som de flesta förstå-sig-på-are omfattar. Det kommer inte att hålla.

För att lösa en kris som i grunden inte bara rör finansiella frågor utan som handlar om hur vi lever, krävs det nytänkande. Den rika världens överkonsumtion eroderar miljö och klimat. Den hotar framtida generationers överlevnad och välfärd. Vi behöver alltså formulera en ny vision om vad som är ett "bra liv". Ett liv som bottnar i globalt hållbar, klimatsmart välfärd, som omfattar alla och inte lämnar stora grupper efter sig. Ett samhälle som lyssnar på och utformas för att t.ex. kvinnor som sliter med dubbelarbete, till lägre lön, just för att de är kvinnor, ska slippa göra det.

Vi behöver formulera en alternativ vision om vad ett bra liv är. Hur ska ett samhälle där människor "färdas väl" se ut? Jag tror på ett "kunskapssamhälle", där kunskap inte primärt definieras som teknik och ekonomi – utan som mer handlar om det som är kärnan i ett bra liv; en grundläggande materiell trygghet, en ekonomisk självständighet, frihet från våld och rätten att inte bli diskriminerad. Det kräver en ny problembeskrivning, som tar hänsyn till en bredare uppsättning frågor än de som idag formuleras av primärt manliga beslutsfattare, i den begränsande termen "ekonomisk tillväxt".

Krisen är en möjlighet att "tänka om" kring transporter och bostäder, att seriöst ta upp diskussionen om en fortsatt förkortning av arbetstiden som ett sätt att modernisera arbetslivet, kopplat till en modern familjelagstiftning med individuell föräldraförsäkring. Vi behöver ett tydligt samhällsansvar mot det våld som i 19 fall av 20 enligt WHO är mäns våld: mot kvinnor, mot män, mot barn, osv.

I stället för spaltkilometer om Anna Anka behöver vi en seriös politisk debatt som erkänner krisens komplexitet och ser att den bottnar i ohållbar produktion och konsumtion bland jordens rika. Vi behöver analyser om krisens ursprung och vilka som dragit nytta av den – bl.a.

Vänder vinden?

ur ett könsmaktperspektiv. Klimatförändringar är inte könsblinda. Förenklat kan man säga att män i högre grad än kvinnor bidrar till de klimatförändringar som kvinnor i högre grad än män drabbas av.

Ambitionen att människor ska färdas väl genom livets alla skeenden förutsätter en långsiktigt hållbar solidarisk finansiering. Vi människor är både ett "jag" och en del av ett "vi". Vi är alla både individualister och del i ett kollektiv. Längre har vi intalats att vi bara behöver lita till oss själva och att det är genom individuella val och konsumtion vi formar våra liv och tar vårt ansvar. Helhetstänkande och långsiktighet har lyst med sin frånvaro. Konsekvenserna, överkonsumtion med växande hot mot miljö och klimat som följd, kan i sin förlängning resultera i allt fler väpnade konflikter kring allt knappare resurser i form av olja, vatten, gas, mineraler m.m.

Men vi måste inte reducera oss till enbart konsumenter. Vi bär ett medborgarskap, byggt på värderingar och visioner, som vi kan använda tillsammans. I den till synes totala idétorka som brett ut sig i det allmänna politiska landskapet erbjuder feminismen ett brett upplagt alternativ, som inte bara kan möta krisen utan också ge hopp om en rättvis, hållbar framtid, där makt och inflytande inte bottnar i om du är man eller kvinna. Att fortsätta som tidigare betyder att klyftorna vidgas. De rikaste (företrädesvis män) kommer att satsa på att nå en allt högre ålder – medan de fattigaste, kvinnorna, fortfarande köar för att hämta vatten ur sina förorenade brunnar.

Gudrun Schyman

Talesperson för Feministiskt initiativ

Så mycket på papper

Jag var tolv, eller kanske tretton när jag hittade en gammal, gulnad anteckningsbok uppe på vinden. Den var röd på utsidan, sliten, med fransiga kanter, lite vikt, som att den hade legat i någons ficka under lång tid. Den luktade sött; som choklad och tobak.

De handskrivna texterna visade sig vara dikter och sångtexter min pappa hade skrivit när jag var liten.

*"Jeg sjenker min tanke med vindene fra sør
de når deg når stormen tier
med varmende kjærtegn og hviskende ord
om hva fjern hengivenhet sier."*

Min mamma kom ihåg melodierna. Hon grät medan hon sjöng dem för mig.

Jag hade inte sett min pappa på många år. Min mystiska, försvunna far, rebellen, gatumusikanten, den världsvana äventyraren.

Jag bestämde mig för att jag ville söka upp honom och två år senare fick jag åka själv med tåget till staden där han bodde.

Det regnade våldsamt, ringklockan fungerade inte, så jag trippade i mina dygnsura gym-paskor och kastade småsten på hans fönster tills han äntligen öppnade. Det blev ett mycket speciellt möte, som jag väljer att behålla för mig själv.

Det viktiga för den här berättelsen är att jag åkte tillbaka med två plastpåsar fulla av sånger.

Jag satt på tåget och tyckte att jag hade med mig pappa hem på något sätt.

Det tog mig många år att gå igenom allt, mycket var jag för ung för att förstå; böckerna innehöll tankar, frustrationer, detaljer från otaliga resor runt om i världen och sånger. Vackra, fula, starka, omskakande ord på tunt papper med kaffebläck och utsuddat bläck. Kärleksförklaringar till mig och min mamma.

Vi började skicka varandra kassetband med melodier, min pappa och jag. Han skickade skisser och jag fullföljde dem.

Ett frö såddes till vad som se'n skulle bli min egen musik.

Nu är det länge sedan jag tog fram texterna. Jag har dem i en liten kista, men de är inte mina längre. De är minnen.

Jag har fått mina egna ord och sånger. Men jag tänker ändå ofta på känslan jag hade i det där ögonblicket på vinden med anteckningsboken. Till hur djupt orden och musiken kunde beröra mig och vilken kraft de har att föra människor samman, om vi tillåter det.

Rebekka Karijord

jag ser hur månadens kvitton tycks sprida ut sej i plånboken. Det hade varit mera lustfyllt om däri fanns sedlar.

Jag är ofta arg. Jag är ofta glad. Jag skrattar mycket – det är bra för rynkorna säger dom – så jag skrattar.

Jag är för skatthöjning, men vill inte själv betala den. Jag tycker att man borde visa gamla mer respekt. Jag tycker att alla skulle umgås lite mera med sina nära och kära och inte lägga ner så mycket tid med att ångra det man aldrig hann, sen efteråt.

Kaj Pollack är min idol.

En gång i veckan träffar jag min terapeut. Det är bra. Det är bra att på betald tid få bete sej lite hur som helst. Det är skönt med någon som lyssnar. Att lyssna är bra. Att prata är bra men man ska lyssna mer. Det är därför vi fått två öron och endast en mun till skänks, säger min fröken.

Jag har lätt för att gråta men tycker det är pinsamt så jag håller ofta igen. Men när Hooker flög med sin stav över 5.90 kunde jag inte hålla tårarna borta. Jag grät i hundens mjuka päls. Min hund är mitt liv. Jag älskar honom.

Jag har många känslor som jag gil-

lar att ifrågasätta. Jag ifrågasätter ofta mej själv – sånt är utvecklande.

Jag tycker om att vara i mina kläder – jag är glad att jag är jag!

Sofia Rapp Johansson

Bokstavligen

Torsten Ekbohm

En trädgård av ljud.
En bok om John Cage
och *The Cage Age*
Albert Bonniers Förlag.

Den amerikanske tonsättaren John Cage (1912 – 1992) hör till portalfiguerna i vår kultur. Han revolutionerade konster- na, vätte ikull invanda kom- positionsmönster, ändrade föreställningar, knöt samman österländskt och västerländskt. Han var en inspiratör för pop art, nydadaism, han var med och skapade hap- penings och performance, han påverkade elek- tronmusiken, den idébaserade konsten och så vidare. Och runt 1960 blev han en central gestalt i den stora konstnärliga omvälvning som ägde rum i Europa. Att det äntligen kommit ut en monografi på svenska är en stor kulturgärning. Och att Torsten Ekbohm skrivit den är knappast en överraskning. Han har ju konsekvent följt och studerat och bitvis varit en del av de stora förändringarna inom konstarnas värld. Idag ser konstbegreppet helt annorlunda ut än då Cage gjorde entré på scenen på 30-talet. Vi har knap- past längre någon dominerande klassisk musik; en del av bland andra Cages verk och tankar har spritt sig också i så kallade populära musikgen- rer – rock, elektronika etc.

Nå, det är en av de mest självklara gestalter att bekanta sig med. Varför det? Jo, för att i hans verk, tankar och praktik finner vi oerhört mycket av den konstnärliga utveckling, som vi faktiskt mer eller mindre är delaktiga i. Från Anna Odell till Ernst Billgren. Eller John Len- non och Yoko Ono. Bortom detta bjuder Cage på ett ständigt öppet sökande i nya källor. Att läsa om honom och läsa av honom, han var en

strålande författare, bryter tankemönster.

Ekbohm är en mycket spän- stig stilist, som lätt finner for- muleringarna, vilket följer av hans djupa förtrogenhet med sitt ämne. Det är alltså en bok som lätt och ledigt introdu- cerar oss i en bred ström av musik och tankar. Den som är litet mindre specialintres- serad av det rent musikaliska kan skumma igenom analy- serna. Men det skall sägas, att författaren också här är så väl

införstådd, att han lyckas förmedla det speciella i varje enskilt verk. Man får lust att lyssna.

Som kulturhistorisk essä är boken ett mäs- terverk. Vi förs med varsam hand allt djupare in i kretsarna kring Cage, presenteras för del- tagarna, får referenser till både Bauhuas, Dada och amerikanskt intellektuell tradition. Detta är faktiskt inte bara en lust att läsa, boken är för min del tryfferad med aha-upplevelser. Jaså, det är så det förhåller sig!

Ibland störs jag dock av författarens egna pre- ferenser. Dels kan han avge generella omdömen som att generationen efter Cage bara var ytliga i sitt förhållande till Zen-buddismen. Eller så närgånget bli förälskad i sitt ämne, att han okri- tiskt kan påstå att symfoniorkestern med sin dirigent speglar ett enväld av närmast feodala makt. Det är klart, envar har rätt till sina förut- fattade tankemönster, också Ekbohm. Så länge de är öppna redovisade kan jag reagera. Och han spelar hela tiden med öppna kort.

En av de absolut självklaraste kandidaterna till Augustpriset. Fast sånt skulle Cage knappast ha brytt sig om.

Thomas Millroth

Ralf Rothmann

Mjolk och kol

Översättning: Jörn Lindskog
Thorén och Lindskog

Rothmann är född 1953, en av Tysklands mer uppskattade berättare. För berättare är han. Han kan dra en skröna om livet och få oss att tro på varenda detalj. Här inviger han oss i ett 60-tal, där välståndet börjar spira i Förbundsrepubliken. Vi befinner oss i Ruhr- området. Fadern till huvudpersonen Simon är gruvarbetare, modern hemmafru, exotiska gäst- arbetare från Italien introducerar sitt lands ku- linariska seder. Det som gäller är pop, twist, tre- vande sexuella kontakter. Det är alltså upplagt för precis det sociala spel ni tror. Simon berättar om sin epileptiske bror, sin avancerade kompis Pavel, kontakter med flickor, en del bus som vet- ter mot begynnande kriminalitet. Fadern råkar naturligtvis ut för en olycka, modern är otro-

gen med en av italienarna. Nå, det är inte intrigen som är viktig. Boken är fylld av detaljer, som gör den till en arbetarskildring och en utvecklings- roman. Rothmann laddar upp med möten, tillkortakommanden och ganska skitiga och råa detaljer. Och klipper av när det är som mest skru- vat. Och låter därmed boken behålla en av sina stora hemligheter: vad

blev det av alla personerna runt Simons familj? Vi får antydningar, men då jag trodde att jag skulle lägga boken ifrån mig, återvänder jag till scen efter scen. Det är nämligen inte handlingen som är viktig, den är utbytbar. Nej, här backar miljön upp varje person; det går åt skogen el- ler bra trots allt. Rothmann har målat upp ett samhälle på högvarv och som på prov placerat ut sina gestalter där. Därför handlar boken om så mycket mer än Tyska Förbundsrepubliken på 60-talet.

Thomas Millroth

Plura Jonsson

Pluras kokbok:

Provence – Kungsholmen – Koster
Norstedts

Det finns få saker som kan inspirera och egga fantasin och kreativiteten så väl som en kok- bok...under förutsättning att det är en BRA kokbok. En sån där som både kan nimma om välbekanta dofter från lyckostunder hos mor- mor när man var liten OCH låta dagdrömmarna fara ner till varmare länder, stränder, kryddor, gamla stenhus, trånga gränder, hav och salt.

Pluras Kokbok har allt det. Min tidigare hyf- sade respekt för denne Eldkvarn-lätskrivare har nu vuxit till beundran och kokboken får följa med mig i min vardag: I köket, givetvis, för att pröva alla recepten, i soffan, för att ge en stunds god läsning – han skriver bra! – och på kontoret för att inspirera genom alla vackra bilder och påminna mig om vad som är vackert i livet när vardagstretten blir besvärlig.

Pluras Kokbok – med underrubriken; *Pro- vence – Kungsholmen – Koster*, är en gedigen kokbok. En sådan man mycket väl kan ge till so- nen när han flyttat till sin första lägenhet. Den innehåller klassiska recept på pannbiff, kälpu- ding, fläsklägg med rotmos eller skånsk kalops – likväl som mumsiga och enkla beskrivningar av hur man tillagar vitlöksfrästa babysquids, Baeuf Bourguignon eller Ankleverterrinen med inkokta sultaner (russin... inte sådana som hämtats från Tusen och en Natt...!).

Förutom många, många recept – mat för hela året och alla tillfällen – så är boken fylld med Pluras minnen från barndomen, små skrö- nor från äventyr i Provence och en och annan rock'n roll historia. Han har en stor skattkista

att hämta ur och delar med sig från den gene- röst och lättsamt.

Boken är också, på sätt och vis, en hyllning till Pluras mamma Magda, som kom från en bond- gård och tog med sig kunskapen om att laga och ta tillvara mat, vare sig det gällde kött, svamp, lingon, fisk eller bruna bönor, in i det norrkö- pingska barndoms hemmet – även om sedan Tore Wretman också blir en tydlig inspirations- källa för Plura och hans matlagningskonst.

Det är kloka grundrecept, fina bjudrecept och Pluras egna kompositioner som fyller boken tillsammans med jättefina bilder av Pepe Nils- son. Med på denna kulinariska resa har också kocken Johan Åkerberg varit och för den vackra formgivningen står Pär Wickholm, under Plu- ras eget bevakande öga. Läs, laga och njut. Ge bort i present. *Pluras Kokbok* får stå framför Anna Bergenströms *Under Valnötsträdet*, Tore Wretmans *Den underbara vållusten* och fyrtio- fjärde upplagan av *Hemmets Kokbok* i den stora kokbokshyllan. Länge.

Maria Anderberg

J M Coetzee

Sommartid

Översättning: Ulla Danielsson
Brombergs

Nobelpristagaren J M Coet- zee slutar aldrig att överraska läsaren. Hans senaste roman, *Sommartid*, var kanske tänkt som en fortsättning på den utmärkta sviten med självbiografiska drag, *Pojkår* och *Ungdomsår*. Men mitt i arbetet måste han ha tröttnat på den i och för sig framgångsrika formen, att berätta i tredje person berätta om en uppväxt som har många likheter med hans egen.

John Coetzee, som huvudpersonen heter i *Sommartid*, har avlidit några år efter att han fått Nobelpriset (2003). J M Coetzee spelar all- så död. En litteraturforskare har för avsikt att skriva en biografi om honom. Denne låter fem personer som kände John under 1970-talet att berätta om mötena med honom.

Tre av de intervjuade ger ganska omfattande

och ingående bilder av John Coetzee som tret- tioåring. Vid den tiden levde han tillsammans med sin skröplige far och fann sin utkomst som lärare. En granne hade en kort erotisk affär med honom, såg honom annars som tämligen ointressant. En danslärarinna och hennes dot- ter, som är elev till John, blir båda utsatta för smärre förförelseförsök, dock utan framgång för honom. Han söker också upp en kusin, som han bara träffat sporadiskt sedan barndomen, för att han tänker skaffa sig en billig bostad i hennes trakter. Ingen av dem ger någon positiv bild av John, han är tafflig i sina kontakter med människor, oförmögen vid praktiska göromål. Danslärarinnan tycker att litteraturforskaren ska ha titeln "Mannen av trä" på sin bok.

Om det är ett självbiografiskt försök vi ser i *Sommartid* så hade inte J M Coetzee några hö- gre tankar om sig själv vid den aktuella tiden. Men han ska nog inte alltför mycket förväxlas med den John Coetzee som kommer fram i ro- manen.

Jan Erik Bornlid

Gisela Eronn

Tidlösa mönster, textilkonst från 1950-talet
Norstedts

Tänk om det inte fun- nits mönster... Så oerhört fattiga kläder, gardiner, dukar och ta- peter hade varit då...

Boken är, hur som helst, en presentation av de tolv designers som skapade mönster för utställningen "Sig- nerad textil" på NK:s textilkammare 1954, och en del andra utvalda 1950-talsmönster. Textstil- mönstrens svar på Phil Spector var Astrid Sampe som ritade sitt första mönster för textilindu- strin vid tretton års ålder. Astrid var så duktig att hon invaldes som ledamot i *the Faculty of Royal Designers for Industry of Royal Society of Arts* för sina banbrytande insatser inom textil-

industrin. Tillsammans med IBM gjorde Astrid de första databaserade textilmönstren i Sverige. En annan gigant är naturligtvis Stig Lindberg och favoriten är hans *Herbarium*. Dessa möns- ter har på nytt börjar dyka upp och är en ständig inspiration till den nya generationen designers, vilket man kan se på utställningar och i design- butikerna. Tygerna trycks fortfarande och säljs av Ljungbergs textiltryckeri till landets designri- ktade butiker. Ta ett sådant tryck som Pers- sons Kryddskåp eller Fruktlåda, mönster som får humöret att åka hissen upp ett par våningar. Ingenting går upp emot genuint hantverk och jag hade villigt betalat en hel del för att få möta min gamle matteläroare, som påstod att jag alltid hade en massa sattyg för mig, i en kostym med Sven Markelius triangelmönster "Pythagoras" på. Det hade gett honom huvudbry eftersom han inte kunde förstå saker som inte var mät- bara. Den här boken däremot håller måttet.

Lars Yngve

Är du nöjd med
din bank?

Funderar du på att byta bank så
kontakta oss! Vi berättar gärna
vad Nordea kan erbjuda just dig.
Kanske är det betydligt mer än
din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Lillevångsgatan 18
Simrishamn
0771-22 44 88
nordea.se

Jörgen Söderberg 0414-163 54
jorgen.soderberg@nordea.se

Nordea

Alice Munro*Kärlek, vänskap, hat*Översättning: Rose-Marie Nielsen
Atlas

Alice Munro är en ny men angenäm bekantskap för mig. I novellsamlingen *Kärlek, vänskap, hat* visar hon många kvaliteter och en stor variation i uppbyggnaden av berättelserna. Några är korta utsnitt i tiden, man skickas in bland människor i ett vardagligt skeende och lämnar det efter några timmar utan egentliga återblickar. Andra formar hela människoliv, dock sällan skildrade i kronologisk ordning. Och många gånger driver tillfälligheterna sitt spel med karaktärerna. Slumpen verkar ibland bestämma hela livsöden, och det äger nog sin riktighet i de flesta fall.

Främst fastnar den första och sista novellen, titelnovellen respektive "Björnen sover".

Från några enkla penseldrag växer den förra ut till en mångdimensionell fresk över livet i en småstad i Canada. Då och nu, här och där blandas med humor och allvar. Ett par barn smygläser och byter ut brev mellan en man och

kvinna och kommer att fungera som kopplare utan att mannen och kvinnan vet om det.

Ofta lägger Munro in erotiska undertoner i människors möten och några gånger hoppas det över skaklar in i kortvariga clincher. Överraskande återseenden lämnar också bidrag till dramatiken.

I "Björnen sover" har en gammal kvinna drabbats av lättare förvirringstillstånd. Hennes omständliga make, de har ett femtioårigt äktenskap bakom sig, ordnar en plats på ett sjukhem. Där vaknar känslor för en annan man och de viker aldrig från varandras sida. Hennes man är förvirrad vid besöken, osäker på om hon egentligen känner igen honom.

Munro är en författare med stor människokunskap, en erfaren människa med god stilistisk förmåga och med små medel förmår hon ladda situationer i vardagen. Håll ögonen öppna efter *Nära hem* och *För mycket lycka*, de utkommer inom kort.

Jan Erik Bornlid

Bengt O Björklund*Jag missade Woodstock*

Podium

Nej, det blev inget besök på Woodstock-festivalen för Bengt O Björklund. Samma dag som festivalen inleddes fyllde Bengt tjugo år.

Han firade, eller snarare icke-firade, sin födelsedag i ett turkiskt fängelse, dömd till tolv års fängelse för haschinnehav på 33 gram värt 100 kronor. I det turkiska fängelset sitter även Billy Hayes som skrev boken *Midnight Express*, filmad av Oliver Stone. Karaktären Erich i filmen är baserad på Bengt.

Jag missade Woodstock är skriven i diktform, där olika episoder ur författarens liv skildras. Hans barndom präglades av ett antal styvfäder och utanförskap. Vi får beskrivet hur han i slutet av tonåren till sist lämnar landet och via Köpenhamn åker vidare ut i Europa och Istanbul där han träffar Yoshie, som blir hans hustru

och mor till hans dotter. En natt sparkas dörren till deras hem in och de båda blir arresterade, bortförda och torterade till att erkänna vad de än blir anklagade för och dessutom ange sina närmaste. Fängelserna är rena helvetet men Bengt pekar även på att hur hemsk tiden än var i fängelset, så förändrade den honom på många vis positivt. Han träffade konstnärer, författare och filosofer och sög i sig så mycket kunskap han kunde – som han skriver: "Omgivningen skapar förutsättningar för överspill av ny kunskap och erfarenhet". Han lyckas komma ur sin tid i fångenskap nästan som en pånyttfödd människa.

Detta är Bengt O Björklunds hittills-liv i diktform. Har ni sett *Midnight Express* så kommer ni att gilla denna lilla bok, som på många sätt även är ett tidsdokument från en icke förskönad tidsperiod då många levde slumliga hippieliv. Har ni inte sett filmen – se den, därefter kan ni gå och köpa boken. Gör det.

Lars Yngve

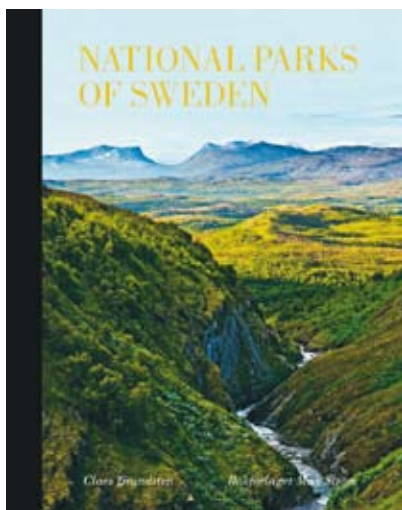
Claes Grundsten*Sveriges nationalparker*

Max Ström

Det känns naturligt att det är just Claes Grundsten som sätter ihop ett praktverk om de svenska nationalparkerna lagom till 100-årsjubileumet av fenomenet. Grundsten är utan tvekan en av rikets, för att inte säga en av världens, bästa natur och fjällfotografer och helt klart på pappret rätt man för uppgiften.

Grundsten har genom åren publicerat en hel rad böcker med stortad fotografi i vilka han med sin balanserade stil, alltid med sitt speciella antivykortsfiltret på kameran skildrat framförallt berg på ett sätt som håller för ett otal genomtittningar. Trycket i Sveriges nationalparker kunde kanske ha varit ambitiösare och nog har antivykortsfiltret varit lite mindre tufft den här gången men det är likväl en härlig fotobok. Det är en samling bilder värdig våra nationalparker.

Men! Frågan är om inte fotografierna ändå överskuggas av texten den här gången. Författaren Grundsten är nämligen på topp och det

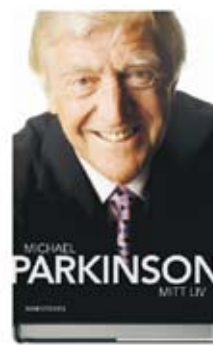
är faktiskt ett nöje att läsa den här boken. Nationalparken, denna amerikanska uppfinning, av vissa tom ansedd som USA:s bästa idé, går igenom med allt från historia till nutida miljöproblematik och alla Sveriges nationalparker avhandlas sedan med ett tjugigt berättande. Grundstens blandning av geologi, historia och vandrarreportage är på något märkligt sätt både återhållet och smittsamt passionerat. Det är naturligtvis insatt, sakligt och korrekt skrivet som det brukar men den här gången faktiskt överraskande inspirerande. Grundsten lyckas verkligen med att "porträttera atmosfären i varje område" som han själv säger var målet. Man får vara bra insnöad i byastenen och 40x40 plattorna om man kan läsa den här boken och inte smittas av svår lust att packa en matsäck och sätta av. Författaren Grundstens klass ger den här coffee-table-boken dubbel tyngd. Fenomenalt.

Fredrik Hellström

Michael Parkinson*Mitt liv*

Norstedts

För alla oss diskofiler är Michael Parkinson mest känd som den som står längst till vänster på omslaget på *Wings Band on the Run*, men för den stora allmänheten är han känd för sin och Storbritanniens mest omtyckta talkshow "Parkinson". Parky, som han kal-

las, är en engelsk gentleman som till skillnad från sina amerikanska kolleger Letterman, Conan och Leno inte försöker knipa poänger på billiga skämt och därmed sätta sig själv i centrum för samtalen. I stället har han lyckats bygga sin karriär på att tillbakalutat delta och på så vis få sina gäster att känna sig trygga och avslappnade – så avslappnat det nu kan vara i en välbelyst publikfylld studio. En programidé som låter väldigt enkel, vilket den i själva verket också är, men få programledare har tillräckligt med lyskraft, självförtroende och karaktär för att det ska fungera. Parkinson har känsla för att bryta in i samtalsgången när det känns motiverat och samtidigt låta gästerna tala till punkt när de har intressanta saker att säga. Han är också en fullblodig konversator med fingertoppskänsla. Det må se väldigt enkelt ut när han sitter där i sin stol och konverserar, men som ni vet så är det enkla det svåra, och ingen hade lyckats med detta i 40

år om personen i fråga inte varit skicklig. På kuppen har Parkinson själv blivit en celebritet. Men han har också ett rykte om sig att vara en tuff chef, vilket de som jobbat med research åt honom intygat (det omnämns naturligtvis inte i denna bok). Parkinson är, utöver en unik tv-personlighet, en hyllad sportskribent och skriver med samma charm som han konverserar – en naturbegåvning. I *Mitt liv* får vi Parkinsons berättelse och återblickar från hans långa karriär. Vi får också läsa om hans vänskap med bland andra fotbollsgenet George Best. Det är lättsam och trevlig läsning om hans uppväxt och familj, och om kärleken till Australien. Det sägs att de riktigt intressanta och begåvade människorna är de som lyckas med bedriften att få sin omgivning att känna sig begåvad och intressant. Nu har Parkinson förvisso aldrig tvingats lägga något krut på just detta då hans gäster varit synnerligen begåvade och intressanta, men han är den typen av person som hade kunnat stanna till på vilken pub som helst och varit med i ett pågående samtal innan hans pint hade haft skumkrona – lyssnandes eller kommenterandes. Det skulle vara intressant att få se och höra Parkinson som gäst hos *Parkinson*.

Lars Yngve

Människor det varit synd om: Torsten Lilliecrona

Överallt och hela tiden hamnar folk i klister, knipa, fel sällskap och Landskrona. Då är det lätt att tycka synd om dem. Det är många gånger också en smula oförskämt. Särskilt om man samtidigt skrattar åt deras ryggar. I boken "Människor det varit synd om" utforskar kulturarbetaren Kalle Lind den fina gräzonen mellan empati och skadeglädje. Det här är ett utdrag.

Vissa människor har oturen att lyckas. Vi på *Saltkråkan* blev 1964 en succé i teve – men också en Förbannelse för skådisarna. Maria Johansson (Tjorven) har även som vuxen skådespelare haft svårt att få roller eftersom hon är så förknippad med en rultig sexåring i snickarbyxor. Bengt Eklund (Tjorvens pappa) blev upphov till SEB-ekonomen Klas Eklund (no further comments). Båtsman (Båtsman) blev (gissningsvis) klister. Louise Edlind (Malin) blev riksdagsman för folkpartiet.

Men värst gick det för Torsten Lilliecrona (farbror Melker). Han var en mångsidig dramatisk skådespelare vid Göteborgs stadsteater, där han tänkt sej att fira triumfer med Shakespeare och Tjechov. Att hänga med överspelande ungar och gamla skådiskolleger i vegamössa var gubevars bara ett extraknäck.

Plötsligt blev Lilliecrona för hela svenska folket en fumlig hemmapappa. Plötsligt kunde han inte gå ut på stan utan att främmande människor i kör skrek "Farbror Melker, vet du vaa-aad?" Plötsligt blev han antastad av okänt folk som bad honom vifta bort getingar, trilla i vattnet och komma hem till dem och över-salta deras fiskkok.

När Astrid Lindgren lurat med Torsten på långfilmer om hur en säl fastnar i ett nät, om hur en tvååring rymmer och om hur hela jämrans Saltkråkan jagar en sten, satte Torsten ner foten. Han hade inte gått i teaterskola och lärt sej prata onaturligt på låtsasdialekt för att sen spilla sin talang på beskäftiga ungar. Han tog sitt pick och pack och drog tillbaka till Göteborgs stadsteater. Aldrig mera Skrällan! Nu endast Tjechov!

Döm om Lilliecronas förvåning när Göteborgs stadsteater plötsligt svepts med av sextitallets vänstervåg och inte alls tänkte spela Tjechov. Nu styrdes teatern inofficiellt av Sven Wollter, som nickande övervakade hur foajén pryddes av röda fanor och repertoaren styrdes av ett arbetarråd. Bland konservativa göteborgare gick teatern under öknamnet Pekingoperan.

1967–75 spelade man bl.a. pjäser om förtryckta lagerarbetare, förtryckta diskare, förtryckta gruvarbetare, förtryckta tältresare, förtryckta rugbyspelare och förtryckta bensinmackarbetare. Samt en musikal om maktförhållandena inom välfärden.

Men visst spelade man också Shakespeare. *Timon från Aten* gjordes 1969 i en nytolkning som bl.a. "visar kapitalismens kris och sönderfall samt parlamentarismens bräcklighet".

Det blev sorgliga år för Lilliecrona. På kvällarna fick han spela typ ond knekt i pjäser om feodalsamhällets uppkomst eller ond fackbas i pjäser om sossarnas svek mot de riktiga arbetarna. På dagarna fick han sitta hemma, eftersom det fortfarande kom fram folk och skrek "farbror Melker, vet du vad?" så fort han stack snoken utanför dörren. Dessutom på göteborgska.

Till slut dog Lilliecrona. Tidningsrubrikerna kunde ha varit "Farbror Melker, vet du vad? Nu är du död!" Riktigt så illa var det inte. Tidningarna nöjde sej med rubriker av typen "Farbror Melker är död" (AB), och så fick nån sommarpraktikant ringa upp de före detta lillgamla barnen, numera bittra vuxna, och ställa frågor om Lilliecrona: var han lika fumlig på riktigt? Ramlade han i vattnet på riktigt också? Hade han en sån där illasittande pikétröja på riktigt också?

Och fortfarande kan man, om man vandrar ensam över den vindpinade Göta-platsen en månkla februarinatt, höra en ensam lilliecronska väsning i vinden: "... Astrid... Lindgren... är... en... jävla... subba..."

Kalle Lind

<http://kulturarbete.blogspot.com/>

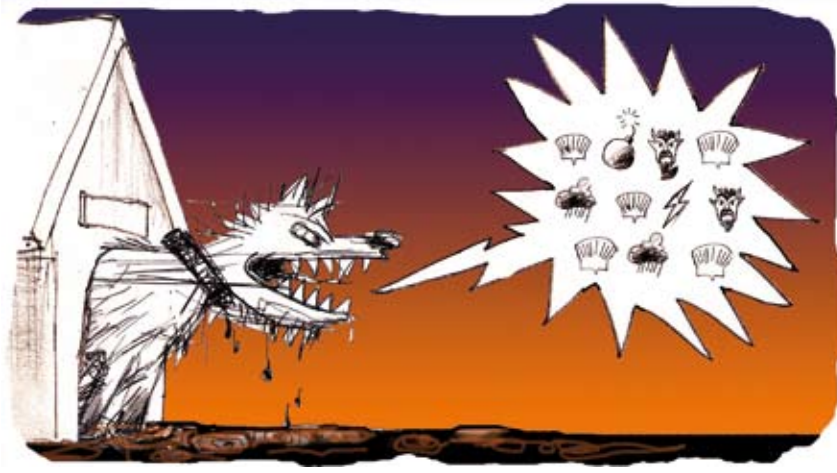

Illustration: Pär Lundström Gardh

Varför blir det skäll?

DÄR SHELL DRAR fram för sitt levebröd är det inte ovanligt att det blir skäll av olika anledningar: Sydafrika, Nigeria, Nordsjön, Kanada, Irland, Sverige... Denna gång handlar det om sug efter naturgas i Skåne. Och nu så nära att det kan beröra marken under datorn där tidningen du håller i handen delvis blir till.

Oavsett var exakt gränsen går för området där det ska letas eller var det till slut blir, om det blir något av – finns det all anledning att med en Rumpnisses förundran utbrista ”Voffo då då?” fast utan att fastna vid den frasen. Vad handlar det om? Sätt världsliga händelser och paralleller i perspektiv, både historiskt och för framtiden.

Vad innebär det att utvinna naturgas? Naturgas är ett fossilt bränsle. Sverige har satt upp som mål att minska utsläppen av växthusgaser med 40 procent till år 2020. Framtagning av ännu mer brännbara fossila ämnen rimmar illa med målet att minska utsläppen.

Samtidigt är det inte länge sedan det lät så här från annat håll:

”Kapplöpningen om den svenska naturgasmarknaden kan börja på allvar.” Det skrev *Dagens Nyheter* efter att ha tagit del av regeringens budskap för framtiden. För reportern stod det klart att Sverige ”i all tysthet fått en ny energipolitik” genom att naturgasen framhålls som möjlig och önskvärd ersättare för kärnkraften. Året var 2004 och energiministern hette Leif Pagrotsky (DN 041017).

Den nya naturgaslagen behövs för att stimulera och öppna upp gasmarknaden, enligt Energimyndigheten, då de kommenterar den proposition som ligger till grund för lagändringarna under 2000-talet.

Budskapen går således åt olika håll från olika myndigheter.

HUR MYCKET GAS finns det och för vilka är det lönsamt? Mindre än tre procent av den totala

mängden gas som finns kvar i världen finns i Västeuropa. I Danmark beräknas gasen räcka i 6 år. Motsvarande siffra för Norge är 28 år.

Solen däremot, med tillhörande vind, beräknas hålla i 5 miljarder år till.

Det gäller att hitta ”tillräckliga mängder för att motivera en kommersiell utvinning av gasen” skriver Shell på nätet angående sitt uppsåt att få börja.

För min egen del hade det varit enklare att motivera ett ja om utvinningen sätts i ett ekologiskt perspektiv och vinster från naturrikedomarna gödsas ut demokratiskt.

För att ta sig fram till den eventuellt lönsamma gasen under Skåne, som går i ett i bälte mellan Kullen i nordväst och Simrishamn på Österlen, måste man borra sig in i den bergart som tidigare varit på tapeten då andra prospektörer varit intresserade. Något lokalbefolkningen satt stopp för.

Bergarten innehåller alunskiffer som i sin tur består av bland annat tungmetaller och uran. En bieffekt av denna genomborring kan vara att tungmetaller och uran läcker ut, i grundvattnet och på marken. Vem garanterar att så inte sker? Hur ser det ut på andra håll i världen där det borras efter gas? Det finns ett intressant förhållningssätt för alla parter, för och emot, oavsett svar: Om man kan borra genom alunskiffer utan risk för spridning av sådant som inte har bland människor att göra, då kan det väl inte vara några problem. Finns det däremot problem kan det inte vara fritt fram.

Vilka källor är pålitliga och kan ge oss ekonomiska/ekologiska argument som håller?

Fast vad ska vi med ren borrhänsel till i detta fall, om själva orsaken till borrhänseln – att få fram fossil gas – inte är berättigad enligt de kriterier som finns generellt för att minska utsläppen – i det världsomfattande växthus i alla lever i på jorden?

Överväg även lämpligheten av att industrialisera bästa tänkbara jordbruksmark. LRF är

också en del av motståndsrörelsen när det gäller naturlig fossilgas.

NYLIGEN PASERADES en gräns. I *Sydsvenskan* 090927 skriver Daniel Rydén på nyhetsplats om att den samlade mängden människor under lördagen den 26 september överskred gränsen för vad jorden tål av diverse utsläpp per år, enligt den engelska stiftelsen News Economics Foundation.

Alla tär inte lika mycket. ”Vad den typiske tanzanianern belastar miljön med under hela 2009 hade den typiske amerikanen gjort sig skyldig till redan klockan fyra på morgonen den 2 januari.”

Överflödiga transporter är en del av det ohållbara. Storbritannien importerar 22.000 ton potatis från Egypten samtidigt som Storbritannien exporterar 27.000 ton potatis till Egypten. Det här är inget ovanligt. Bara ett exempel till. Sverige transporterar en miljon toalettpappersrullar till Italien. Italien skickar i sin tur 3,6 miljoner toarullar till Sverige.

Transporter kors och tvärs över klotet med likvärdiga varor är en lönsam affärsidé. Inte minst för oljeindustrin – då det inte kostar vad det kostar att skita ner. En av dessa vinnare är Shell.

OCH HÄR ÄR en förklaring till varför det blir skäll:

I USA i somras avslutades en rättegång mot Shell. *Dagens juridik* (090616) skriver om bakgrunden. 1995 avrättades nio nigerianer som protesterat mot Shells sätt att bedriva oljeutvinning i Nigeria, vilket orsakat enorm miljöförstöring vid Nigerdeltat. En av dem som blev dömd till döden var författaren Ken Saro-Wiwa. Shell, som suttit åtalade för inblandning i detta, valde förlikning i stället för att fullfölja rättegången och har nu ersatt anhöriga till de avrättade. FN och Amnesty har flera gånger anklagat Shell för brott mot mänskliga rättigheter i Nigeria.

Den avslutade rättegången har därmed varken friat eller fällt Shell. Sökandet efter sannigen har upphört i juridisk mening.

På Irland i Mayo protesterade boende år 2005 mot att ett gasraffinaderi skulle byggas, som Shell var inblandade i. Fem satt fängslade i 94 dagar, tre bönder och två pensionerade lärare.

Tisdagen den 15 september i år kedjade 25 Greenpeaceaktivister fast sig vid maskiner till Shells oljesandsanläggning i Alberta, i Kanada. Greenpeace klassar just denna utvinningsmetod som den i särklass miljövidrigaste.

I Nordsjön 1995 ville Shell sänka oljeplattformen Brent Spar i Nordsjön. Enligt boken *Storföretagens svarta bok* ledde detta till en internationell bojkottkampanj mot Shell så att de senare drog tillbaka sin begäran i stället för att bara sopa problemen under havet.

I Sydafrika blev Shell en av de stora företagsymbolerna för apartheid, vilket ledde till bojkotter mot Shell då de ansågs smörja diktaturen.

HAR DESSA EXEMPEL någonting med svenska Shell att göra?

Frågan är mer allmän. Hur långt kan ett företag, en ideologi, en religion, en demokrati gå utan att kollektivet dras med när något negativt sker i dess namn? Speciellt om de som representerar ”varumärket” försvarar, eller förringar det som sker, då det inte står rätt till.

När är det rätt att kollektivt peka ut medskyldiga och när blir det till ett övertramp på oskyldiga? Det är något att fundera över både kollektivt och individuellt – gemensamt.

Mikael Håkansson Askaner

Den som vill ha källor till denna text kan skicka ett mail till mikael@nyaupplagan.se

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Stortorget 13
Ystad
0771-22 44 88
nordea.se

Susanne Lindblad 0411-744 75
susanne.lindblad@nordea.se

Levande bläckfisk och vansinnesmän

Kom just hem till trygga Gärsnäs efter en två veckors lång rese- och upplevelseextas i Japan och Korea.

Betorna åker upp ur jorden. Grannens katt är gravid igen. Häggs har flyttat grönsaksdisken. Mandelmanns har besöksinvasion. Det blåååååser som FAEN igen och vi har fått en ovälkommen mullvad i trädgården.

Dessa triviala faktum lyder en viss logik och följer ett mönster i vart livet levs här på Österlen. Hur skall jag någonsin kunna länka ihop mina märkliga upplevelser på resande fot med vardagslunken här hemma. Ibland undrar jag. Finns balans? Existerar balans? (Är det intressant med balans?)

Det är som att titta på en abstrakt dokumentärrulle på SVT ibland. Gjord av någon halvgalen regissör med David Lynch-komplex. Eller är det en sen icke framkallad Sture Dahlström film? Wong Kar-Wai? En slags roadmovie med inspiration från den eminenta österrikiska filmen "Hundstage" (se den filmen! Se den filmen... oj oj... nattsvart Norénhumor i kubik, men mycket, mycket värre... i regi av Ulrich Seidl)?

Ibland (?) förundras jag över vad jag upplever på mina resor. I mitt jobb... Är det verkligen mitt *jobb* detta? Vad gick fel hos min syokonsulent i högstadiet?

Spela saxofon med en massa märkliga och udda existenser runt i världen... hur kunde allt bli så fel?

Vad är det som sätter igång alla processer? Alla upplevelser och dråpliga situationer? Hur kan det komma sig att så mycket märkligt sker? Liket en Paul Auster-bok där slumpens ljuvliga mekanismer slår sitt famntag om mitt liv och leverne. Där jag synbarligen sugns in i situationer och upplevelser av märklig dignitet.

Jag älskar känslan av att inte veta vad som väntar runt nästa hörn, i nästa öronblick.

De två veckorna i Japan och Korea med mina kära vänner Paal, Ingebrigt och Otomo blev till ett pärlband av starka upplevelser. Alltför mycket att redogöra i en text som denna. Alltför många detaljer som säkerligen mår bäst av att stanna enbart i våra distorderade minnen och som definitivt icke lämpar sig i tryck. Men i denna komplexa väv, i detta lapptäcke av upplevelser så fladdrar en del detaljer som jag i denna tidiga höst gärna vill delge mig av. Livet på en blåsig åker utanför Gärsnäs ger tid till reflektioner och vegeterande och det känns som att detta utrymme i Nya Upplagan blir det forum som skapar balans (?) och riktning (?) i den bisarra och verklighetsrelaterade dokumentärfilm som rullar inom mig...

Vad skulle mina kära mor- och farföräldrar sagt om den kost som inmundigades under denna resa? Eller är det verkligen så stor skillnad mellan den norrländska pölsan, palten, surströmmingen och kalvdansen när man sätter dessa kulinariteter bredvid japanska friterade laxhjärtan, manetsallad, halstrade grisöron, friterad skorpion (detta var dock på en kinesisk restaurang i Roppongi. En restaurang med avgjutna kvinnobröst och enorma fallosor på vägarna. Toppat med en gigantisk gjuten klocka i mitten av restaurangen förställande en... "..."), den råa krabbrommen eller de friterade kycklinghalsarna? Möjligt att de trots allt skulle ha förfasat sig över de Koreanska läckerheterna vi bjöds på i Seoul? Grillad fläsksvål, levande

bläckfisk (där vår vän Hankil hade vissa uppenbara problem med en vandrande tentakel som fastande uppe i hans näsgång och inte släppte taget förrän efter 20 minuter... lätt panik i hans vanligtvis lugna anlete...), två år gammal fermenterad kål och friterade skalbaggar(!)...

Men allt gick ner. Allt gick ner med lite hjälp av lämpliga vätskor. Den japanska ofiltrerade Nigori-shojun var extatiskt bra och annorlunda och en god hjälp!

Men allt är inte bara mat och dryck. Vi blev även hotade av en pistolman i tunnelbanan i Seoul. En vansinnesman gick runt i vagnen och pratade med sin pistol likt en mobiltelefon. När han började frenetiskt vifta med sitt vapen och även höja rösten så tyckte vi samfällt att det var dags att kliva av vagnen. Just innan han gick på vagnen hade vi blivit underhållna av en parant dam som försökte sälja någon slags verktyg för rengörande av den besvärliga "kroken" på allas våra avloppsrör under vasken. Med ackuratess visade hon sitt skohornliknade verktyg som gled som fisken i den modell av avloppsrör som hon medförde för sin demonstration. Vi såg henne inte sälja ett enda verktyg under den 30 minuter långa resan. Sedan klev pistolmannen på.

Kontraster...

Vi staplade ut från tunnelbanestationen gick rätt på den lokala marknaden, där vi omedelbart möttes av friterade halva(!) grisansikten och pannkakor med jäst kål...

Män utan underkroppar hasade omkring på marklen klädda i tjocka svarta gummidräkter.

Jag gillar det faktum att vi inte har dylikt på torget i Gärsnäs...

Kontraster...

Många märkliga och dråpliga situationer på lokala restauranger och barer (She's Bar i Seoul en av de märkligare...) följde innan det var dags att packa ihop väskan (sprängfylld av märkliga koreanska CD's samt rara japanska vinyls) och bege sig hem.

En vansinnesman på flyget mellan Seoul och Frankfurt bidrog starkt till min känsla av bisarr dokumentärfilm. Jag satt liksom bara och förundrat betraktade denna märkliga man som satt bredvid sin fru/älskarinna och räknade på en medhavd räknedosa.

Först lugnt och sansat. Sedan med ett missnöjt lågmält grymtande. Kvinnan bredvid börjar att oroligt skruva på sig. Mannen ber om mer rött vin. Efter 4 glas rött vin märks en tydlig skillnad i attityd hos mannen.

Han blir högljudd. Och aggressiv. Han sitter fortfarande med sin kalkulator och räknar (gissningsvis går hans affärer mycket dåligt... eller vet han måhända inte hur räknemaskinen fungerar?). Han ber om mer vin. Blir nekad av en trevlig tysk flygvärdinna. Reser sig resolut ur sin stol. Tvärstopp. Bältet...

Försöker igen med uppknäppt bälte. Springer genom gången till det allmänna pentryt och hämtar mera vin. Sätter sig med en duns i sitt säte och börjar omedelbart att räkna igen. Skriker rakt ut. Vrålar! Stillar sig i några sekunder. Slår sedan sin knytnäve mycket hårt och resolut rakt fram i stolen framför. Kvinnan i sätet framför väcks bryskt ur sin sömn...

Mannen återgår till räknande och rödvinsdrickning. Ny språngmarch. Nytt vin.

Hans kvinna har efter upprepade försök att lugna ner honom gett upp. Låtsas resignerat sova.

Flygpersonalen försöker att med olika medel

lugna mannen som nu är starkt högljudd och aspackad. Han slår och viftar runt omkring sig. Dunkar båda sina händer i sätet framför. Arma kvinna...

Efter ytterligare en paus dunkar han plötsligt sitt huvud med övertygelse i sätet framför sig. Liket en galen dansk. Kvinnan framför reser sig upp men kan bara resignerat skaka på huvudet.

En flygvärdinna försöker att återigen lugna mannen som bara svarar med att spotta (!) efter henne. Någon slags säkerhetsansvarig kommer fram och pratar med mannen med samma kroppsvätsketömmande svar. När jag tror att det stora kaoset skall utbryta med nödländning i Ryssland som följd så somnar mannen mycket övántat! Spontana applåder i kabinen som målet för hyllningarna är mycket långt ifrån att uppfatta eller uppskatta...

När planet äntligen landar i Frankfurt så sover mannen fortfarande, med ett fast grepp om sin räknemaskin. Hans kvinna har efter upprepade uppvakningsförsök gett upp och lämnar därefter mannen i sin stol och går ut med oss andra.

Förundrad över människans olika förmågor och oförmågor så byter jag flyg och anländer några timmar senare med pågatåget till stationen i Gärsnäs.

En gåsflock flyger i formation förbi. En hund skäller stilla. Två bilar på parkeringen.

Norrmans har just stängt för dagen.

Min älskade flickvän hämtar upp mig i vår Volvo.

Kontraster...

Hemma.

YES!!! Hemma!

Filmen kan framkallas och redigeras.

Mats Gustafsson

foto Olof Madsen

horoskopet oktober

av O. Rakel

Vattumannen

O. Rakel låter meddela att månadens horoskop har uteblivit på grund av oförutsedda händelser i stjärnsystemet.

DET VAR BÄTTRE FÖRR

Under en knapp månads välbehövlighet bortavaro haver jag frottats med flertalet oerfarna individer ur inavelns högborg d.v.s. den engelska noblessen i deras glättiga vardag. Så i förmiddags trampade jag ånyo svensk mark. Förfaller som om jag återvänt till fäderneslandet i grefvens tid, lagom för att kana runt på försåtligt halkiga höstlöv, äta kanelsnäck och sippa te med fingervantsförsedda händer i lilla salongen.

Med facit i hand konstateras kan att denna senaste utlandsvistelse fortgått alltför länge. Det finnes en gräns för hur mycket gin rummy, shuffle board, whist, slafsiga middagsbjudningar och meningslösa whiskeyprovningar Grefve Fågelsparre förmår uthärda under en månad. Ehuruval dessa äga rum i det forna brittiska imperiets högborg. Vid flertalet tillfällen tvingades jag sätta ner foten och läxa upp en hopper ouppfostrade snorvalpar vilka förgäves försökte fylla sina anfäders spatiösa fotbäcklådor. Komma här och påstå att mina whiskeyblandningar smakar terpentin? Trams och förbannad lögn, inget annat! Dög Fågelsparres blend åt det gamla gardet är dessa faen i mig goda nog åt en hopper drumlar vilka alltjämnt lallar runt med kondenserat H₂O bakom öronen. Därmed basta!

På inbjudan av baronessan J närvarade jag som representant från svenska sektionen av Adliga taxklubben (ATAX) då flertalet nordeuropeiska nationella Taxklubbar ämnade delta i konventet Dachshund 2008. Kvällstid rörde diskussionerna företrädesvis taxrelaterade rassetifikationer, på dagtid stod det mestadels jakt på agendan.

Första dagens jakttroféer lyste med sin frånvaro. Sannolikt till största delen beroende på att den tilldelade ammunitionen var av typen lös

övningsammunition, dvs patronen innehöll funktionerande drivladdning men saknade kula. Vill minnas att det under min barndom huserade en patron Seeger som även denne saknade en kula, låt vara i pungen men ändock, och som av bygdens fruntimmer kallade för blindgångaren.

Nästföljande dag var det en beslutsam skara halvblinda soffpotatisar som åter gafvo sig ut på jakt. Trots ett beslutsamt sinne kunde vid jakt dagens ände konstateras att följande byten nedlagts: Ett exemplar av hennes kungliga höghets röda brevlådor, en postbil, tre träd av skiftande art och grovlek, ett vägmärke varnandes för skarp högerböj samt en igelkott vilken i ärlighetens namn ytterst oavsiktligt togs av daga med Range Rover under hemfärden från skogen. Efter dessa tvenne hårt prövande dagar upphörde jag att medfölja på ytterligare jakter av ren självbevarelsedrift. Detta om detta.

Nu ämnar jag inom kort lämna Rabarberklubbens ombonade salar och för första gången denna månad styra kosan mot mina ägor. Men först skall jag hämta ut min strävåriga tax Serenius från inackordering hos kärringen Ahlström.

Med lyft cylinderhatt
Grefve Fågelsparre

Lägenheterna klättrar mot skyn – som om de låg på en bergsluttning

Världens bästa bostäder

Världens bästa bostadshus ligger i Köpenhamn – i den nya förstaden Örestad på Amager nära Kastrup. Det menar i varje fall en internationell arkitektjury i Barcelona, som under fjolåret givit första pris till den unge dynamiske danske arkitekten Bjarke Ingels och han byrå BIG. Vars projekt alltid låter hållbarhet samspela med fantasi och miljötänkande.

Det vinnande huset heter VM-Berget och är, enligt upphovsmannen, en alkemi av boende över en katedral tillägnad bilen.

Bjarke Ingels slår fast att bilen är en integrerad och oumbärlig del av vår kultur. Alltså utgår han från ett jättelikt parkeringsgarage i markplanet och låter lägenheterna växa som ett berg över bilarna.

Hela komplexet – betong, glas, metall och trä – är elva våningar högt och terrasserat ungefär som staplade Legobitar, eller en puebloby i New Mexico. Till varje lägenhet hör en liten trädgård, som bokstavligen placerats på den underliggande grannens tak, varefter hela Berget kröns med grönska. Sammantaget blir det 7 200 kvadratmeter vegetation i och på fastigheten!

Och eftersom huset heter Berget har man prytt garagefasaden, gjord av perforerade metallskivor för att ge maximal ventilation, med en bild av Mount Everest. Den är med sina 2 500 kvadratmeter för närvarande världens största svart-vita bild.

Biltemat går också igen i tre kolossal målningar av

den franske gatu- och graffitikonstnären Victor Ash, som låtit staplade fordon bestigas av hjortar.

Bjarke Ingels hus är en fröjd för ögat. Linjerna är rena och enkla, samtidigt som skapar glädjen sprudlat.

Grannfastigheten heter för övrigt VM-husen och utnämndes för fyra år sedan till Nordens bästa bostäder; även de ritade av Bjarke Ingels och hans medarbetare.

Byrån BIG räknas som ett stjärnskott i dansk samtidsarkitektur. Man har tidigare byggt ett maritimt ungdomshus likaså på Amager, arbetar med ett underjordiskt sjöfartsmuseum i en gammal torrdocka i Helsingör, och med giganten Folkets Byggnad i Shanghai – formad ungefär som ett uppochnervänt V, vilket är det kinesiska tecknet för ren som betyder folk.

På planeringsstadiet finns också en stadsdel på en ö utanför Baku, där kvarteren ska efter-

bilda silhuetterna av Azerbadjans sju högsta berg.

Det var för övrigt också Bjarke Ingels som låg bakom det omdebatterade förslaget att låna ut *Den lille havfrue* till Shanghai nästa år.

Örestad, slutligen, uppstod i samband med byggandet av Öresundsbron. Här samsas universitet, forskning, högteknologi och bostäder i en ny urban miljö genomfluten av kanaler.

C-J Charpentier

Text och foto

Mount Everest överförd till metall pryder VM-Bergets fasad

Taxi Ystad
72 000

Österleden 6
271 42 Ystad
Växel: +46 411-72 000
www.taxiystad.se

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Stortorget 13
Ystad
0771-22 44 88
nordea.se

Bengt-Åke Bengtsson 0411-744 46
bengt-ake.bengtsson@nordea.se

Nordea

Lyskraft på Österlen!

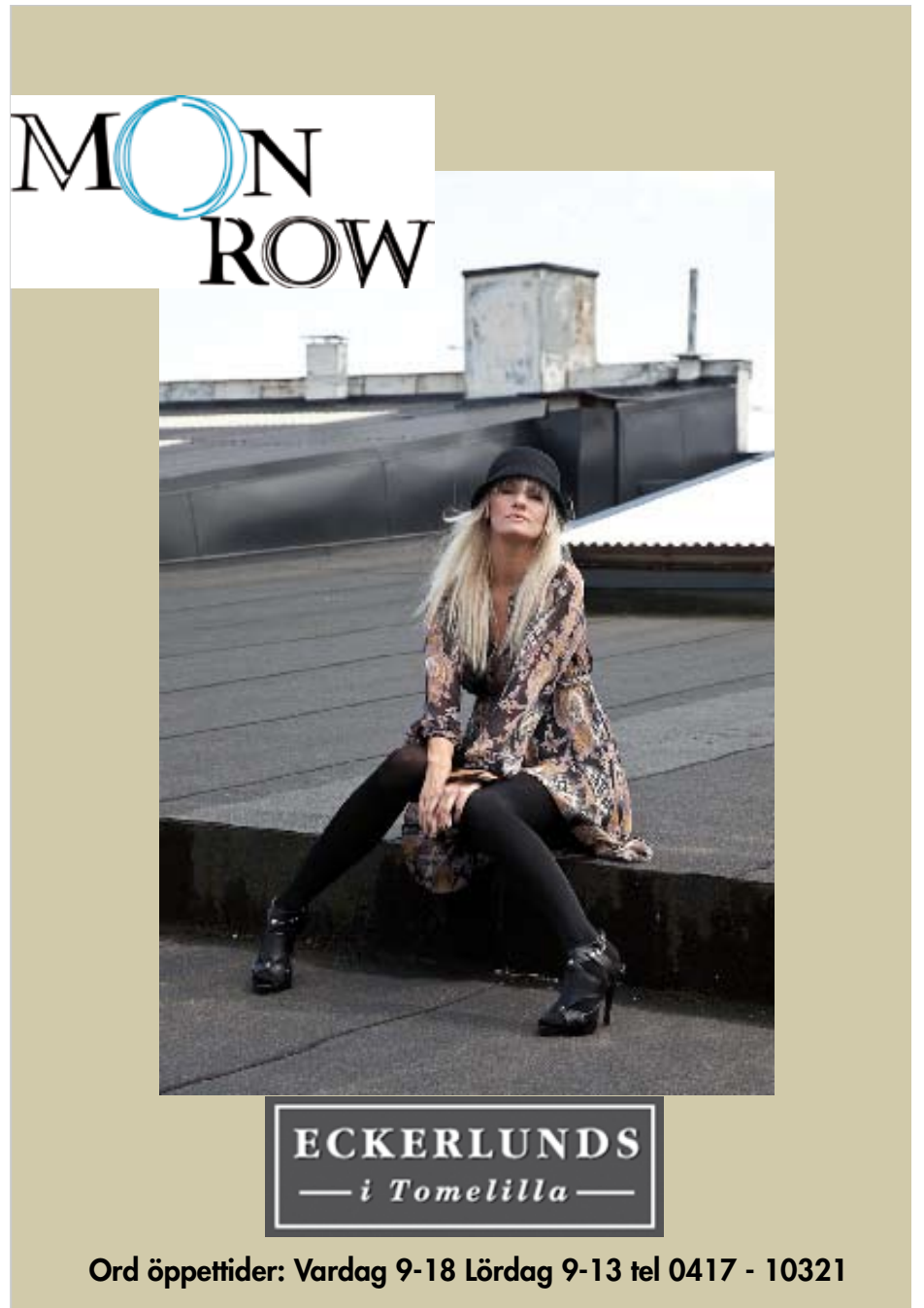

Vi sponsrar ljusloppet och även våra små ljushuvuden med reflexvästar. Här till eleverna i klass 1 på Sophiaskolan i Rörum.

ÖSTERLENS KRAFT
DEN LOKALA KRAFTEN
www.osterlenskraft.se 0414 - 285 60

GRÖNHJEM'S GÅRD Reklambyrå

MON ROW

ECKERLUNDS
— i Tomelilla —

Ord öppettider: Vardag 9-18 Lördag 9-13 tel 0417 - 10321

VÄLKOMMEN TILL PROFFSENS VÄRLD!

**CAPAROL
Keller & Glenn
FÄRGBUTIK**

ÖPPET: Vard. 10-18 Lörd. 10-13
Lackgatan 1, Skansens Industriområde | Simrishamn • Tel. 0414-166 10 • www.caparol.se

måleri & butik
omtanke närhet
sprutlackering
kunskap inomhus
utomhus
färg • tapeter • spackel • väv

Kära Du.

*Gråt inte över att pappersversionen
av Nya Upplagan är slut.
Du vet väl att man kan läsa
tidningen även på nätet på:
www.nyaupplagan.se*

Nya Upplagan

Magi – mitt ibland oss

Tänk om det fanns ett gemensamt språk, som alla människor förstod, oavsett religion, bakgrund, hudfärg, kultur, etnisk härkomst eller tidsålder.

Det gör det: musik.

När jag rest till olika platser i världen har det många gånger bevisats: språket är verkligen gemensamt. Folk över hela jorden använder samma toner för att beskriva och få uppleva samma saker.

Visst är det ganska märkligt att vi sedan urminnes tider har alstrat vibrationer i luften med alla möjliga medel, stämband, strängar, elektricitet, och genom att blåsa i eller slå på saker?

Maskiner och mojanger endast ämnade för detta ändamål har uppfunnits, utvecklats och förfinats sedan historiens gryning, och processen lär troligen fortsätta så länge det finns människor.

Genom alla tidsåldrar, oavsett krig eller fred, svält och elände, har musiken aldrig någonsin tystnat. Alla blir vi ständigt berörda av toner, medvetet eller omedvetet.

Uppenbarligen finns det inbyggt i våra hjärnor ett oerhört starkt behov av att ägna oss åt detta märkliga fenomen. Det är självklart för oss alla att det är så, men ingen kan förklara varför.

Att en person får inre upplevelser, blir uppfylld av känslor, glädje, kärlek, tröst, hat eller sorg, endast på grund av vibrationer i luften som färdas med olika frekvens och träffar trumhinnorna, är inte det magi här mitt ibland oss, så säg?

Jag är musiker och låtskrivare. Jag har en uppgift i den musikaliska näringskedjan. Jag försöker fånga känslor ur mej själv och min omvärld

och omforma dem till toner.

Sedan skickar jag ut tonerna i atmosfären, och hoppas att känslorna återigen blommar upp i någon annans inre.

Det är ett samarbete mellan musiker och lyssnare som fungerar lite som frystorkad mat, lyssnaren tillsätter sin egen värme för smälta fram det musikern och kompositören en gång kokat ihop.

Denna självklara magiska kommunikation som alltid har funnits i oss har förstås också sina bröder och systrar i alla de andra konstformerna.

Nu är det 2009, snart 2010. Verkligheten består av pengar, siffror, statistik, miljöfrågor och räntor.

Väldigt konkreta saker. På politikernas agenda hamnar våra mer eteriska behov ofta längst ner, och så fort en svängrem ska dras åt ryker kulturskolor och kulturbidrag all världens väg.

Jag tycker det är vansinne att underprioritera dessa underbara förmågor som vi alla besitter.

Särskilt i Sverige idag där rasism och mot-sättningar är en skrämmande del av vår vardag borde det betraktas som oerhört värdefullt att ha tillgång till ett gemensamt, redan existerande språk.

Våra barn och barnbarn måste också få en chans att få upptäcka dessa fenomen som finns inom oss.

För det är ingen självklarhet att konsten alltid fortsätter att frodas och utvecklas. Det förutsätter att vi fortsätter att prioritera, vårda och utöva den lika mycket som våra förfäder alltid har gjort.

Esbjörn Hazelius

Anställningsbar

© Ingrid Astbo

- Skulle jag kunna få en 4:a arbetslivserfarenhet med ett stänk av social kompetens.

Du missar väl inte höstens stora TV-händelse?

Onsdagar 20.00

JAMES BONDE SÖKER FRU

NONSTOP ENTERTAINMENT PRESENTERAR

"en film som berör"

Göteborgs Posten

"Danskarna har gjort det igen" skD

SSSS "Klockren – så bra att klockorna stannar!" Solo

"Urladdningen når rent Tarantinolikhande höjder" UNT

"Man sitter som nitad i biofåtöljen ...kraftfullt bildspråk och en fantastisk skådespelarensemble"

Aftonbladet

en film av ole bornedal

fräls oss ifrån ondo

De sökte sitt paradiset... men fann helvetet på jorden

PÅ BIO NU

1 THEATRUM PRESENTS SHOWTIME

nonstopentertainment.com

MJÖLKBÖNDERNA KLAGAR

Jag begriper
inte varför...
Mjölkken
kommer ju
från ICA!

Leif Nelson

STRECK I KANTEN

Ny bil i år?

Som hyfsat vinintresserade personer alltför väl vet blir man med jämn och ojämn intervall tilltalade med ungefär följande uttryck:

Vin, det delar jag i vitt och rött, och sedan finns det champis med bubblor, hahaha...

Vad kan du säga?, kommer sedan den uppföljande frågan/uppmaningen.

Här är det då ibland ett bra läge att försöka förklara vinets stora variationer över en hel rad dimensioner. Det är lika bra att försöka, för enligt min och många andras enkla kommunikationsteori så är det egentligen bara möjligt att försöka få in något nytt hos någon annan när de själva är öppna för intryck, annars är det som att hålla vatten på en gås.

(Jag vet, det finns påverkan i form av reklam, propaganda etc., men då riktas det diffust till en stor grupp, nu är det det individuella läget jag pratar om).

Och när någon är öppen för intryck, då kan man komma långt. Men, hur då snabbt förklara vinets variation? Dessutom till någon som inte är insatt i de teman, uttryck, referenser som vi håller oss med?

Jag har då personligen sedan några år försökt genom att göra en jämförelse med bilar, ett ämne de flesta har en hyfsad allmänbildning om så där i grova drag.

Ja du vin är som med bilar. Låt oss börja i den enklare änden. Om du vid besök på systembolaget kommer ut med en tetraförpackning *Castillo de Gredos* eller *Husets vita*, båda för strax över 50 kronor så blir det översatt i min bilskala till samma som om du frivilligt väljer att köra en gammal rostig Opel utan luftkonditionering från 1978.

Men låt oss ta något steg uppåt och vips så har vi en bara lätt rostig SAAB 99, 1981, ingen vettig svalka på sommaren och förvarar du den inte rätt så är den snart upplöst av rost den också. I vinjämförelsen så har vi då kommit till de allra billigaste boxarna eller de flaskor som säljs på grund av flaskans form och definitivt inte efter innehållet. Det finns ju blåa flaskor, svarta flaskor, flaskor som tomtar etc.

Nu närmar vi oss Volvo 240-serien i bra skick. Översätt detta till de mer vanliga stan-

dardvinerna för 60–70 kr. Här ligger mycket av volymerna som de spanska *El Coto*, *Parador*, *spanskt lantvin* etc.

Men idag vill de flesta ha luftkonditionering i sina bilar, så låt oss höja oss till Volvo 940-serien i hyfsat bra skick. Vips så börjar det bli vin som kan drickas och börja njutas och inte bara ska skapa yrsel. För att ta två italienska exempel, låt mig nämna *Villa Antinori* och *Brolio*.

Sedan är grunden lagd och vi kan hoppa lite mer. Låt oss ta det i tre steg, först får vi förmånen att skaffa en alldeles ny Volvo V50 e-drive. Jämförs kanske i vinvärlden med en av de bästa *Barolos* vi kan hitta, eller med en riktigt bra *Chablis grand cru*.

Men i nästa steg rycker det till ordentligt och vi är nu uppe på en ny Mercedes av de större modellerna, då börjar vi tala kraft, tyngd, snabbhet, stil osv. I vinets värld är vi nu hos det bästa som finns i Kalifornien som *Biales old vine Zinfandel*, som *Mondavis* enorma cabernet sauvignons eller för att se på europakartan de fem stora slotten i Bordeaux eller en perfekt *Brunello di montalcino* från Toscana (Sugarille 2001 för 775 kr)

Och då har vi ändå inte ännu nått upp till de högsta höjderna där vi har nya Rolls Royce, Ferrari, Maserati eller Daimler. Då blir det mer fråga om tycke och smak, och dessutom är dessa bilar så avancerade att vi vanliga dödliga inte förstår eller kan utnyttja alla deras egenskaper. Så är det med vin på denna nivå som jag själv bara snuddat vid. Här har vi de namn som nämns med vördnad världen över sedan decennier och då översätter jag det för min del med exempel som *Château d'Yquem*, *Chateau Petrus*, *Chateau Margaux* något av de riktigt stora och berömda åren eller de största från Bourgogne som en stor årgång av *Corton*.

Vid det här laget har antagligen den man pratar med en lätt huvudskakning avlägsnat sig medan er förvirrade och alltmer exalterade författare sitter och dreglar i tankarna på hur det kan vara i en Maserati där det doftar av extremt dyrt läder och en känsla av hur det skulle vara att dessutom verkligen få köra den på en bana i fri fart, eller få dricka *Corton* när man vill.

Med hösthälsningar ur dimmorna

Per Arnesson

KB presenterar

LIVE NATION & KB proudly present

MARK KNOPFLER LIVE

NYTT ALBUM UTE NU!

MARKKNOPFLER.COM

12 JUNI 2010 SOFIERO SLOTT
HELSINGBORG

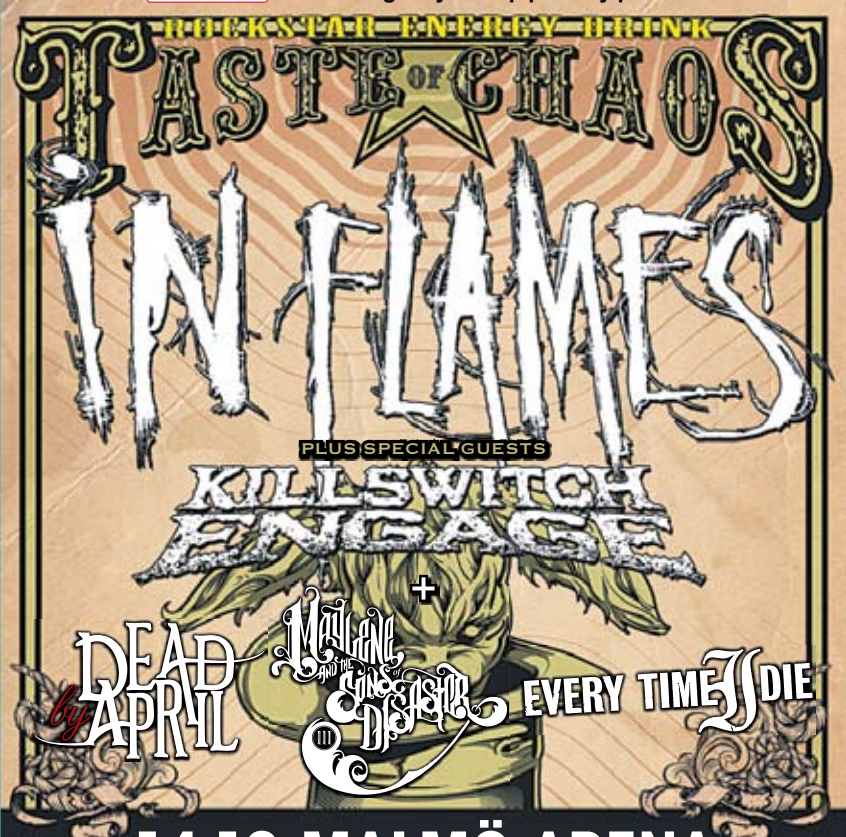
KÖP
BILJETTER

LiveNation.se, www.kulturbolaget.se samt Eventim-ombud & callcenter 0771-651 000. (Köpta biljetter kan hämtas ut på ATG- eller Eventim-ombud.)

Köp dina biljetter på LIVENATION.SE

LIVE NATION and The Agency Group proudly present

14.12 MALMÖ ARENA

KÖP
BILJETTER

LiveNation.se, Malmö Arena 077-578 00 00, Tictnet 077-170 70 70 samt Tictnet- och ATG-ombud.

BILJETTINFO OCH FLER KONserter PÅ:
WWW.KULTURBOLAGET.SE

MED FÖTTERNA PÅ JORDEN I KOSMOS

Di Leva är numera så pass etablerade i alla läger att ingen längre blir provocerad av hans kaftaner eller kosmiska tankar, hur flummiga och färgsprakande de än må vara. Det är bra. Men det tog tid.

Efter 18 plattor (ink 2 samlingar) har Di Leva så bestämt sig för att göra ett album med 13 covers, *Lovestar*, låtvalen består av personliga favoriter i personliga tolkningar.

Låtlistan, är det ditt liv skrivet i låttitlar av andra artister?

– Låtlistan är både mitt liv, min mission och mitt budskap i ett. Den är ytterligare ett steg framåt i min kosmiska gärning.

Känner du att det är okej att visa känslor och gråta nu när du blivit äldre och visare?

– Det har jag alltid känt.

Borde du inte placerat "I ran" med A flock of Seagulls innan "Let's dance"?

– Jag lyssnade mer på Psychedelic Furs... Så jag tog med deras "Heaven" istället.

Glömmer du någonsin bort att vattna dina växter där hemma?

– Nej jag har många i min omgivning som älskar växter och kramar träd. Så även om jag är på turné brukar växterna få mycket uppmärksamhet och vatten.

Du som är en Ljusarbetare, vad gör du när du själv känner dig visen?

– Mediterar mig igenom det. Ibland ger mina Ljustempel-medarbetare mig healing så att jag ska orka.

Känner du någon gång att du står och predikar i floskler?

– Aldrig, däremot att jag predikar mot samhällets och samtidens floskler.

Ibland vill du få det till att du befinner dig i en annan dimension, åtminstone tankemässigt. Det är ju bra och så men vardagen går inte att kringgå, pensionssparar du till exempel?

– Jag pensionssparar både i denna dimension och nästa.

Du har blivit ett begrepp, känner du dig som ett sådant?

– Jag känner mig inte som en person längre.

När du talar om Gud, vem menar du då?

– Den inneboende eviga kraften i varje atom i skapelsen.

Förklara varför man ska tro på Gud?

– För att kunna tro på sitt liv.

Röstade du i kyrkovalet?

– Nej.

Wilken av följande låt är mest du, och varför: "Owner of a lonely Heart" eller "Personal Jesus"?

– Bägge är bra på olika sätt. Det går inte att favorisera den ena sonen framför den andra. Allting har sitt syfte.

Jag antar att du har en poäng med att spela in

Michael Jacksons Man in the mirror, vad ser du när du ser dig själv i spegeln: Sven Thomas Magnusson eller Di Leva eller båda?

– Jag ser allt och alla i hela kosmos samtidigt... Har ni något problem med det.

Har du aldrig funderat på att bli medlare mellan krigförande länder?

– Om den svenska regeringen hör av sig och söker mina råd i fredsfrågor så kommer jag självklart att ställa upp och hjälpa till. Tills dess verkar jag för fred genom mitt arbete och kall.

Ta Israel, där skulle det behövas någon som skickade lite kosmiskt ljus och goda tankar, åtminstone på den arga delen av befolkningen.

– Absolut, alla behöver kosmiskt ljus, meditation, goda tankar och att hitta tillbaka till sin andning. Människan är viktigare än idén om länder.

Du tror på UFO:n, men hur tror du de ser ut som finns inne i farkosterna? Gröna med tre armar och en snabel, eller?

– Det finns liv överallt i alla olika former och dimensioner. Det är inget konstigt med det. Det är demokratiskt (fniss).

På tal om UFO, hur många gånger har du sett Stjärnornas krig?

– Bara en gång per film.

Hur många timmar spelar du TV-spel?

– Då och då med min son.

Andlighet och TV-spel, finns det någon motsättning?

– Varför skulle det ena utesluta det andra? Till exempel ett glas har både insida och utsida.

Kan du säga en mening som du tycker att alla människor bör upprepa varje dag?

– Den jag ser i spegeln, kan rädda världen.

Varför inte bilda ett parti: Filosofiska Partiet? Jag hade röstat på dig!

– Tack, du kan rösta på mig nu, om du vill.

Alla vet ju att du är person som sprider vänlighet och kärlek, men någon gång måste väl även du bli riktigt förbannad, minns du när detta hände sist?

– Att bli arg är inte fel. Det fyller sin funktion i helheten. Frågan är hur vi ger utlopp för dessa krafter inom oss. Sist jag blev arg gick jag undan för mig själv och stod och skrek som en drake. Sedan började jag skratta åt mig själv.

Du talar mycket om att man ska ta det lugnt, men aldrig att man skall skynda sig, varför då?

– Att ta det lugnt är att skynda sig. Eftersom då behöver man inte göra om saker så ofta.

Har du en kosmisk brevlåda? I så fall vilken typ av post hamnar där och laddar du hem saker du vill ha själv?

– cosmiclight@telia.com och www.dileva-

temple.com

Du är ingen materialist men är noga med dina kläder, skulle du inte kunna åka omkring i snickarbyxor lika bra som i dina färgglada kreaturer?

– Jag svävar omkring som min fantasi önskar.

Du hade garanterat rönt stor uppmärksamhet om du börjat gå omkring i kostym och blivit utnämnd till universums bäst klädda man?

– Ja varför inte? Fast jag är ju redan Universums bäst klädda man... Ha Ha Ha!

Hur många olika personligheter bor i DiLevas kropp?

– Allt och alla får plats.

Hur långt i Idol hade DiLeva klarat sig?

– Den riktige Di Leva skulle aldrig ha anmält sig till *Idol*. Eftersom han är Idol till sin natur.

På nya plattan avslutar du med "The Winner Takes It All", vem är den verkliga vinnaren på jorden och varför då?

– Ingen vinner förrän vi alla vinner... Och det vinner vi alla på. Med "The Winner Takes It All" ville jag markera att min människokropp är född i Sverige. Landet jag älskar på denna intergalaktiska platta.

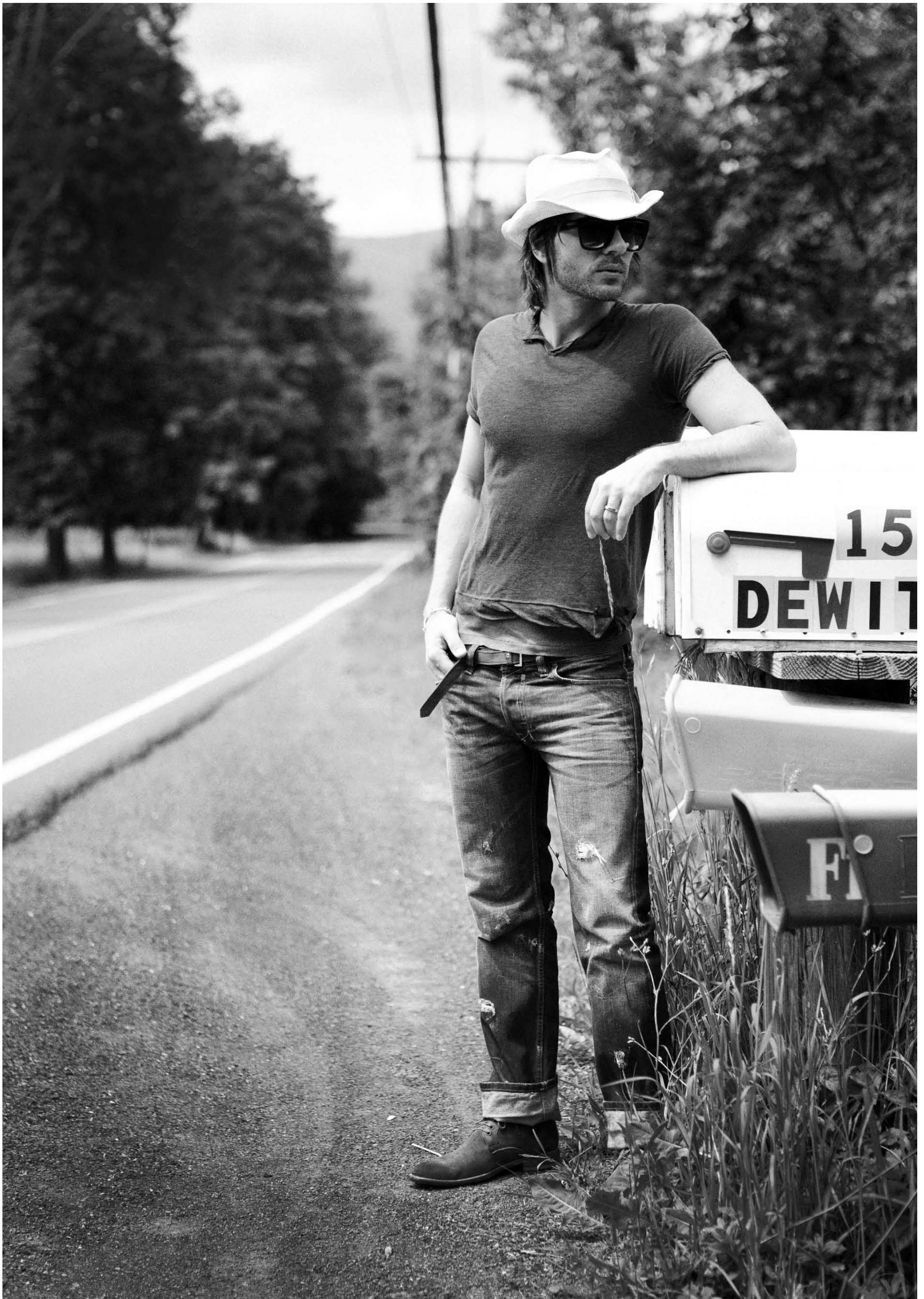

foto: Anders Hallberg

East Side Stories

Från sin nya hemstad tolkar Peter Jöback ett antal låtar som alla på något sätt hör ihop med livet som pågår i East Village där han numera bor. Om människor han mött och om livet i staden som aldrig sover. Varje låt har sin egen betydelse och han gillar dem lika mycket allihop.

Vad är det som gjort att du valt att bo i New York?

– Det är av olika anledningar, på det privata planet: Jag ville ta ett break från min vardag i Sverige och få reda på hur mycket jag påverkas i mitt liv av att vara en offentlig person. Och hur det är att komma till en stad där ingen har några förtecken av en som människa. Där man är den man är när man kliver in i ett rum och ingen har ens historia. I arbetet: För att få en ny lust och inspiration till mitt arbete.

Känner du dig helt anonym i New York?

– Ja det gör jag.

Men nog måste du springa på en och annan förvånad turist från Sverige som vill ta en bild?

– Nej faktiskt inte. Det är en stor stad här och jag har inte lagt märke till turister som plåtar mig.

Hur ser dagarna ut, planerar du eller tar du dem bara som de kommer?

Jag tar dem oftast som de kommer, förutom när vi spelade in min nya skiva. Och när jag gör auditions måste jag naturligtvis förbereda mig.

New York, staden som aldrig sover, sover du egentligen?

– Ja, jag sover. Jag går faktiskt och lägger mig ganska tidigt, men när man bor i East Village och har lagt sig i sin säng så känns det som om att det står en massa människor i rummet och dricker öl. Men jag har vant mig nu. Jag gillar att gå upp tidigt på morgnarna eftersom det är så vackert här vid den tidpunkten på dygnet och jag vill njuta av dagarna här.

Utbudet är enormt i New York, några favoritställen du kan rekommendera, för partaj-sugna människor som åker över?

– En av mina favoritrestauranger heter Balt-hazar och ligger på Spring Street, nära Broadway, ett trevligt ställe att hänga på.

Ground Zero, vad har du förhållningssätt till den platsen?

– När 9/11 hände så satt jag och skrev låtar med två amerikaner så det blev en väldigt stark upplevelse. Jag upplevde deras oro och det kändes så nära. Händelsen har ju påverkat hela världen så själva platsen är ju en påminnelse om det.

Har du egentligen någon tidning och i så fall vilken, eller läser du på nätet?

– Jag läser olika tidningar på nätet, både amerikanska och svenska. *New York Times* söndags-tidning kan hålla en sysselsatt i dagar.

En coverplatta, är det något du funderat på under en längre tid eller var det tillfälligheter som gjorde att du började fundera i dessa banor?

– Jag har alltid gillat samarbeten. Det är inspirerande att se hur andra människor jobbar och närmar sig en låt. Det utvecklar mig som artist.

Är det du själv som valt allt material?

– Ja det mesta, men en del av låtarna har jag valt ut tillsammans med Lars Halapi som producerat platan.

110 veckor på svensktoppen, handen på hjärtat, är du trött på att sjunga Guldet blev till sand?

– Jag är inte trött på den eftersom jag faktiskt inte sjunger den speciellt ofta, högst ett par gånger per år. I år blir det ingen gång alls. Jag försöker att vårda den så mycket jag kan.

Du har aldrig funderat på att fråga Björn & Benny om de skulle vara intresserade av att göra en renodlad poplatta tillsammans med dig?

– Nej, det har aldrig varit aktuellt.

Första singeln är Travis Sing, som är en duett med Kate Pierson från B 52's. Hur kom du till att tänka på Kate, var det hennes tidigare duetter med Iggy och R.E.M?

– Nej, jag träffade henne genom en bekant

som heter Amy Ziff som är med i ett band. Vi blev hembjudna till Kate på middag när jag och Lars Halapi var uppe och letade efter studios i Woodstock. Där hamnade vi framför hennes öppna spis på kvällen och sjöng våra låtidéer till skivan. Hon fastnade för Travis låt och jag frågade om hon ville sjunga duett med mig, och hon sa: "Why not, you're a great singer". Jag har alltid beundrat Kate, hon är en fantastisk sångerska.

R.E.M:s "Everybody Hurts", tolkar du också.

– Har alltid varit oerhört förtjust i den låten och funderade länge och väl på hur jag skulle närma mig den. Då kom jag på att den är perfekt som duett och blev glad när Declan O' Rourke ville sjunga den ihop med mig. Jag gör ju en av hans låtar på plattan också.

Flertalet av låtarna är vackert vemodiga, är du en melankolisk personlighet?

– Ja verkligen! Jag är ju svensk... Det svenska vemodet du vet!

Du var på yoga hos Kate, en andlig allsångskväll i en tipi i Woodstock, det låter onekligen flummigt!

– Haha, ja det var det, men väldigt kul och trevligt och annorlunda. Dessutom gjorde Gail Ann Dorsey en liten konsert där och det var otroligt kul att höra henne spela.

Woodstock, det känns lite grann som att man bara kan slinka in om och dricka en kopp kaffe hos Robbie Robertson, med flera lite spontant, och att alla känner alla, är det så?

– Ja lite. Folk är väldigt öppna och intresserade av nya människor. Jag tror att alla i bandet, inklusive mig själv, blev otroligt inspirerade av miljön när vi spelade in där. Jag skulle gärna spela in fler gånger i Woodstock. Musiken sätter inga gränser och det känns verkligen där.

Det är ju 40 år sedan Woodstockfestivalen gick av stapeln, märktes det på något vis?

– Nej inte speciellt. Däremot så var det förberedelser för premiären av Ang Lee's Woodstock-film när vi var där. Det var ju i början av juni så det var tidigt på säsongen. Och så var vi ju mest i studion...

Även David Bowies fantastiska basist Gail Ann Dorsey medverkar, har Bowie haft någon betydelse för dig artistiskt?

– Jag tycker att han är en fantastisk sångare och musiker och har givetvis inspirerat mig, även om jag började lyssna på honom ganska sent i mitt liv. Men för mig är han en av de stora.

Det är lite James Dean:sk "Jätten"-känsla på bilden på dig vid postlådan. Är det medvetet?

– Det har du rätt i, det har jag inte tänkt på. Verkligen omedvetet, men va kul! En bra referens, tack för den!

Det hade varit tuftt att se en bild på dig körandes en traktor med lång rattstång som Cal gör i Öster om den.

– Det får bli nästa konvolut!

Hur ofta drömmer du själv om att agera skådespelare?

Ofta, eftersom det är något som jag verkligen vill göra och som jag tror att jag skulle vara bra på. Gärna i filmsammanhang.

Du har ju onekligen de rätta förutsättningar och är van vid att agera spontant och repeterat?

– Ja, det har du rätt i.

Har du fått någon konkret förfrågan?

Ja, en och annan... Vi får se vad som händer. Nu kommer plattan, hinner du framträda med albumet innan det är dags för julshoven?

– Jag kommer att göra några tv-framträdanden, men jag kommer även att göra några av dem för första gången på julkonserterna tillsammans med Lars Halapi och bandet. Det ska bli väldigt kul.

Några framträdande i New York med låtarna från nya albumet?

Vi håller på att prata om det, men det blir troligtvis först efter jul.

First you take julkonserterna i Sverige, then you take Manhattan, right?

– Absolutely!

Crollbolls

– fantasy-opera för hela familjen

URPREMIÄR 19 DECEMBER
spelas t o m 6 januari på Malmö Opera

BILJETTER 040-20 85 00, 0775-700 400 www.malmoopera.se
Familjebiljett från 200;- (bokas på 040-20 85 00)

HITTA NÅGON AV DE SEX SKATTERNA!
Spännande skattjakt för hela familjen
– läs mer på www.malmoopera.se

**MY
FAiR**

MUSIC

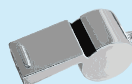
SING ALONG

HIGGINS

ELIZA

VON TRAPP

MARIA

PÅ TURNÉ

29/9-10/10 Malmö
14/10 Perstorp
15/10 Höganäs
16/10 Trelleborg
17/10 Åhus
20/10 Eslöv
23/10 Bromölla
25/10 Förslöv
27/10 Tomelilla
7/11 Lomma
26/11 Sjöbo
27/11 Landskrona

BILJETTER på respektive ort
INFO www.malmoopera.se, 040-20 85 00

**OPERA
FÖR ALLA**

www.malmoopera.se

*Clara
med vänner*

en berättarkonsert om,
av och med kvinnor i musiken

SPELAS I

Sjöbo 22/10 & Kristianstad 1/12

BILJETTER på respektive ort
INFO www.malmoopera.se, 040-20 85 00

MALMÖ OPERA

Amerikas förenta stater grundades som ett "gryende imperium", som George Washington kallade det. Att erövra landets territorium var ett storslaget imperialistiskt företag. Ända från nationens tidigaste dagar har det varit ett viktigt mål att kontrollera det västra halvklotet.

Latinamerika har fortfarande högsta prioritet i USA:s globala strategi. Om man inte har kontroll över Latinamerika, kan man inte heller vänta sig att "uppnå en fungerande ordning på andra ställen i världen", konstaterade president Richard M. Nixons nationella säkerhetsråd 1971, när den amerikanska regeringen planerade att störta Salvador Allendes regering i Chile.

På sista tiden har USA:s bekymmer för västra halvklotet blivit allt större. Integrationen i Sydamerika ökar, en grundläggande förutsättning för oberoende. Fler internationella kontakter har knutits då Sydamerika tagit itu med sina stora interna problem. Det största av dem är den rika, europeiserade minoritet som styr över en ocean av elände och lidande.

Saken drevs till sin spets för ett år sedan i Bolivia, Sydamerikas fattigaste land, där ursprungsbefolkningen år 2005 röstade fram en president från sina egna led, Evo Morales.

I augusti 2008, när Morales segrat i en förtroendeomröstning, tog oppositionen, den USA-stödda eliten, till våld. Det ledde till en massaker på inte mindre än 30 regeringstrogn.

Den nyligen bildade Sydamerikanska unionen (UNASUR) kallade då till ett toppmöte. Deltagare var representanter från alla länder i Sydamerika och de förklarade att de "fullt och fast" stödde president Evo Morales konstitutionella regering. En övervägande majoritet tillerkände honom fullt mandat.

"För första gången i Sydamerikas historia beslutar länderna i regionen själva hur problem skall lösas, utan inblandning från USA", observerade Morales.

Ännu en manifestation: Ecuadors president Rafael Correa har lovat att den amerikanska militärbasen i staden Manta skall stängas. Det är den sista militära basen i sitt slag som är öppen för USA i Sydamerika.

I juli beslöt USA och Colombia i en hemlig överenskommelse att USA får använda sju militära baser i Colombia.

Det officiella syftet med överenskommelsen är att bekämpa narkotikahandeln och terrorism, "men högt uppsatta colombianska militära och civila ämbetsmän som har erfarenhet av förhandlingar" har sagt till nyhetsbyrån AP "att avsikten är att göra Colombia till ett regionalt centrum för Pentagons verksamhet."

Överenskommelsen uppges innebära att Colombia får tillgång till amerikanskt krigsmateriel. Colombia är redan den största mottagaren av amerikanskt militärt bistånd (bortsett från Israel – Egypten, som är en kategori för sig).

Colombia innehar utan konkurrens västra halvklotets rekord i brott mot mänskliga rättigheter, efter krigen i Centralamerika på 1980-talet. Samhällsforskare har länge noterat sambandet mellan bistånd från USA och brott mot mänskliga rättigheter.

AP citerade också ett dokument från april i år där USA:s Kommando för strategisk lufttransport föreslår att basen i Palanquero i Colombia skulle kunna bli en "plats för säkerhet i samarbete."

Enligt dokumentet "kan nästan halva kontinenten nås från Palanquero med ett C-17-plan (militär transport) utan påfyllning av nytt bränsle". Detta skulle kunna vara en del av "en global strategi för mellanlandning" som "bidrar till att uppnå USA:s mål i regionen och hjälper till med lufttransporterna till Afrika."

Den 28 augusti hade Sydamerikanska unionen ett möte i Bariloche i Argentina för att diskutera amerikanska militärbaser i Colombia.

Efter en intensiv debatt sammanfattades mö-

LATINAMERIKA MILITARISERAS

Noam Chomsky

Noam Chomsky är professor emeritus i lingvistik och filosofi vid Massachusetts Institute of Technology i Cambridge.

"Efter en intensiv debatt sammanfattades mötet med en deklARATION att Sydamerika måste bevaras som 'en region i fred' och att främmande militär inte får hota suveräniteten eller integriteten i något av Sydamerikas länder."

tet med en deklARATION att Sydamerika måste bevaras som "en region i fred" och att främmande militär inte får hota suveräniteten eller integriteten i något av Sydamerikas länder. Man gav också det sydamerikanska Försvarsrådet i uppdrag att granska dokumentet från Kommandot för strategisk lufttransport.

Det officiella syftet med militärbaserna har

kritiserats. Morales sade att han har sett amerikanska soldater tillsammans med bolivianska trupper öppna eld mot medlemmar i hans fackförbund för koka-odlare.

"Så nu heter det att vi är knarkterrorister", fortsatte han. "När de inte kan kalla oss kommunister längre, säger de att vi är upprorsmakare, sedan narkotikahandlare och, efter 11 sep-

tember-attackerna, terrorister." Han varnade för att "historien om Latinamerika upprepas."

Det yttersta ansvaret för våldet i Latinamerika ligger hos dem i USA som använder olagliga droger, sade Morales: "Tänk om Sydamerikanska unionen skulle skicka militära trupper till USA för att kontrollera användandet av droger. Hade de accepterat det? Knappast."

Att USA:s rättfärdigande för sin drogpolitik utomlands ens tas upp till diskussion visar återigen hur djupt den imperialistiska mentaliteten är rotad.

I februari publicerade Latinamerikanska kommissionen för droger och demokrati sin analys av USA:s "krig mot drogerna" under de senaste decennierna.

Kommissionens leds av de före detta presidenterna Fernando Cardoso (Brasilien), Ernesto Zedillo (Mexico) och Cesar Gaviria (Colombia). I analysen konstateras att kriget mot drogerna varit ett totalt misslyckande och man yrkade på en radikal förändring i inställningen till problemet. Man vill komma bort från våldsåktioner, både hemma och utomlands, och i stället vidta mycket billigare och mer effektiva åtgärder – förebygga och behandla.

Kommissionens rapport, precis som tidigare studier och historiska fakta, hade ingen märkbar verkan. Frånvaron av gensvar bekräftar den självklara slutsatsen att "drogbekämpning", precis som "brottsbekämpning" och "terroristbekämpning", har andra mål än dem man officiellt angett. Följderna bevisar detta.

Under de senaste tio åren har USA ökat sitt militära stöd och sin utbildning av latinamerikanska officerare i lätt infanteritaktik i syfte att kväsa "radikal populism" – ett uttryck som i latinamerikanska sammanhang får en att rysa.

Den militära utbildningen har flyttats från amerikanska utrikesdepartementet till Pentagon och på så vis finns det varken tillgång till mänskliga rättigheter eller demokrati som då man arbetade under kongressens överinseende. Visserligen talade alltid både de mänskliga rättigheterna och demokratin med svag röst, men de hade åtminstone en viss avskräckande effekt på de allra värsta illdäden.

USA:s fjärde flotta, som upplöstes 1950, återinsattes 2008, kort efter Colombias invasion av Ecuador. Fjärde flottan har Karibiska havet, Central- och Sydamerika och vattnen däromkring som sitt ansvarsområde.

Fjärde flottan utför "olika operationer ... bland andra bekämpande av olaglig droghandel, säkerhetssamarbete, interaktion mellan militära styrkor, samt bilateral och multinationell utbildning", enligt ett officiellt uttalande.

Militariseringen av Sydamerika är en del av Men mycket större plan. I Irak är informationen om vad som ska hända med de enorma amerikanska militärbaserna i landet praktiskt taget lika med noll. Man kan ju förmoda att de kommer att finnas kvar till insatsstyrkor. Kostnaden för den gigantiska ambassaden, en stad i staden, i Bagdad kommer att stiga till 1,8 miljarder dollar per år. Man hade budgeterat för 1,5 miljarder dollar.

Obama bygger också enorma ambassader i Pakistan och Afghanistan.

USA och Storbritannien kräver att den amerikanska militärbasen på Diego Garcia i Indiska oceanen skall undantas från den planerade kärnvapenfria zonen i Afrika, på samma sätt som USA:s baser är undantagna från liknande zoner i Stillahavsområdet.

Kort sagt så kan inte åtgärderna som vidtagits mot "en värld i fred" räknas in i den "förändring som du kan tro på", som Obama hade som slogan i sin valkampanj.

Sousaphone Hero

Trots ett klatschig 1890-tals sound-track och den realistiska känslan i spelet *Sousafon Hero* (det tredje spelet i Activisions massivt populära Guitar Hero-spelserie) såldes enbart 52 exemplar i USA första veckan när spelet lanserades. Activision Reports uppger att bolaget använt uppskattningsvis 25 miljoner dollar på att utveckla spelet till Playstation 3, Xbox 360 och Wii-konsoler.

Sousafon Hero erbjuder två dussin offentliga marscher, inklusive 1893's "The Liberty Bell", 1896's "Stars and Stripes Forever" och 1897's "Entry av Gladiators." Den skrymmande sousaphone-shaped controllern ringlar runt kroppen, och benen förses med sensorer som övervakar synkroniserade marscherande steg. På sousaphonen finns tre ventiler som är färgkodade och som noterar när spelaren träffar rätt.

På grund av dåligt gensvar på *Sousafon Hero*, har Activision stoppat utvecklingen av spin-off spelen: *Cymbal Hero*, *Glockenspiel Hero*, och *Steam Calliope Hero*.

Frank Andersson

Idrottare som sjunger är knappast unikt. Men när den svenske brottaren Frank Andersson skulle förevisa på vinyl så valde han att prata.

Frank Andersson var under 1970-talet inte bara en framgångsrik brottare, han var också något av en svensk sex-

symbol. Då är det givet att man inte bara ägnar sig åt sin idrott, utan även ger ut saker som postertidningar och skivor.

Det gjorde Frank.

Konstigt nog hade han den goda smaken att inte sjunga själv på singeln som bär hans eget förnamn, men det kompenseras av att han låter sig intervjuas i låten!

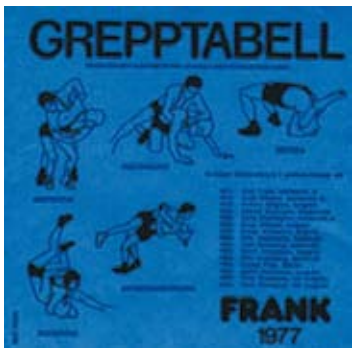
Ibland har artister med inte bara

texter utan också ackordsanalyser eller rent av noter på sina skivor. Frank har en egen grepptabell – med brottargrepp – som medföljer singeln!

I gott skick kan man få betala ett par hundralappar för denna singel, så håll ögonen öppna på loppmarknader.

Bilderna på omslaget är tagna från Franks postertidning (!) och kläddesignen uppges vara utförd av BALL. Spelar gör Kinells, singeln utgiven 1977.

Magnus Nilsson, Sunkit

Svensk fantasy och science fiction

Bertil Falk, ex-journalist, TV3-pionjär, författare, förläggare, medarrangör av "Sveriges minsta bokmässa" (den i Malmö på höstarna) är älskare av litteraturen i katakomberna, den utanför finkulturens rum. Som emansförläggare – förlaget heter Zen Zat – kan han vältra sig i sina litterära lustar, och senast handlar hans utgivning om den svenske fantasy- och science fiction-pionjären Sture Lönerstrand.

Lönerstrand-boken "Den siste iguanodon" är den tredje boken i serien "Glömda noveller och dolda pärlor".

– Ja, efter August Blanche och Anders Eje är det dags för Sveriges förste moderne sf-författare. De tio första av de häpnadsväckande 65 novellerna han skrev 1943–1945 i *Levande Livet* kan nu läsas i begränsad upplaga, berättar Bertil Falk.

– När det begav sig låg *Levande Livets* upplaga på si så där en 150.000 ex i veckan. Det var på den tiden när folk läste noveller så ögonen blödde!

Bertil berättar om denne märklige Sture Lönerstrand, "en svensk faktaspionjär", att han levde åren 1919–1999 och att han började skriva noveller redan på 30-talet.

– Lönerstrand inledde sin novellsvit med rymdoperanoveller, men redan från början fanns i dem ett existentiellt drag som blev allt tydligare

under den period 1943–45 då *Levande Livet* publicerade hans berättelser.

– *Levande Livet* publicerade också en räkka av hans noveller om superkvinnan Dotty Virvelvind, som övergick till att bli en tecknad serie som Sture skrev manus till medan Lennart Ek och Björn Karlström tecknade bildrutorna.

Bertil Falk tror för sin del att Sture Lönerstrand upptäckte och inspirerades av de amerikanska pulpmagasinen redan på 30-talet och att även klassiska Jules Verne Magasinet/Veckans Äventyr lockade till eget författande.

Den svenska kultureliten attackerade titt som tätt "den kolorerade veckopressen" och ville till och med genom ett uppdrag begränsa papperstillgången till denna oönskade utgivning i folkhemmet. Detta trots att många av kritikerna själva förekom flitigt som veckotidningsskribenter, men dubbel/trippel-moral och hyckleri är ju inget okänt i den inhemska kulturankdammsdebatten. Men även en och annan klapp på axeln tillerkändes Sture Lönerstrand och hans författarskap, som han dock själv aldrig såg annat än som resultat av brödfödesskrivande.

Tack vare grävande litteraturläskare som Bertil Falk (han är lika ofta på

UB:s tidskriftsarkiv i Lund som hemma i Västra Alstad, i New York eller Indien) kan vi idag tala om en "Sture Lönerstrand Rediviva", och bli inte förvånad om hans rymdinspirerade lyrik också en dag kommer att återuppväckas från sin skendöd. Harry

Martinson var inte ensam på den parnassen!

"Den siste iguanodon" innehåller de tio första av de 65 fantasy- och sf-noveller Lönerstrand skrev i *Levande Livet* och med dessa noveller blev han den förste moderne sf-författaren i Sverige.

– Än i dag framstår han som en fantasifull skribent som många sf-, fantasy och horrorförfattare kan avundas.

– Dessa pärlor publicerades i stort sett varje vecka, slukades av läsarna, som sedan väntade på nästa veckas novell. Och därefter har de aldrig mer publicerats, summerar Bertil Falk.

Omslagsillustrationen utfördes av legendariske Allan Löthman (1900–1969), som var *Levande Livets* suveräne husillustratör under många år.

Lite kan vi väl få yvas över att i Sverige hade visionärer vid skrivmaskinen som Sture Lönerstrand grepp om Jurassic Park låååångt före Steven Spielberg och Hollywood!?!)

Ulf R Johansson

Scream, Blacula, Scream

En film jag länge velat se – nej, nu ljuger jag. Den här har jag bara velat se några dagar, sedan jag såg *Blacula*. Fast det är ju klart, några dagar är länge jämfört med ett par timmar. Jag ljög även i min recension av *Blacula*, när jag skev att jag skulle leta reda på den här uppföljaren, eftersom jag redan letat upp den. Fast det lät väl bättre att skriva så. Huruvida en skriven text kan låta eller ej låter jag vara osagt.

Som jag skrev om *Blacula A*, slutade den med att vår svarte vampyr begick självmord genom att promenera ut i solskenet och lösas upp till ett rykande skelett. Hur skulle han kunna återkomma i den här uppföljaren som kom ett år senare? Tja, det var ju inga problem för Christopher Lee att återvända i Hammerfilmerna, trots att hans stoft ibland spreds för vinden. I *Scream, Blacula, Scream* har man löst det hela med en voodoo-ritual.

I en prolog som varar drygt nio minuter, utför en kille en utdragen voodoo-ritual, men inget verkar hända. Han går in och sätter sig på sängkanten, men vem travar då in genom sovrumsdörren, om inte prins Mamuwalde (William Marshall igen), som återuppstått med slängkappa och allt. Prinsen biter genast voodoo-killen som blir vampyrslav. Den här killen är en riktig partysnubbe och ska senare bege sig ut på partaj, och klär upp sig i sin flådigaste och inte så diskreta svid, men när han ska spegla sig och kolla hur snajdig han ser ut, konstaterar han förgrymmat att han inte har någon spegelbild. Det är en av nackdelarna med att vara vampyr,

säger *Blacula*, varpå killen surt utbrister "I don't mind bein' a vampire an' that shit, but this ain't hip, man!". Inte nog med det, *Blacula* förbjuder killen från att lämna huset, från och med nu är det han som bestämmer. *Blacula*, alltså. Killen blir lite putt.

Det hela handlar om några människor som ordnat en utställning med gamla afrikanska prylar, och när *Blacula* dyker upp och vet en massa om saker som är flera hundra år gamla, blir förstas alla imponerade. Men *Blacula* är mest intresserad av Pam Grier, som är något slags expert på voodoo. Han ska få henne att trola bort vampyrförbannelsen. Men självklart kan han inte låta bli att vampyrisera folk till höger och vänster.

Filmens hjälte, som har en rejäl mikrofonfrisyr, börjar misstänka att en vampyr är i farten, och går genast till ett bibliotek där de har en hylla märkt "Occult", och där läser han alla böcker om vampyrer han kan hitta – fast han har förstas svårt att övertyga sheriffen Michael Conrad (javist, han från Spanarna på Hill Street – "Be careful out there"). Tills en polis kommer in och visar upp ett par foton som togs på bårhuset, där folk konkar omkring på osynliga lik. "Kan det vara fel på filmen?" undrar Conrad, men polisen är säker på att så inte är fallet.

Så, våra hjältar beväpnar sig med träpålar och tillsammans med ett gäng poliser beger de sig till *Blaculas* kåk, som nu är fullt av vampyrer, vilka alla verkar vara porösa, med tanke på

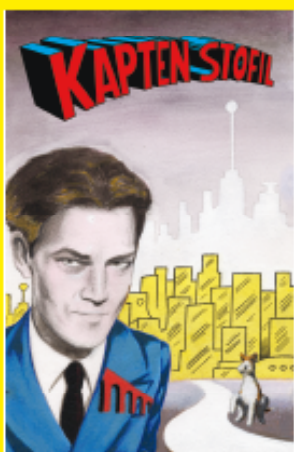
hur lätt det är att sticka pålar i dem. Hjälten med mikrofonfrisuren hittar ett armborst han skjuter träpilar med, något jag hade tyckt varit skittufft om jag sett filmen som trettonåring. Av någon anledning ser vampyrerna ut som – och rör sig långsamt som zombies i den här filmen.

Samtidigt håller *Blacula* och Pam Grier på att utföra riter till vilda bongotrummor i ett rum i kåken. Det håller på att gå vägen, men då kommer hjältarna och avbryter det hela. *Blacula* blir sned och våldsam, så det blir till att sticka nålar i en *Blaculadocka*, och då vrider han sig av smärta, och så skriker han och bilden fryses, och så är det slut. *Scream, Blacula, Scream* är tyvärr betydligt sämre än originalfilmen. Jag hade förväntat mig mer upptåg i samma stil, och det är säkert vad upphovsmännen försökt bjuda på, men de har misslyckats på de flesta plan – för det här är en ganska tråkig film. Ingenting är lika coolt som i första filmen, allting känns billigare och handlingen är tunn och ointressant. Inte ens musiken håller måttet den här gången. Och vad är det för någon konstig titel? *Scream, Blacula, Scream*? Varför ska *Blacula* skrika? Visst, han skriker på slutet, men annars är det väl snarare hans offer som skriker.

Det blev inga fler *Blacula*filmer efter den här. Lite synd, för om de fortsatt hade de kanske fått till det igen.

Pidde Andersson

FÖR FOLK MED HUVUDET RÄTT PÅGÄNGAT
www.nyaupplagan.se

NY NU IDAG!
KÖP SENASTE
KAPTEN STOFIL
HOS DIN LOKALA
HÖKARE!
ELLER VARFÖR
INTE TA EN
PRENUMERATION?
WWW.KAPTENSTOFIL.NET

Färs & Frosta
Sparbank

170 år

SINCE 1839

Vår bank vet vad vi behöver. **Vad vet din?**

I 170 år har vi skapat en trygg ekonomisk tillvaro för privatpersoner och företag i din närhet. Vi kan erbjuda dig den lokala bankens flexibilitet och närhet i kombination med den stora bankens styrka och service. Vår ambition är att vara den enda bank du behöver.

Gå gärna in på www.fofspar.se och läs mer.

Färs & Frosta Sparbank

Kundtjänst 0415-173 00, www.fofspar.se

Den enda bank du behöver.

Skivor – som vi gillar

METAL

Megadeth *Endgame*

Roadrunner

När man räknat ut motor-munnen Dave Mustaine

och hans Megadeth slår de till med sin bästa platta på minst femton år. *Endgame* är allt som dess föregångare inte är. Den är full av briljant gitarrspel och rejäla solodueller mellan Dave och nya gitarristen Chris Broderick och Daves nasala sång där han spottar ur sig smått cyniska och svartsynta texttrader. Kort sagt, det är precis som förr och som på plattor som *Peace sells...*, *But who's buying* och *So far, so good, so what* och inte minst *Rust in peace*. Alla

som är det minsta insatta i hårdrocksskvaller och som sett Metallicas brutalt uppriktiga *Some kind of monster* vet att Dave är bitter för att han fick foten från Metallica. Visst kan jag förstå det men samtidigt undrar man ju hur det står till i huvudet på karln. Megadeth har till dags dato sålt ungefär 25 miljoner plattor. Deras sämsta plattor är bra mycket bättre än Metallicas samtliga Metallicas skivproduktion sedan det "svarta albumet". Tillbaka till *Endgame* då. Dave må ha, under senare år, bytt ut en stor del av bandet men ändå lyckats behålla det som är kärnan i detta legendariska band. Välkomna tillbaka Megadeth!

Jerry Prütz

ROCK

Untamed *Delicious death...*

Heptown / Border

Man skulle kunna kalla dem "Nordens The Cramps" eller i allafall det närmaste man kan komma på de här breddgraderna. Detta är deras tredje LP och en stark sådan. En härlig

kombination av Horror möter Rockabilly, Punk, Trash möter Blues. Untamed har också hajat att basen inte är ett bakgrundsinstrument utan den SKA höras och ligger långt fram i ljudbilden. Mycket fuzz, distortion, död & elände. Passa på att se dem live om ni vågar!!

Johan Stenström

FRI JAZZ

Nina de Heney *2009*

Sub Bau

Basisten Nina de Heney har en fyllig ton, starka, kvicka fingrar,

en glödande varm stråke. Normalt är det i längden svårt att stå ut med solon av basister. de Heney äger

emellertid någonting som står över instrumentets eventuella begränsningar. Hon har vad som i flamenco kallas duende. Hennes musik är besatt. Det är som att dansa och aldrig vilja sluta. Och precis när det är som bäst, hetast, mest extatisk, då är skivan slut. Och jag vill bara spela den om och om igen.

Thomas Millroth

COLLEGE PUNK

Paramore *Brand New Eyes*

Fuelled by ramen

Om man skulle vilja vara elak skulle man kunna kalla

Paramore för ett collegeband bland alla andra. MEN alla andra band har inte en sångerska som Hayley Williams. F-n vad bra hon är! En naturkraft, en tornado, en cyklon i brinnande rött hår som slår knockout på allt motstånd. Det här bandet gör det mesta rätt, man ger Hayley det utrymme som hon förtjänar. Till skillnad från tidigare plattor har man lagt ner mer jobb på produktionen och, på gott och

ont, slipat bort lite ojämna kanter. Plattan håller en hög jämn klass med topplåtar som "Ignorance", "Where The Lines Overlap" och "Decode". Man ger sig även i kast med att spela lite akustiskt lugnare låtar, "The Only Exception" och "Misguided Ghosts", med utsökt lyckat resultat. Här kan Hayley visa andra vekar sidor av sin persona. Med denna platta har Paramore bevisat att de hade mer att ge än "Misery Business", som undertecknad håller som en av 00-talets bästa låtar! Den enda kritiken jag skulle kunna ge är just det att det inte finns en till låt som just "Misery Business" men detta är mer än bra nog!

Tord Johnsson

JAZZ

Lisa Ullén & Nina de Heney *Carve*

LJ Records

Det finns önsningar jag drömmer om. En är nu infriad:

två av min verkligt älskade musikfavoriter tillsammans. Basisten Nina de Heney har ton, teknik, koreograferad rytmisk rörelse och ett anslag con amore. Oemotståndligt. Lisa Ullén trevar, söker, visar upp sina tankar och på vägen

skapar hon en klavermusik som glimmar. Kärvt, skarpt, fylligt. Vårflod eller höststorm. Tillsammans är de precis så bra jag trodde. Det är en jazzmusik så fri i formen att man inte tänker det kunde låta annorlunda. Rytm, attack, eftertanke i deras finmaskiga arbete bär bägge albumen. Subtila klangmoln varvas med robusta rytmtag; ibland dyker erinringar om Monk upp. Stor musik kan skapas utan åthävor.

Thomas Millroth

ROCK

The Jim Jones Revue *Here To Save Your Soul*

Punk Rock Blues Records

Det här är en samling av JJR's download singlar samt

två apitretare för deras nästa album som kommer nästa år. Blanda ihop Elvis, Little Richard, Stones och alla andra som betytt något för

rocken så har du JJR. De stjal hejdlöst men med utsökt smak samt lägger till en otrolig energi och intensitet. Pricken över i:et är pianot som ger det hela en egen identitet. Texttraden "i'm burning your house down to let you know i'm still around" är en bra sammanfattning av plattan.

Janne Falk

PSYCHOMETAL

Mustasch *Mustasch*

Regain Records

Sveriges coolaste metalband är tillbaka, coolare och

hårdare (om man kan räkna in ett samarbete med Kalle Moreus, på låten "Desolate", som hårt) än någonsin. Här läggs ingen tid på fjolliga gitarrsolon och sånt trams utan det är tungt, hårt och rätt riffande men ändå på nåt Göteborgskt vis med

glimten i ögat. Och Ralf Gyllenhammar måste faktiskt vara en av Sveriges coolaste hårdrockssångare, han besitter inte det största vilken attityd han har. Skitbra låter gör de också, som "Heresy Blasphemy", "The Man The Myth The Wreck" och bakfyllleballaden "I'm Frustrated". Flaggan i topp, men vi väntar lite med femman, för den kommer, det vet jag!

Tord Johnsson

POP

Mika *The boy who knew too much*

Sony/BMG

Naturbarnet Mika är tillbaka med en ny uppvisning

i musikalisk kreativitet inom ramar vi alla känner till och han är lika fylld av smittsam iver som förra gången. Det är kanske inte ny mark som bryts men det är återigen en tjugis personlig sammanfattning av en hel musikskola med melodi och klassiska arrangemangsideal som honnörsord. Det är faktiskt beundransvärt att Mika har skapat en helt egen grej av ganska traditionella ingredienser som trots att de är ganska uppenbara aldrig känns stulna. Man kan ana en viss förkärlek för de glammigare kapitlen i pophistorian – tänk Queen,

Elton John, Pet Shop Boys, Erasure, Scissor Sister, Andrew Lloyd Webber och så vidare – men det är Mikas eget melodisnille och den omaskerade glädjen över musicerandet som hörs mest. Det är värt att nämna att som föregångaren Life in cartoon motion känns The boy who knew too much trots sitt uppenbara main stream appeal fri från beräkning, inte en ton känns falsk, så att säga, och det kan inte finnas någon annan förklaring än att det hela kommer naturligt. Det är faktiskt något som är ganska ovanligt och värt att uppmärksamma och tom fira. Det är väldigt lite poserade trots ibland de svulstiga tilltagen, till och med barnkörerna funkar. Det är bara att applådera. Och nynna med. Lattjo platta.

Fredrik Hellström

SOFTISCHPOP

Colbie Caillat *Breakthrough*

Universal

Minnesgoda läsare kommer säkert ihåg att jag föll

hals över huvud, platt fall, för denna flickas debutalbum, *Coco*. Jag fortsätter härmed att falla! Colbie är en så begåvad sångerska och låtskrivare så hälften kunde vara nog. Livet är oräddigt! Låtarna och produktionen

ligger snyggt, med betoning på SNYGGT, i en melodisk och tempomässig mittfåra. Allt låter så in i h---e j---a bra så att man baxnar. Du skulle kunna plocka ut vilken som helst av de 13 låtarna som singlar och de skulle bli radiohits. Att nämna några låtar skulle kännas fel, för vilka skulle man kunna välja bort, så bra är det! Ingen direkt partymusik men till allt annat skulle detta kunna funka. Klockrent!

Tord Johnsson

IMPROVISATION/POP

David Sylvian *Manafon*

SamadhiSound/Playground

Med poeten R.S. Thomas som inspiration har Sylvian

gjort ännu ett avskalat album med vad han själv beskriver som modern kammarmusik. Medverkande musiker är bl a frijazzsaxofonisten Evan Parker, AMM-pianisten John Tilbury och Christian Fennesz. Det är musik som manar till ryggläge och kontemplation, med David Sylvians sorgmodigt mässande sång om

svårigheten att tro på en högre existens. De tystspelande, nästan viskande, väsande, knäppande och blåsande improvisationsmusikerna, tycks enbart utnyttja sin andedräkt till att förflytta den svävande musiken runt i en labyrinth med putsade väggar och snäva vinklar. Det är hemlighetsfullt och man undrar under musikens gång vad som finns i slutet av labyrinthen. Har man en gång öppnat sitt sinne och släppt in Sylvains hypnotiskt vackra röst så är man fast för all framtid.

Lars Yngve

ROCK/JAZZ

Brian Setzer *Songs From Lonely Avenue*

Surfdog Records

Med Brian Setzer vet man aldrig riktigt vad han

kommer att bjuda på. Den här gången är det musik som kunnat vara soundtrack till en film från 40 eller 50 talet. Alla låtarna är skrivna av Setzer själv, så det är inget coveralbum liknande det han förtjänstfullt gjorde tidigare

med en massa Sun låtar. Han har fått hjälp av Frank Comstock, som är med och gör musik till film och tv sedan tidigt 50 tal till dagens datum. Setzer visar att han behärskar det mycket bra. Jag skulle dock gärna ha hört lite mer av hans gitarr i en del låtar, det hade dessutom varit mycket intressant att fått veta hur musiken hade fungerat i en riktig film.

Janne Falk

SURF/ROCK

Danny Amis presents *Mexican Chili Taco Fiesta*

Yep Roc Records

Hade ingen aning om det existerade surf rock i Mexico. Danny

Amis från *Los Straitjackets* har producerat flera band i Mexico och nu har han satt ihop ett gäng med folk från

olika band i Mexico för att spela in en platta. Hur låter det då? Mycket bra med endast nyskrivna låtar trots att surf genren brukar vara fylld av covers. Man blir helt enkelt sugen på att dyka djupare in den Mexicanska surfkulturen för de verkar ha full koll om man ska döma av denna plattan.

Janne Falk

ROCK

Perl Jam *Backspacer*

Island/Universal

Pearl Jam har gjort sitt bästa album sedan *Vitalogy*. Vrid upp volymen så kommer dammråttorna under sängen att dansa Jenka av glädje.

Lars Yngve

VUXEN BARNMUSIK Bröderna Lindgren *Meningen med livet*

Tarantula/Playground

Glimrande barnslig och förtjusande pop. Olle Ljungström och Hajen är bäst.

Lars Yngve

Film

Jag älskade honom

Den franska filmen *Jag älskade honom*, som jag blivit rekommenderad, öppnar med en ful, glämlig närbild på ett söndergrått, glämligt kvinnoansikte. Jag ångrade mig genast. Varför valde jag att se den här filmen? Förvisso är den baserad på en bok av Anna Gravalda som skrev den småtrevliga *Tillsammans är man inte ensam*, men ändå – jag vill inte se fula dramer om glämliga kvinnor som gråter.

Hemma i kvinnans hus på vischan finns hennes svärfar Pierre (Daniel Auteuil). Kvinnan har blivit övergiven av sin man. Det är deppigt värre. Jag känner för att gå. Jag kryper ihop i fåtöljen och gör ett försök att somna.

Men efter en 20-30 minuter beslutar sig plötsligt den gifte Pierre för att berätta sitt livs stora hemlighet för svärdottern. Om sitt livs kärlek. Han börjar berätta om när han var på en affärsresa i Hongkong, och plötsligt

dyker hans tolk Mathilde upp upp ler rakt in i kameran... och jag far upp som en fjäder. Boing!

Marie-Josée Croze heter skådespelerskan. Bördig från Québec.

Vacker som en dag.

Pierre var mycket yngre när han hade sitt intensiva, omtumlande och hemliga förhållande med Mathilde, men när vi ser de långa flashbackscenerna, är Pierre sitt äldre jag; han liksom bara kliver in i sina minnen, och det funkar rätt bra.

...Och filmen som helhet blir mycket bättre på alla sätt när den egentliga handlingen; kärlekshistorien, kommer igång. Trivsamt. Välspelat. Romantiskt.

Fast så här en månad efter att jag såg filmen, märker jag att den inte gjorde något större intryck eller avtryck i mitt minne. Det finns liksom inte så mycket mer att säga om verket.

Det enda jag minns är den tjugiga Mlle Croze. Som pratar franska.

Men det är ju inte det sämsta.

Pidde Andersson

Surrogates

I en nära framtid har man lyckats utveckla en form av android som kan ersätta ens egen kropp och göra saker man själv inte orkar, vill eller kan. De verkliga, levande människorna ligger hemma, uppkopplade till en androidstyrningsanordning, vilket förstås gjort Jordens befolkning mer än lovligt försoffad. De flesta som rör sig på gator, torg och arbetsplatser är androider – surrogat. Hur dessa surrogat ser ut och vilket kön de har väljer man själv, och självklart består världen nu av snygga "människor" varav de flesta är rätt unga eller till och med barn.

Men så börjar plötsligt någon att ta kål på surrogaten, vilket innebär att även robotarnas ägare dör. Vem eller vilka ligger bakom dessa mord, och varför? Bruce Willis är polisen som tar tag i fallet. Rättare sagt: hans surrogat, som ser ut som Willis fast med slätare, plastigare hy och Elton John-frisyr. Men när Willis' surrogat stryker med, tvingas den levande, riktiga polisen – med rakad skalle och skägg – lämna fåtöljen och bege sig ut i verkligheten i denna komplicerade historia.

89 minuter inklusive eftertexter, så lång är denna storsatsning från Touchstone/Disney. Förvisso en bra

speltid, men storyn hade behövt längre tid på sig. Det blir ryckigt och tillkrånglat, och en del logiska lyckor uppstår.

Vad värre är, är att *Terminator 3*-regissören Jonathan Mostows regi är osedvanligt lam, vilket medför att *Surrogates* blir märkligt oengagerande och trist – när filmen slutade fick jag bara en känsla av "Vad det här allt?". Och en tråkig film är alltid sämre än en dålig film, och den här filmen är betydligt tråkigare än till exempel den dumma *The Final Destination*.

Visst innehåller filmen en del snygga effekter (av KNB FX) och skådisnamn som James Cromwell och Ving Rhames (med hår och skägg). En och annan actionsekvens är bra, som en helikopterjakt. Men manuset, som bygger på en tecknad serie jag aldrig hört talas om, är alltså aldeles förvirrad. Jag antar att det finns samhällskritik inbyggt där någonstans, eftersom massor med folk redan idag är beroende av att hänga i virtuella världar på Internet – men jag förstår inte varför dessa framtidsmänniskor vill vara uppkopplade mest hela tiden och aldrig göra något själva. Varför gifta par väljer en virtuell verklighet. Hur överlever människorna där de nästan oavbrutet ligger i fåtöljer?

Pidde Andersson

Bananas

Så har den då äntligen premiär på fredag, årets i särklass mest omskrivna svenska film. Nej, det är inte ännu en Stieg Larsson-thriller, eller Henrik Dorsins Åsa-Nisse-film, utan Fredrik Gerttens dokumentärfilm *Bananas!** (som inte har något med Woody Allens film att göra).

Alla känner väl till rabaldret Gertten och hans WG Films skapelse har orsakat; det vill säga att amerikanska jättebolaget Dole stämde filmskaparna på ett mångmiljonbelopp och lyckades hindra filmen från att tävla på Los Angeles filmfestival. Filmen visades dock ändå, utom tävlan, och rönt stor uppskattning.

Vad är då det här för film? Varför har Fredrik Gertten fått Dole på sig?

*Bananas!** handlar om ett gäng fattiga bybor i Nicaragua. De har jobbat på Doles stora bananplantager och har nu upptäckt att de är sterila. Detta kommer sig av att Dole fram till slutet av 1970-talet lät bespruta plantagerna med kemikalien DBCP, som framställdes av Dow Industries. 1977 kom man fram till att DBCP orsakade sterilitet, njurproblem, cancer och en massa annat. Medlet förbjöds i de flesta länder. Dow slutade tillverka det och bad Dole returnera det som fanns kvar. Men se, det ville inte Dole! Trots att de var fullt medvetna om kemikalien biefekter, fortsatte de att använda DBCP och krävde dessutom att få mer! De kramade ur behållarna till sista droppen.

Byborna anlitar den färgstarke Los Angeles-advokaten Juan J Dominguez, som specialiserat sig på att hjälpa utsatta, försvarslösa, fattiga människor – Dominguez tar inte be-

talt och gör bara pengar när han vinner fall. Dominguez sätter sin bästa man, advokat Duane Miller, på fallet, och så börjar rätttegångsdramat. De fattiga djungelbyborna mot de slipade kostymnissarna från Dole.

Närmare 50 procent av *Bananas!** består av rätttegången, filmad med lokalens fasta, statiska kameror. Och faktum är att det blir riktigt spännande att följa det hela. Mannen som försvarar Dole är tydligen en legend, det är en man med pondus och ingen man sätter sig på. Men grejen är att Duane Miller presenterar extremt vattentäta bevis på att Dole medvetet använt sig av det farliga preparatet, något även Doles head honcho intygat. Oavsett om bönderna verkligen blivit sterila eller ej av arbetet på fälten, något som ifrågasätts, går det inte att förneka att Dole slafsade på med DBCP, och det känns förstås inte bra för företaget.

Efter att filmen färdigställdes, skickats iväg till filmfestivalen i Los Angeles och accepterats, började man ifrågasätta Juan Dominguez metoder, huruvida han sagt åt Dolearbetarna att ljuga i rätten eller ej. Och Dole stämde Gertten för förtal. Men! Det spelar ingen roll! Återigen: Dole använde farliga gifter och det är dokumenterat. Det

är inget förtal från Gerttens sida, han bara skildrar skeendet rätt upp och ner, och vad jag vet är Gertten ingen Michael Moore som arrangerar och regisserar sina "dokumentärer".

Hur är då filmen i övrigt, det som inte utspelar sig i rätten? Jodå. Gertten och hans team håller sig i bakgrunden. Personerna och miljöerna får tala. Som ofta är fallet i Gerttens filmer blir det många tjugiga bilder. Och precis som det ofta kan bli i Gerttens filmer, blir det ibland aningen saggigt – vilket nog beror på Nathan Larsons väldigt sömniga, lätt pretentiösa musik. Kanske vore det ibland bättre utan musik.

Jag har alltid svårt att betygsätta dokumentärer. Så även den här gången. Men jag drömmer till med en fyra. För jag förstår verkligen varför hamburgerkedjan Max sa upp sitt avtal med Dole, det hade jag också gjort. Dessutom ska Juan Dominguez ha ett stort fett plus för sitt härligt smaklösa kontor!

...När kan vi förvänta oss en billig cash-in som handlar om *Chiquita*?

Pidde Andersson

Äntligen midsommar

1978 kom den amerikanske regissören Joe Sarno till sitt andra hemland Sverige och gjorde porrklassikern/kalkonen *Fäbodjäsentan* – jo, jag har sett den!

År 2009 sitter jag på den allra första visningen av *Äntligen midsommar!* En kort stund in i filmen vänder jag mig till en kollega som sitter bredvid mig och viskar "Vaffan är det här? *Fäbodjäsentan*?"

Endast ett par minuter efter att jag sagt detta, sitter Luke Perry och en kille till i en bastu, när Perry plötsligt får syn på ett horn som hänger på väggen och utbrister "Kolla! Ett horn! Precis som i den där porrfilmen, vad heter du nu igen? *Fäbodjäsentan!* Jag måste skaffa den på DVD!", fast på engelska, och så börjar han tuta i hornet.

Äntligen midsommar! liknar en Janne Halldoff-film, den ser verkligen ut som sunkig, svensk 70-talsfilm. Men mina associationer till Joe Sarno känns mer passande, då *Äntligen midsommar!* är en svensk film registrerad och delvis författad av en amerikan; Ian McCrudden, som tidigare bland annat gjort en liten B-skräckis i USA. Varför har han gjort en svensk film? Jo, därför att hans skådespelande flickvän är svenska och har en av huvudrollerna.

McCruddens film handlar om några unga par som ska fira midsommar

på en skärgårdsö. Dit kommer även en amerikansk kompis, spelad av ovan nämnde Luke Perry, vilket väl är tänkt att ge lite stjärnglans åt anrättningen. Eller snarare *avrättningen*.

Herregud. Vad är det här för mög?

Filmerna lanseras som en lättsam midsommarkomedi. Om vi bortser från den allmänna amatörmässiga tonen – en komedi kan ju vara kul trots tafflighet – så lyckas McCrudden och hans skådisar trampa fel precis hela tiden.

De olika paren har förstås problem med sina förhållanden. Och McCrudden har uppenbarligen Bergmankomplex. För stora delar av filmen består av allvarliga diskussioner och uppslitande gräl. Jag vet inte om det är meningen att dessa ska vara roliga, men det är de inte. De känns bara som ännu ett misslyckat, fullt, svenskt drama. De mer uppenbart komiska upptågen består mest i att Olle Sarri spelar full och irrar runt och far in i en flaggstång och tokar sig. Eller i att Alexander Karim och en annan snubbe jagar varandra i skogen. Det förekommer en del full frontgal nudity, tyvärr mest male full frontal (nej, inte Perry). En lätt-

sam midsommartragedi är en mer passande beskrivning av den här sumprullen.

Skådespelariet är inget vidare och i det här sällskapet framstår Luke Perry som en Oscarsvinnare. Fast Lisa Werlinder – McCruddens tjej – är onekligen söt.

Äntligen midsommar! kommer så fel den bara kan komma – för på biograferna går fortfarande succén *Sommaren med Göran*; en lättsam svensk midsommarkomedi. Ful och slarvig den med, men till skillnad från *Äntligen midsommar!* är ju *Sommaren med Göran* rolig. Vem vill se ännu en midsommarkomedi? En usel sådan?

Jag undrar vad Luke Perry tycker om filmen och vad han har att säga om filminspelningen. Fast han såg kanske på det här som betald semester.

Har jag inget positivt att säga om filmen? Jo, innan visningen bjöd Fox på midsommarfest. Det var riktigt trevligt, mycket sill och potatis och grejor i goda vänners sällskap. Jag hade fått i mig ett par öl och en fyrafem snapsar innan visningen, och var således inte helt nykter när filmen började rulla. Men inte ens fyllan och mitt glada humör kunde få mig att uppskatta vad som hittills är årets sämsta svenska film. Jag nyktrade till väldigt snabbt.

Pidde Andersson

Efter GI, Fem-steg, Paleolitism, Tao, Buddha, och allt vad det nu heter lanserar vi det senaste i västerländsk filosofi: **Lattjo!**

Burspråket

Vad heter Transsylvaniens högsta byggnad?

Vampire State Building!

INGLOURIOUS BASTERDS

Asså denna fimlen hannlar om närna amerikanska judesoldater som dödar nassar för typ hunnra år sen. Å sen finns de en elak nasse som hiter Landa, fast han e ingen pilot. Å sen e de en söt judebrud som ska hämnas på Landa för han döda hennes familj. Hon har en biograf i Paris där dom visar tysk film. Å sen ska dom ha en film premiär po hennes bia. Då ska hon hämnas. De ska judesoldaterna

ässe me jålp å en tysk filmstjärne brud som e skitsnygg typ! Hitler kommer ässe dit. Sen dör alla po bian utom Landa å två judesoldater. Brudarna me. Synd! Hitler dog ässe. Ja måste vatt sjuk po den historie lektionen. Asså den va skit bra typ!

Ha det!
Jack-Åke
ständig praktikant
jack_ake99@hotmail.com

Kära Hjärtanes

Kära Kära Hjärtanes.

Jag är en kille med ett stort problem. Hur vet jag om en tjej är intresserad av mig? Jag är lite småkär i en tjej i plugget men jag tror inte hon är särskilt intresserad, eller jag vet inte. Hur ska man veta? Hur får man henne intresserad?

Finnig och blyg

Kära Finning och blyg

Vet hon överhuvudtaget om att du finns? Bara det att du skriver in till mig gör ju att dina odds från början är väldigt låga. En del saker vet man, andra inte. Om hon ler mot dig eller hälsar på dig borde väl vara en indikator så god som någon på att hon är medveten om din existens. Du får väl lägga upp en strategi på hur du ska göra henne uppmärksam på dig. Klä dig i clownkostym t.ex. Då lär hon garanterat lägga märke till dig, om du snubblar över henne d.v.s. Nå, du gosse lille, dina utsikter att du ska lyckas ser jag som obefintliga. Tyvärr, så är det så det är här i livet, en del har det, andra inte. Och kom ihåg en sak... Det är inte du som har avgörandet i din hand, det är flickorna som har det... Get used to it!

Kära Hjärtanes!

BÖRJA OM PÅ RUTA ETT.

SISTA HJÄLPEN

WWW.SISTAHAJLPEN.SE

2 dl couscous i 5 minuter. 6. Servera med couscous.

HOROSKOP

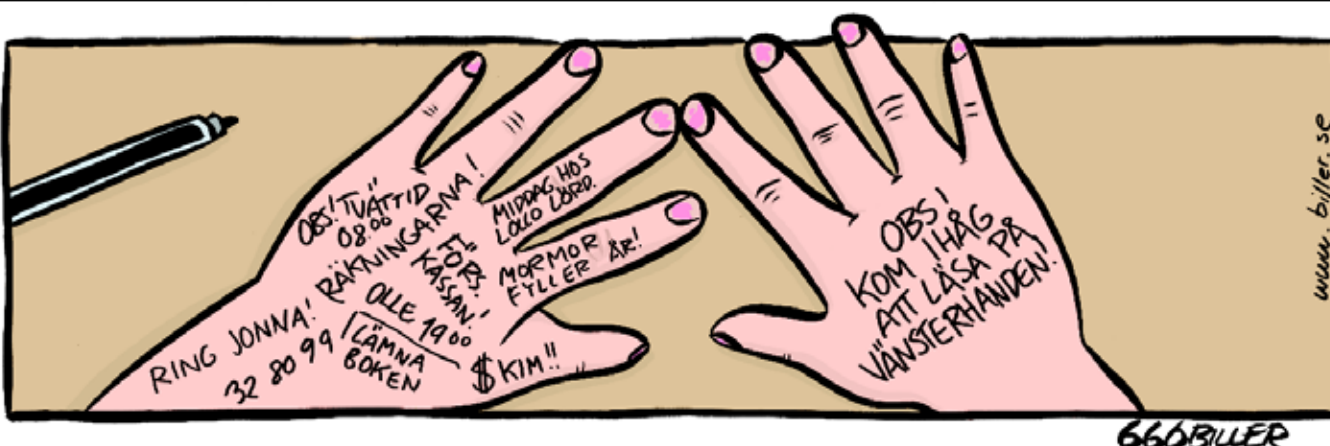
Väduren 21/3-20/4	Oxen 21/4-21/5	Tvillingarna 22/5-21/6	Kräftan 22/6-22/7	Lejonet 23/7-23/8	Jungfrun 24/8-23/9
Fastän det är fredag handlar det mest om arbete och vardag för din del och väldigt lite om nöjen.	Fredagen blir både rolig och avkopplande, med fina inslag av romantik. Mycket bättre blir det inte.	Allt går åt helvete!	Kärlek och vänskap är i fokus, du funderar över dina relationer och vilka som egentligen gör dig lycklig.	Bra dag för praktiska saker, särskilt sådana som rör ditt hem och din ekonomi. Du får mycket gjort.	Månen ger dig en innerlig, laddad fredag med många möjligheter. Mest
Vågen 24/9-23/10	Skorpionen 24/10-22/11	Skytten 23/11-21/12	Stenbocken 22/12-20/1	Vattumannen 21/1-18/2	Fiskarna 19/2-18/3
Ingen märklig dag men du kan förbättra innehållt genom att vara fysisk och sportig. Aktivitet lönar sig.	Din fredag handlar om romantik och kärlek, men det finns utrymme för nöjen också om du föredrar det.	Du är på kollisionskurs med någon i omgivningen, kanske en släkting granne. Trolig fredag	Ännu en härlig dag som gör att du får mycket gjort.	Lite trött är du men det hindrar dig nog inte från en livlig och spännande fredag. Många ändringar.	Lite trött är du men det hindrar dig nog inte från en livlig och spännande fredag. Många ändringar.

VAD HÄNDE? 1992

ATTANS!

Jordens undergång i jörpslinge

Postapokalyptisk bondkomik av Johan Wanloo Del 3 av 6

666BILDER

ICKE-PEDIA
Den fullständigt felaktiga encyklopedin

Terrorism (från latin terror 'rädsla = att tugga fradga, med en något besk eftersmak av skiftnyckel, när man är skiträdd, fruktan = att bli nödig då man överdoserat på katrinplommon s.k. *sviskon* [Zwesken eller: Prunus domestica ssp. Domestica]. I djungeln (tropisk skogsvegetation, se även: *Tarzan*, *Djungelboken* och *Regnskog*) där sviskonen växer i klasar är det stor risk att råka ut för bakhåll eller att bli utsatt för en kompott! Just i denna svårframkomliga omgivning är **Gorillakrigföring** [ilskna apor *Chimpanzee minkey* & City ordinance 147-B prohibits som visar tänderna och kastar bananer på allt de uppfattar som fiendligt: *Go Bananas*] mycket vanligt. Till avdelningen **vardags-terrorisim** hör den så kallade "Hamasglassignalen" som bryter den slumrande tystnaden i villaförorterna genom att tuta och terrorisera befolkningen. Ett besök från denna organisation åsamkar alltid börsen rejäl skada och tycks ha anhängare i alla åldrar och samhällsklasser. De misslyckade fraktionerna inom organisationen blir utfrysade och kallas för "Dumstrutar" – användes förr som bestraffningshjälpmedel för **skamstraff** i de lägre klasserna i **skolan**. Den elev som hade begått något fel blev av läraren beordrad att ta på sig dumstruten och därmed att skämmas inför sina klasskamrater. Dumstruten kombinerades ofta med en stund i **skamvrån**.

KUPP I KYRKOVALET

Det nybildade Smedstorpspartiet (NSDAP – Nationella Smedstorpsdemokraterna Allvetarpartiet) skaffade sig kuppstat platser till kyrkovalet för att påverka rikspolitiken. Det politiska programmet tycks inte alls vara så kyrkligt som man hävdar, utan snarare allmänt separatistiskt och protektionistiskt. De häpnadsväckande förslagen är att de diken som vätter mot Simrishamn och Tomelilla ska förstärkas med murar. Mot Kristianstad och Ystad tänker man vända på kartorna vid Turistinformationerna, för att förmå trafiken åt andra hållet. Utanför Smedstorps gränser åker ett antal gymnasieflickor på EU-moppar mot de andra centralorterna och hämtas hem i täckta lastbilar. Man

presenterar detta som "konstruktiva förslag för att bibehålla den religiösa atmosfären i Smedstorps kommun".

Detta för att förhindra den flyktingström man befärdar skall välla in i byn, när man börjar uppnå sina krav på självbestämmande och förmå andra länders ambassader att hyra in sig i Lindsvans bakgårdar.

Skulle flyktingar ändå lyckas forcera dessa säkerhetsåtgärder, är det tänkt att placera dem i lägren Hossellilla, Yrtad, Flimrihamn och Kristianstad, uppkallade efter härstamning och ras, så man har lättare att skicka dem åter. Det enda kyrkliga förslaget de har är att låta prästen bestänka kasernerna med vigvatten och förklara dem helgade, så att det blir lättare för flyktingarna att tro på det. På bokmässan nyligen presenterades vid *Nya Upplagan's* stånd (under redaktionens protester) Smedstorps nationalsång, som enligt kompositören Honken Hinke är skapad för att även utgöra språktest.

– Jag är inspirerad av slumpen och klumpen. Nationalsången är en gruvligt svår improvisation som troligen försämrar

Kyrkofullmäktige i Smedstorp.

FÖRST SVININFLUENSA, NU ANKFEBER

Om icke tidningarna till bredden äro fyllda av det förstnämnda så är de åtminstone det av det sistnämnda. Lika tjugitigt vilket som, såvitt ni frågar mig. För egen del är jag alltså icke säker på vilket som är värst, hysterin gällande möjligheten att insjukna i svininfluensa aka nya influensan alternativt A(H1/N1) eller hysterin rörande denna för mig totalt obekanta individ titulerad Anna Anka.

Initialt antog jag senaste veckans uppståndelse rörande denna Anka var del av något hollywoodföretags maknadsföringsmaskineri inför lanseringen av någon ny Disneyfilm. Jag menar här omåret förlänades ju såväl Tiger, Puh som Nasse (trots kraftiga invändningar från den israeliska stadsapparaten skall tilläggas) premiär på sin egen film ur Puh-universumet. Varför skulle rimligtvis då icke även Kajsa och Kalle Ankas förmodade svenska kusin Anna Anka givas sina fifteen minutes of shame? I ett förvirrat ögonblick trodde jag att det måhända var Anna Book som ömsat efternamn, att så dock icke var fallet visar närmre undersökningar i ämnet.

Numera är jag dock nogsamt informerad om hur denna mediala tidningsanka vid namn Anna Anka nått sitt kändisskap. Nämligen genom en sådan simpel manöver som att ingå äktenskap med den forne flickidolen och förmodade badkarsattiraljsfabrikören Paul Anka. För egen del är jag icke så svag i någon av självaste herr Ankas egna produktioner, undantaget min gamla gula badanka vid namn just Paul. Badankans förnämligt inbyggda askfat i ryggen gör den outhärlig vid bad då jag kryper ner och avnjuter min Cohiba Panetela. Förtydligande, Cohiba Panetela är en cigarr, icke min kubanska städhjälp således. Hon lystrar däremot till namnet Anna Pérez de Traba om någon undrar.

Det oaktat hyser jag då och då oftast i samband med något melankoliskt ögonblick även en viss form av uppskattning till den låt herr Anka författade åt Frank Sinatra som tack för hjälpen med att förse Ankas långfingrade manager med betonggalscher och ståplats ett gott stycke ut i Hudsonfloden. Låten i fråga är såklart "My Way". Var vänliga håll detta för er själva, tack på förhand.

Förövrigt står Duck a l'orange på dagens meny hemma hos ordensbrodern Sylvester. Jag ämnar även under min visit hos den gode Sylvester låna lite ohälat skrivarpapper samt göra en okularbesiktning på dennes antika solur. Om skicket på denna empirepjäs faller mig i smaken avser jag i förekommande fall lämna ett skambud på densamma. Alternativt kan jag gå med på att byta jämnt mot min gamla gjutjärnsmangel med obetydligt spruckna trävalsar, givetvis mot avhämtning samt en butelj Ardbeg emellan.

Avslutningsvis vill jag bara å det starkaste klargöra att jag på inga vis kommer bänka mig framför Hollywoodfruvar klockan 21.00 på TV3 ikväll. På inga omständigheter. Read my lips, duck face.

Tills nästa gång!

Grefve Fågelsparre

PS: Undrar om Fru Anka ibland tvingar Herr Anka, exempelvis då denne sistnämnde varit källa till missnöje hos Fru Anka, att uppbära en skylt med texten BADANKA? D.S.

Jau ble sylten å svede en korv himma, när jau hade aueded slo jau ti teven, ja, ente så han for omkull, udan jau tryckte igång den. Di tar sin lilla tid ettårsom han ska värmas åpp fåsst. Men de vau nudd konstet me bilden fårr gubben som sadd å kogglå så rent ballydd ud. Jag gick fram å slo med knydenåven ouan på den å då hoppa bilden ti å ble brau igin. Men programmen va lia döllia som di brukar å va. Sin di lau ner Sveriges Magasin så e darr ente nudd vitted å glo pu. Men ditta programmed hanla om nunna kändisar som bor i spenaten å som fjånarr si å ska ejda allt måjled. Ha nu di ska va brau fårr? Di kunne ju forad dām med drank, melass å grupning så hade di nåck bled rejellt bugasprangda å rapad i fjortan daur. Di bårjar ble kalt ude så jau har bårjad kjyllna me en hel skuffia gamla batterier som jau kjevte au en pollack hiindan. Di e ju rent omåjled å få fyr på dām så jau får hålla bensin pu ingan jau tännår fyr, men sin brännår de jāmrrar rejellt. Di spragar å knastrar vissårlien men di varmår gutt. Di vau nudd jau skulle kumma ihu men nu kummår ja ente ihu ed. Men jau skrev åpp de pu en lapp sām jau ente kummår ihu var jau lau... Å, nu ska jau åpp pu lauted å karva en bid spickeskinke å lägga pu en liden smulla som jau hitta bagom teven. Haj pu arr. /N.U.

Nils-Ude

O harre min je... Jau vau ude å körde me min gamle V4 längs kustvåjjen, å ti vänstår om Kåseberja, åppe pu bakken, så jau ad en stor vid rymdrakat sto får di ti å aga ti vär. Ja trödde me begge fyddårna pu brumsen så de skreg i alla dācken, reservjuled i kåffårten åsså! Når rymdrakatårna startar så vidd man ju hur de blussar runt raketen.

Ing me backen å pu me frihjul.

Di va dumt.

Jau vre ing ve en gubbe sām sto längs vajjakanten å sållde moryddår i en sne luda men hitta ente bromsen ti å stanna å for vel rätt ing i hela böled. Men här va goa råd dyra så jau dro åpp dörren och skreg pu han: "Skyna di ing å töp dörrahulled.". "Gubben som stack åpp hoed iginām en låda med kålho sa: "Hamen di?". "Ti stilla med di å se ti å ge dig in i bagssådded, ingan Fulakvittråd vriår åm nyckeln får då jāmrrar så bler vi sveda.". "Fulakvittråd? Ha skulle han här å gjårra?".

Jau pegade åpp pu backen, å då sa han: "E du rent dum i hela hoed? Di e ju en fodersilo!".

Jau skämde när jau körde himådd, men jau kunne ente lådda bli å fundera pu om rymdrakatår har tuda?

möjligheterna att komma in i byn maximalt, men de som redan bor här slipper givetvis utsättas för provet. De kan istället få vara med på de bokbål som alltid spontant brukar avsluta sången. Inträdesproven är dessutom tänkta att läggas på lördagarna, samtidigt med repriserna av Hylands hörna, för att decimera möjligheterna ytterligare.

Utsocknesreporter Kåge Klang

Smedstorp kommuns ordförande, som tidigare vägrat vika ut sig i kommunkalendern, säger sig vara förbannad att Smedstorps namn och fana dras i smutsen av ett fåtal vettvillingar. Om någon skulle kalla sig Norgedemokraterna så skulle Sverige få mycket att förklara om demokratins regler! Men att vi demokrater i Smedstorp också ska behöva dras med i Smedstorpsdemokraternas svärmerier känns inte riktigt demokratiskt.

FLYGLANSAKTION

Torsdags gick "Smedstorp mot luftintring" ut på torget för gemensam aktion mot de passerande flygplanen. Alla hade med sig fickorna fulla med stenar att försöka pricka planen med.

Fru och Herr Kommunordförandena Dönikke, nyligen hemkomna från bröllopsresa som de företog per cykel och matkorg till Tunbyholmsjön, berättar i mun på varann: "De flyger över vår tomt med kondensstrimmor som följd. I "Molnskådarens guide" har vi läst att en enda K-strimma kan breda ut sig ända upp till 20 000 kvadratkilometer.

Här flyger man hela tiden och det är skit för drivhuseffekten.

Vi ger oss den på att det är därför det är så molnigt idag."

Aktionen var lyckad. Femteklassaren Mildred Mackarell berättar:

"Jag tror jag träffade ett plan för det lät väldigt otäckt när den fick in den i insuget och alla sprang och gömde sig."

Inga flygplanskraschar är dock rapporterade, men det fick nog flygbolagen kallsvettiga.

Vitflaggaren Kåge Klang

Historia 1:

I rättsalen frågar domaren en av de åtalade:
– Vad gjorde ni med all spriten som ni stal?
– Den sålde vi!
– Och vad gjorde ni med pengarna, då?
– Dom söp vi upp

Analys:

Ingalunda hafva de kriminelle utmärka sig för en lysande intellektuell förmåga hmen detta taga hväl priseth, att helt sonika konsumera upp en förtjänst i rusdrycker i rusdrycker hvara hväl förmåthet. De hafva säkerlihen dessutom köpt så kalladh "fulsprit" eller smuggeldito, snåljåparne. Å andra sihdan tänka de säkert å hälsan och drogo nerh den totala förbrukningen å dettha hvis!

Historia 2:

Håkan hade druckit hårt i sitt liv.
Han hade varit på en hälsoundersökning vid hälso-centralen.
Han mötte en kompis på stan:
– Nå, vad sa läkaren om dig, Håkan?
– Att det för min del var slut med konjak och whisky.
– Brännvin också?
– Nå, det vågade jag inte fråga, för då hade han väl förbudit det med.

Analys:

Dessa gossar hafva säkerlihen ett och annath gemen-samth med de tidigare nämnda gossar, som stodo inför skranket. Hmen här ana hvi ändock ett litet uns af förnuft, då man icke skola fråga om sådant hman icke hvilja hafva svarh uppå. Tag lärdom, kära hläsare!

*Hvål bekomme önskar eder ödmjukaste tjänare
Test-Fnisse*

Oktoberfest

Frosten har börjat bita i gräset medan lövens glöd gör allt för att hålla den stängen men det grå täckets makt tvingar sig obevekligt över oss med sin dunkla unkna fuktiga instängdhet, snart sätter November klor och tänder i oss, drar in oss i det ovissa dimmiga kylrummet.

S. Kald

Sång och musik, text och grammatik

KÄRA LÄSARE,
Idag tänkte jag för en gångs skull påtaga mig gnällspikens roll. Det är ett smutsigt arbete, men någon måste göra det.

Mitt gnällande denna gång gäller sångtexter. Nu kanske du omedelbart invänder: "Nej men snälla människa, sångtexter måste väl ändå få vara i fred för gnällspikar, bättrevetare och språkpoliser." Om du säger så, delar jag inte din uppfattning.

Även sångtexter måste kunna vara logiska, glasklara och språkligt riktiga, inte bara känslolagligt flummiga eller drypande. Jag ska gärna ge några exempel!

Minns ni Style? De skrev en låt om hur det var att färdas mellan England och Frankrike.

Närmare bestämt gick båten mellan Dover och Calais. I deras poplåt hette det "mellan Dover Calais". Vi var många som skrek "mellan Dover OCH Calais".

Denna formulering hade inte passat rytmen. Man hade fått skriva om hela rasket om det skulle bli grammatiskt korrekt. Och det hade man nog varken tid, råd eller lust med.

Östen Warnerbring, denna glade skånske sångare och klarinettist, hade framgång med en låt, "Du borde köpa dig en tyrolerhatt" (både titel och första textrad), som innehöll frasen "bara därför att locka dig till skratt".

Jag vill inte märka ord, men här har vi ett solklart grammatiskt fel.

Antingen "bara för att (bafatt) locka dig till skratt" ELLER "därför att jag vill locka dig till skratt", men då hade det blivit knepigt med rytmen igen.

Även i gamla folkvisor, ringlekar och liknande förekommer märkligheter.

Den kända dansvisan "Karusellen" innehåller mot slutet formuleringen "nu går det så bra / för Andersson och Pettersson och Lundström och jag". Hmm... Heter det verkligen "för jag"?

Kommer ni ihåg ABBA? Det var två kvinnor och två män som framförde låtar som männen hade skrivit och komponerat. Ni måste komma ihåg dem – de var väldigt framgångsrika i många länder.

Texterna var på engelska, eftersom konsumenterna förväntades förstå det språket.

Det är inte så lätt att skriva på engelska, om man är svensk.

En gång sjöng de: "Money, money, money, must be funny in a rich man's world". Funny?

Menade de verkligen att det var komiskt/lustigt i en rik mans värld? Menade de inte "det vore kul att vara i en rik mans värld"? Och då borde det kanske ha stått "fun" snarare än "funny". Men då hade inte rimmat på "money". Nu kanske ni invänder: "Musiken är så bra, så det spelar ingen roll vad de sjunger."

Jag delar inte denna uppfattning.

I den anglosaxiska kulturvärlden finns det ett uttryck som (litet ogrammatiskt) lyder:

"Winner take all", vilket betyder att den som vinner får rubbet. Hos ABBA görs det spikade uttrycket om, och blir: "The winner takes it all". Man kan diskutera om detta är medvetet, och om det är en förbättring.

Om vi så bläddrar i visornas stora bok, och kommer fram till mera högtidliga visor och sånger, så kan man kanske ha petiga synpunkter t.ex. på "Du gamla, du fria".

I och för sig tror jag, att om du och jag stode högt uppe på ett berg vid havet en junikväll och Jussi Björling var där och sjöng "Du gamla, du fria" så skulle både du och jag bli rörda och känna nationalstolthet.

Likväl undrar jag vad andra versens textrad "jag vet att du är och du blir vad du var" mera exakt betyder. Vem är det som vet? Om Sverige ska bli vad det var, då måste man kanske berätta vilken tidsepok man tänker på. Karl XII:s tid? Vikingatiden?

Nästa gång ska jag försöka säga någon annan gren av vårt stora kulturträd.

Till sist undrar jag blott över det nya begreppet allsång. Man säger sig kunna sjunga en allsång. Allsång var tidigare en aktivitet – nu är det sång plus text. Bara därför att locka dig till sång!

Jonas Hallberg

foto: Marcus Törncrantz

Det gör ont när löven faller

Hösten är kommen och det finns inget vi kan göra åt det. Man känner sig som ett ständigt måndagsexemplar av mänskligheten. Det har nu börjat blåsa, så där mycket som det bara kan blåsa i Ingelstans (mitten mellan Ingelstorp och Glemmingebro). Grillen står och rostar och flagorna blandas med höstlöven. Mina vänner gör plommonvin. Själ dricker jag vin och tittar på plommonen som trillar ner i gräset. DET gör inte bara ont att växa, det gör även ont att krympa och krypa ihop för att undvika snällblåsten. Hösten betyder egentligen; skördetid och ordet kommer av att hösta, hysta eller häva in. Så egentligen ska vi bärga våra frukter efter sommarens hårda slit. Men det känns BARA inte riktigt rätt. Jag har inte lyft ett finger för att Plommonen och Äpplena ska växa till sig. Jag har visserligen jobbat hårt hela sommaren, men inte med min trädgård. Men vi borde hålla en riktig fest som varar i 88 DAGAR, som skulle trotsa, den vanliga bilden av hösten; som strävsam OCH arbetstyngd. Är jag den ende som helt plötsligt känner ett stort behov av kalendrar, nya märkpennor och minutiös planering. Jag kan ägna;

20 TIMMAR av dygnets 24, åt att planera de återstående 4. Så fort någon kommer med ett roligt förslag (t.ex: middag, fika eller fest), så kastar jag mig över datorn och ser om jag har tid OCH fyller snabbt och effektivt varje eventuell lucka. Jag tror inte att jag har så mycket som; 31 MINUTER av tom tid i almanackan.

Detta är nog en rest, en KVARSTOD, av ständiga skolstarter med elevkalendern i högsta hugg, nyklippt lugg och en hel massa plugg.

En annan upplevelse som kan upplevas som obehaglig är den; att bli skrattad åt. Jag fick uppleva denna på ett dagis i Bromölla förra veckan.

Jag gick in i ett rum med 10 små barn i 4,5-års åldern, varpå två unga herrar går fram TILL mig, tittar på mig, pekar finger åt mig och brister ut i ett unisont gapflabb! Man måste vara av en tålig natur och ha ganska mycket självdistans, för att inte tappa fattningen i en sådan situation. Nu har jag ju skaffat mig en mustasch, modell större. Så jag misstänker att det var den som var källan till den stora munterheten, som ynglingarna visade. Det är ju en fin känsla att glädja andra. I ungdomens VÅR och på ålderdomens höst: Det är kanske sådana liknelser som påverkar vår sinnesstämning under årets gång. THAILANDS kung är, eller har varit, sjuk och horder av människor står utanför sjukhuset för att ge honom sitt stöd. De sörjer med kungen inte vädret. De har inte samma årstider som vi. En RESA till gamla Siam görs ofta under den kalla årstiden (+30°); då är folk glada. Sedan följer den varma årstiden (uppåt +40°); då är folk ännu gladare. Till slut kommer den våta årstiden (+30°, men blött); då är folk gladast! Det ska bli riktigt skönt att åka dit.

MEN VEM RÄKNAR DAGAR?

Jonas "din röst i hösten" Jonasson

Balkan

Gröna linjer på en TV
4 båtsmän
håller i sig
av den tolvåriga tjäran
och drar slutsatsen:
att:
allt gott passerar
genom skorstenen
eller åtminstone
i
närheten...

Olle Ljungström

Bokmässan – The incident...

Med bilen fullastad med två gigantiska spiddekakor, en megafon och diverse nödvändigheter, gasade vi på mot Göteborg. Sällan har två spiddekakor transporterats snabbare eller sett så förskräckta ut som dessa två. Vi tvingades faktiskt stanna strax utanför Malmö och placera cykelhjälmarna på dem efter mycket tjat.

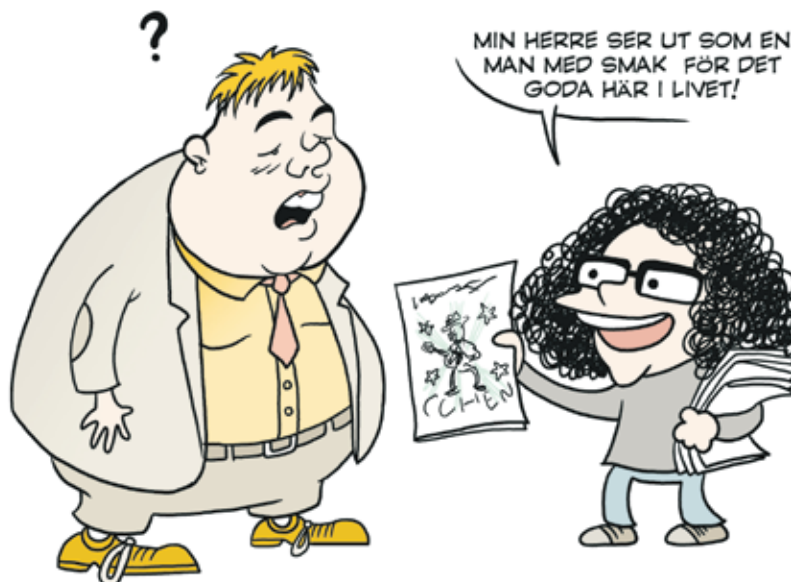
Väl framme på mässan suktade många efter att få spiddekaga och att få läsa senaste numret av Nya Upplagan. Vi har inte hjärta att göra folk besvikna så de fick sina önskningar uppfyllda.

Som tidningsutgivare är vi vana vid att jobba under press och det är tur, för det var ett rejält tryck i vår monter. Folk kommenterade, konverserade, och konsumerade.

På den femte dagen var tidningarna slut.

Vi också.

Här är några minnesvärda bilder på människor som gillar det vi gör.

A 01:49 Bokmässans roligaste fyra kvadratmeter. Fullt ställt... än så länge...

Vänta lid, Ranelid! Vad har du i plastpåsen? En liden bid spiddekaga, märkligt! Den ser precis ut som den vi nyss blev av med? "Bär din spettkaka som den sista droppen vatten".

En tidning och mässans vackraste leende – 10.000 gånger.

To be a spiddekaga or not to be a spiddekaga, that's the question? Här diskuteras spiddekagans inverkan på jordens dragningskraft, och om/hur den påverkar växhuseffekten, eller eventuellt botar tuppjuck och nageltrång?

Spettkakskontakt av tredje graden

Lädnuckan har lite ledigt och gör som 9.999 andra på bokmässan, läser Nya Upplagan

Jonas Hallberg spanar efter en ny trend bland Nya Upplagens besökare!

En som vandrade omkring på bokmässan som en helt vanlig Nya Upplagan-läsare.

Tre genialiska personer: Eric Ericson, HC Ericson och Marcus Gärde. Eric funderar på att skicka en bit spiddekaga till Mr Cheng.

Triss i Chomsky – fast inte från Bokmässan. Foto: John T Stickney, senior editor New York Times

Mikael Wiehe gillar inte spiddekaga, men kaffe och Nya Upplagan – det gillar han.

Bara ett liv

På fantasins vingar kan jag tyngdlöst försvinna högt över molnen, där det pågår en ständig audition för årets alla stjärnskott in spe. Men sådant står jag gärna över. Stannar helst på jorden och gräver där jag står.

De bästa historierna är mer eller mindre sanna, och på ett eller flera plan oftast gåtfullt mångtydiga och på samma gång tilltalande enkla.

Vet inte varför jag en gång började skriva sånger. Och jag vet inte varför jag fortsatte, och varför jag fortfarande tycker det är så hisnande fantastiskt att lägga samma gamla pusselbitar i ett förmodligen fåfängt försök att få fram nya mönster. En sak tror jag mig dock veta, det som snabbt och utan ansträngning faller på plats blir nästan alltid bra, ja rent av det bästa. Inspirationen är en gudagåva.

Transpiration, däremot, har inget egenvärde, och så luktar det illa.

Efter att först ha blivit vittne till ond, bråd död och sedan grundligt gastronomiskt garrotterad, kraftsade jag, på baksidan av den nota som just burits in på ett silverfat, ner följande sång:

*Jag satt ensam på en restaurang
För att fira med hel meny
Kalvconsommé, Café de Paris
Caramelle i hallonsky*

*Champagnen isad, fruktig och torr
Smakade helt underbart
Kypar'n serverade oliver och ost
Men jag tappade aptiten rätt snart*

*En bil rulla fram, stannade tvärt
Några människor gick förbi
Stirrade förvånat, först på varann
Och sen på en ren tragedi*

*Njöt av buljongen, en kvinna klev in
Sa att mannen i bilen var död
Det kom som en chock, jag tittade bort
Och sträckte mig efter ett bröd*

*Pillade fram en persiljekvist
Det enda som smakade nåt
Biffen var blodig, senig och seg
Pommes friten simmade i flott*

*Grädden var gul, bär och brylé
Allt var kladdigt och sött
Så underligt att känna saknad
Efter någon man aldrig har mött*

*Huset bjöd på en liten avéc
Och notan bars in på ett fat
Aldrig förr har någon betalat
Så mycket för så lite mat*

*Tidigt på morgonen, sopbilen kom
För att hålla trevligt och rent
Bilen stod kvar, dörren var öppen
Men för honom var det försent*

*Bara ett liv, så vitt jag minns
En scen och en soloartist
Man gör sina konst, man gör sina trix
Men vad är det som räknas till sist*

Gunnar Danielsson

KONST och kjolar

”När jag var klädd i kjol, märkte jag att jag inte kunde uttrycka mig på trumpeteten lika kraftfullt som när jag var klädd i byxor”.

Vad sa hon? Jag hajade till och började skratta, där jag stod och målade fönster i september-solen.

Jo, så sa Ann-Sofi Söderqvist i Radions P2 i ett program som handlade om att vara kvinna i en mansdominerad musikvärld. Hon är en välkänd jazztrumpetare som numera mest komponerar större verk. Att vara ensam kvinna i en orkester kan fresta på, särskilt om kläderna förstärker det feminina. Det känns lättare att klä sig mer som man. Det nedärvda kvinnliga kroppsspråket kan faktiskt vara ett hinder, – det signalerar att man är objekt. Och ett objekt skapar inte musik...

Vad vi har på oss för kläder spelar roll. Det är känsligt.

Jag jobbade på klädföretaget *Mah Jong* på 70-talet. Vi höll i tillverkningen – från vävning och stickning, färgning och tryckning av tygerna till sömnad och försäljning. Butiken i Stockholm blev mötesplats för en bred vänster, som kodade sig genom dessa kläder. Företaget gick emot modets ständiga och ”onödiga” förändringar och tillverkade samma grundmodeller och basfärger år från år. Manchesterkostymerna var nästan samma för kvinnor och män. Silkeskjortor och tröjor i lysande färger, sköna avspända kläder för arbetande människor. En viss påverkan från Maos kostymer och kinesisk folkkonst kan inte förnekas. Varumärket gick medvetet ut på att kläderna uttryckte engagemang och jämställdhet. Visst kunde man kalla det mode – eller snarare anti-mode.

Vi som ville spränga gränserna mellan vad

som var ”kvinnligt” och ”manligt” kunde såklart uttrycka detta genom sättet att klä oss. Det var fritt fram för tjejer att ha herrbyxor, stora skjortor, hängiga tröjor och överrockar från Myrorna.

På Konstfack under denna ganska revolutionära epok, klädde vi oss gärna i trånga koftor som vändes ut och in med sömmarna ut.

Men allt förändras. Min generation har aldrig riktigt följt modets skiftningar. Men nu på gamla dar kan jag kosta på mig att köpa Femina och lystet titta på vackert lyxigt mode. Drömmer mig in i höstens rutiga ylle-bouclé och tänker att jag kan förnya mig, bli otroligt spännande och sensuell.

Det kunde ju vara något att utmana fiskmänsarna med på en pilkningstur med utombordaren. En tangopartner sa till mig ”Har du varit så

radikal? Det syns inte på dig”. Nej jag trivs numera i kjol, pumps och kavaj.

Rockstjärnor som Madonna och Nina Hagen spelar högt på det feminina med sina amazonbröst, ljuverotiskt sadosiden-blanka korsetter och skyhöga klackar på scenen. Det handlar om en frihet att våga, och att använda signaler kring sex och kön på ett ironiskt och befriande sätt.

Kulturen debatteras åter i medierna. Den ska ”regionaliseras” och det statliga inflytandet ska minska. Hu, jag känner stor oro... att det blir mindre kunnighet och kompetens bakom fördelningen av pengar. Det stundar snålare tider.

Och skatterna sänks. Varför? Det är så dumt, så man vill gråta... Skatt är bra, det är civiliserat att arbeta för det allmänna, allas vår välfärd. Vi blir lyckligare i livet av att göra saker för andra. Och något som också är bra är att förlåta. Försonas. Prova själv, det är lätt. Allt hat leder bara in i en ond cirkel, som leder till bråk och hämnd.

Vi är så sköra. När som helst kan det hända, att vi försvinner. Jag hade en vän som dog, som ideligen sa till oss att han älskade oss, att vi betydde så mycket för honom. Låt oss slösa med kärleken. Den är gratis. Och den ger lycka i återbäring.

Och ni män, varför inte prova att klä er i kjol?

Gittan Jönsson

Text och illustration

Din villa
Din bil
Ditt företag
Din båt
Din häst
Din familj

Sveriges nöjdaste kunder

För tre år sedan kom vi för första gången med i Svenskt Kvalitetsindex mätningar, även om våra rötter går tillbaka till 1768. Och för tredje året i rad har vi fått kvitto på att vi har Sveriges nöjdaste kunder. Ett stort tack för förtroendet!

Hos oss försäkrar du allt från hus och hem till bil och företag. Vi heter Dina Försäkringar eftersom vi ägs av våra kunder. Välkommen du också!

Dina Försäkringar
Skåne

Höör Bangårdsgatan 6 Tel 0413-55 97 90
Lund Lilla Fiskaregatan 14 Tel 046-590 31 10
www.dinaskane.se

**VI HAR
GRUS
FÖR
ALLA
BEHOV!**

**KOM TILL OSS SÅ LÖSER
VI ERA PROBLEM, VI HAR
ETT BRETT KONTAKTNÄT
AV ENTREPRENÖRER
SOM UTFÖR ALLA TYPER
AV ARBETE.**

SOFIELUST
NATURGRUS & STEN
LIVSTIDS GARANTI

**WWW.SOFIELUST-SE 0414-287 80
ÖPPET MÅN - FRE 6.30 - 15 30**

– Jag visste det här kunde bli ett heltidsjobb när jag fick ett samtal om att göra ett gig med Herbie Hancock, säger nya jazziga stjärnskottet Melody Gardot

Melody Gardot

Att hävda att tjugofyraåriga Melody Gardot är en av de mest lovande sångerskorna med jazziga förtecken för tillfället är ingen överdrift. Och klättrandet mot stjärnorna har gått snabbt. Bara fyra år har gått sedan den då okända vokalistessan på egen hand släppte sin debut *The Bedroom Sessions* på inte särskilt bred front. Samtidigt är det något av ett mirakel att Melody överhuvudtaget fortfarande är vid liv. I historiens begynnelse var hon ytterst nära att dö i en svår trafikolycka när en bilist rammade hennes cykel. Resultatet blev svåra skallskador, knäckt bäckenben och ryggradsskador, men i samband med den svåra rehabiliteringen kom musiken in i bilden, något som förändrade hennes liv för evigt.

–Ja, jag vaknar upp tacksam och somnar lycklig, säger hon. Så om mitt liv tog slut nu skulle jag ändå vara välsignad. Det här är inte bara mitt jobb. Jag är lycklig över att jag började med musiken eftersom jag hade ett terapeutiskt behov av den.

Melody berättar att hon känner sig hedrad varje gång hon ställer sig på scen och helt okända människor applåderar henne. ”Man får det man ger och jag har gett mycket till musiken”, säger hon och för därmed in sin buddhistiska tro i samtalet. Något sångerskan kallar för lidandets konst var en tröst henne när det var som svårast och idag har hon lärt sig att inte låta sådant som gamla minnesbilder och förväntningar styra livet eller ens den musikaliska biten av tillvaron.

– Nej, jag förväntar mig inte mycket av någonting vad gäller reaktioner på det jag gör. Men jag kan säga så mycket som att det finns mycket ambitioner bakom sångerna på den nya skivan. Jag tycker både att jag mognat och utvecklats på samma gång som det finns mer känslor med i helheten nu.

Det har ju gått bättre och bättre för dig de senaste åren. Din publik verkar ha växt hela tiden. Men hur är det med kritikerna? Känner du dig accepterad av dem också?

– Ah, jag vet inte så noga. Jag har varit så upptagen på sistone. Men jag blir alltid angenämt överraskad om folk gillar vad jag gör. När man sysslar med konst är det givet från början att alla inte kommer att vara positiva. Det är som kocken som gör den bästa italienska maten. Även om han är bäst finns det alltid någon som inte gillar den.

Skivan Melody åsyftar bär titeln *My One And Only Thrill* och är hennes tredje. Verket ifråga bygger på genombrottet med förra årets föregångare *Worrisome Heart*, och är producerad

av Larry Klein, en rutinerad herre som rattat in album åt bland andra ex-hustrun Joni Mitchell, Tracy Chapman och Steely Dans Walter Becker tidigare.

– Larry är väldigt bra att arbeta med vare sig man har visioner eller inte. Själv har jag väldigt bestämda åsikter, men han kan ge goda råd även när man vet vad man vill. Han är en klok man.

Sedan berättar Melody att hon började spela piano när hon var nio. Mamman trodde att det skulle vara positivt för skolarbetet om dottern hade en hobby vid sidan om.

– Det kom naturligt, hon pushade mig aldrig. Fast innan jag började hålla på med musik på allvar målade jag, och det gör jag fortfarande. Jag kan inte separera musiken, konsten, litteraturen eller vad det nu är från varandra. Allting hör samman.

Men det var olyckan som var den utlösande faktorn för ditt musikintresse?

– Det är fantastiskt för jag upptäckte min röst för att jag inte kunde prata efteråt. Jag hade en hjärnskada och musik kan ha en stark effekt för att bygga upp nervbanorna i hjärnan. Så jag lärde mig tala igen genom att nynna och efter sju månader hade förmågan kommit tillbaka. Det var härligt, men jag stammade hela tiden, vilket var otroligt irriterande.

Medan Melody var inlagd på sjukhus lärde hon sig spela gitarr och där skrev hon också så småningom sina första låtar. Väl utskrivna började hon sedan ge konserter på klubbarna hemma i Philadelphia. Dessa gig gick inte obemärkt förbi. Samma lokala radiostation som var med om att upptäcka Norah Jones började snart spela hennes sånger, vilket satte fart på karriären.

– En kvinna därifrån ringde mig och hon blev mig agent senare. Hon är en del av min familj nu och en av de första som hörde mig sjunga överhuvudtaget. Ibland behövs det bara en person för att det ska lossna. Själv visste jag inte vad jag sysslade med, men hon uppmuntrade mig att satsa.

Vad tror du om framtiden nu?

– Ingenting. Jag ser varken framåt eller bakåt. Jag tittar precis där jag står precis för tillfället. Det är enda sättet att hålla fötterna på jorden. Från det ögonblick då jag kunde uppträda har jag inte velat något annat. Jag är som en fågel. Kan du tänka dig om jag plötsligt vaknade upp och inte kunde sjunga längre? Det hade varit jättetråkigt.

Peter Eliasson

Åldrande rockers

Kan man rocka hårdare än helvetet och ha kommit upp i åren? Snart får vi besök av ”The Killer” (Jerry Lee Lewis för er historielösa ungdomar) i Linköping och Cloetta Center. Han blir 74 år inom en inte alltför avlägsen framtid. Enligt uppgift lär han både humör och dådkraft kvar. Härom veckan hade jag besök på jobbet i Konserter & Kongress av Eldkvarn som ju inte heller är några nykläckta kycklingungar utan de närmar sig de sextio med stormsteg. De blir faktiskt bara bättre och bättre med åren, ungefär som ett fint vin. Men frågan var ju kan man rocka så jävla hårt det bara går när man kommit upp i åren? Dave Mustaine, sångare, gitarrist och primus motor i Megadeth, firade nyss sin 48:e födelsedag och har även gett ut en ny platta som är den hårdaste och bästa de gjort på kanske femton år. Snart kommer Slayer med nytt i tillplattad form de också. De

är ju, som alla vet, hårdast, ondast och spelar den aggressivaste thrashmetal man kan tänka sig. Gitarristerna Jeff Hanneman och Kerry King är 45 år, basisten och sångaren Tom Araya fyllde 48 i juni och minstringen och trumpiskaren Dave Lombardo har blivit 44. Inget annat än ett gäng medelålders gubbar men nya ”World Painted Blood” lär även denna gång vara fylld med musik att headbanga sig till whiplashskador till. AC/DC:s kepsprydda sångare Brian Johnson är inte heller han purung. Nästa gång han fyller år får han blåsa ut hela 62 ljus på sin födelsedagstårta. Ni som, i likhet med mig, såg honom på Uillevi i somras kan ju alla intyga att än är det liv i gubben och att han faktiskt sjunger bättre än på bra länge. Så svaret är – Ja, man kan rocka hårt och vara metal. Från vaggen och till graven, in it for life.

Jerry Prütz

Gumman Höst

Här kommer depressionen stövlande och Gumman Höst har att göra inför Gubben Vinters ankomst. Han kräver ju så välstädat. Ändå är det Fröken Vår som får smaka frukten av städningen och gravida Adam och Eva som får falla dess nederbörd, under det som ska vara en solig sommar.

Kåge Klang

Cinemasabro
presenterar

Filmklubben på Grand i Simrisbarn
Onsdagar kl 19.00

- 14 oktober Kultfilm: NEW YORK RIPPER (Lucio Fulci US/IT 1982)
- 21 oktober Modern klassiker: WITHNAIL & I (Withnail och jag) (Bruce Robinson UK 1985)
- 28 oktober Tema Feminism: FASTER PUSSYCAT – KILL! KILL! (Russ Meyer USA 1965)
- 4 november klassiker: STALKER (Andrei Tarkovsky Ryssland 1979)
- 11 november Dokumentär om kaotiska filminspelningar (Helkväll med Herzog & Kinski): BURDEN OF DREAMS (om Herzogs Fitzcarraldo) Les Banks USA 1982 + FITZCARRALDO med WERNER HERZOGS COMMENTARY
- 18 november Kultfilm: CRIPPLED MASTERS – CRIPPLE KUNG FU (Hong kong 1979)
- 25 november American independent: SLACKER (Richard Linklater USA 1991)
- 2 december Tema Feminism: I SPIT ON YOUR GRAVE – Day of the woman (Meir Zarchy USA 1978)
- 9 december Dokumentär om Hockeyfrillan: AMERICAN MULLETT – Party in the back (Jennifer Arnold USA 2001)
- 16 december ÖVERRASKNING!!!!

TONY AWARD VINNARE 2009 "BÄSTA PJÄS"

MASSAKER-

Drastisk humor, precis dialog ^{SDS}
På gränsen till skrattfest ^{KVP}

EN KOMEDI
AV YASMINA REZA

Drastisk humor, precis dialog ^{SDS}
Lysande och tempostark ^{KVP}
Effektiv underhållning ^{DN}

SPELAS PÅ INTIMAN

HÄXJAKTEN

AV ARTHUR MILLER

SPELAS PÅ HIPPI

SOMMARENS SUCCÉ ÄR TILLBAKA – NU I LÄNGRE VERSION!

NYSNINGEN

AV NEIL SIMON EFTER NOVELLER AV ANTON TJECHOV

NYPREMIÄR PÅ HIPPI 3 OKTOBER 2009

Rekommenderas! ^{SKD}
Lyhört, lustfyllt ^{SVD}

FÖRBANNELSER

TVÅ MONOLOGER MED FREDRIK GUNNARSON

AV JÖRGEN DAHLQVIST
OCH CHRISTINA OUZOUNIDIS

URPREMIÄR PÅ INTIMAN 9 OKTOBER 2009

VINTERNS STORA FAMILJEFÖRESTÄLLNING FÖR ALLA ÖVER 7 ÅR

LORANGA, MASARIN OCH DARTANJANG

AV BARBRO LINDGREN
I DRAMATISERING AV MATS KJELBYE

URPREMIÄR PÅ HIPPI 5 DECEMBER
BARN 70 KR, VUXNA 140 KR

MALMÖ STADSTEATER

BILJETTPRISER 60–210 KR
UNGDOMSPRIS T.O.M. 26 ÅR 100 KR
040-20 86 10 ELLER MALMOSTADSTEATER.SE

POLISER ÄR ROLIGA

I början av detta sekel och i filmens barn- dom, någon gång mellan 1909 och 1910, promenerar regissörerna D W Griffith och Mack Sennett omkring på filmbolaget Biographs område i New York. De diskuterar filmens utvecklingsmöjligheter, och Griffith har massor av idéer.

– Närbilder! ropar han. Vi måste ha mera närbilder för att visa rollfigurernas känslor. Och varför alla dessa transportsträckor när vi bara behöver klippa från en plats till en annan? Och vi måste utnyttja belysningen mera för att skapa stämningar...

Sennett har också idéer. Han försöker övertyga Griffith om att vad filmkonsten behöver är fler poliser som drattar på ändan. Poliser är roliga, hävdar Sennett, poliser som ramlar och slår sig, poliser som snubblar, poliser som förlorar sin värdighet.

Sennett försöker även anpassa sina idéer till dem som Griffith har lagt fram.

– En polis får en spark i häcken, sen tar vi en närbild så att hans ilska ansikte fyller upp hela duken. Sen klipper vi till en närbild på komikers förvånade ansikte – han har just upptäckt att han har sparkat till en snut!

Griffith var måttligt imponerad av dessa idéer, och Sennett fick inte heller någon chans att utveckla dem förrän han drog iväg till Californien för att bilda sitt eget bolag, Keystone, och därmed gjorde den inkompetenta poliskåren Keystone Cops till ett begrepp.

Skillnaderna mellan Griffith och Sennett kunde knappast ha varit större. Griffith var uppfylld av tanken att göra filmen till en respekterad konstform på samma sätt som litteratur och teater. Sennett däremot var en ointellektuell, råbarkad typ som mest var intresserad av att tjäna pengar. Hans opolerade stil gjorde det till och med lite svårt för honom att smälta in i Hollywood, där man ändå var van vid det mesta.

Griffith gick vidare och skapade några av filmhistoriens odiskutabla mästerverk. Han lade grunden för det moderna filmerättandet, hans idéer praktiseras än idag, men den som ser *Nationens födelse* (1915) i dag tänker nog ändå mera på filmens groteskt rasistiska budskap än på den banbrytande berättartekniken. Det finns också annat hos Griffith som kan verka irriterande för en nutida betraktare, sådant som har med filmernas tonfall och röstläge att göra. Visst är de fortfarande engagerande, t.o.m. spännande ibland, men ack så högstämda, ack så vördnadsbjudande. ”Törs vi drömma om den dag då det bestialiska Kriget ej längre styr, utan istället den milde Prinsen i Broderskapets Stadshus i Fredens Stad?”, undrar Griffith högtidligt i epilogen till *Nationens födelse*, och det kan man ju fråga sig – i synnerhet i en film som ser lynchmobbar som den högsta formen av rättvisa. Men vare sig Griffith predikar rashat eller universell kärlek (*Intolerance* 1916) känns det ändå alltid som om man som åskådare förväntas leva upp till ett ideal, det är uppbyggliga berättelser vi serveras, och uppbygglighet lägger alltid en död hand över konsten.

Mack Sennetts filmer däremot var aldrig uppbyggliga, tvärtom. Här var det skratt som

illustration Patrik Evereus

räknades, inte sensmoral eller pedagogik. Keystone-bolaget var närmast en komedifabrik, där filmerna prånglades ut i en rasande fart. Man hade inga manus, det var bara att plocka fram kameran och köra igång. Enkelheten i hans arbetsätt framgår tydligt av en film som *Barney Oldfield's Race for a Life* från 1913 med Sennett själv, Ford Sterling och Mabel Normand i huvudrollerna. Den börjar på enklast tänkbare sätt: en allé med en stor trädstam i förgrunden. In från vänster: Mabel, "sweet and lovely", enligt textskylten. Hon får syn på sin blyge friare, spelad av Sennett, som står på en gräsmatta och luktar på en blomma. Han räcker över blomman till Mabel, de pratar generat med varandra, och Sennett visar med övertydliga gester att de två nu är ett par. Innan de skiljs åt igen får den blyge friaren en puss av Mabel.

En skurkaktig figur i Ford Sterlings gestalt hoppar fram bakom trädet, tätt följd av sina kumpaner. Han uppvaktar Mabel, men får nobben. Mabel sliter sig loss ur hans grepp och springer ifatt Sennett, som står en bit bort och pratar med några vänner. Alla radar upp sig bakom Sennett och Mabel som om de gjorde sig redo för ett gruppfoto. Den ondskefulla rivalen återvänder under tiden till sin plats bakom trädet.

Filmen slutar med en typisk jaktsekvens, där Sennett utnyttjar sig av den växelklippeteknik som han har lärt sig av Griffith. Rivalen kidnappar Mabel och binder av outgrundlig anledning fast henne vid ett järnvägsspår. Med hjälp av racerstjärnan Barney Oldfield ("as himself") räddar Sennett henne i absolut sista sekunden innan rivalen hunnit köra över henne med ett kapat lokomotiv.

Det hela är parodiskt enkelt, men så charmigt och oskuldsfullt att man ändå rycks med i handlingen. En statisk kamera registrerar allt som händer. Här finns inga inklippta närbilder, de närbilder som förekommer åstadkoms genom att skådespelarna går rakt emot kameran. Under hela inledningssekvensen fungerar trädstammen som en teaterkuliss bakom vilken skådespelarna gör entré och sorti.

Our Dare-Devil Chief från 1915 är en annan

typisk Keystoneproduktion. Den beskriver ett gangstergängs djävulska komplotter mot stadens borgmästare och polischef. Det anmärkningsvärda här är hur skurkarna hela tiden har kontrollen, hur ordningsmakten alltid drar det kortaste strået och får förnedra sig på alla tänkbare sätt. Det är borgmästaren och polischefen som utsätts för den brutala slapstick-humorn, det är de som får bomber i händerna, blir inlåsta i garderoben och besprutas med parfymstrålar i ansiktet. Finalen är en sanslös farssituation där polischefen (i bara kalsongerna) och borgmästaren dinglar från en balkong i var sin ände av ett rep. Här är den sociala ordningen bokstavligen i gungning. Det är långt till Griffiths utopiska drömmar och idealism ("den milde Prinsen i Broderskapets Stadshus"). I Mack Sennetts filmer står det *bristfälliga* i centrum, protagonisterna är fångna i en ofullständig värld, i det riskfyllda nuet; människorna är otrogna, svekfulla eller helt enkelt dumma i huvudet. Vad Sennetts filmer säger oss är att vi alltid kommer att vara uppfyllda av våra privata bekymmer, att inga politiska system i världen kan avskaffa kärlekstrassel, girighet och egoism.

I Sennetts filmer bryter en ny tid in. Det är jazzåldern som tar sin början, tempot är högt på gränsen till hysteriskt, vi befinner oss mitt ute i det brusande stadslivet bland fylltrattar och ficktjuvar, tidningspojkar och korvgubbar. Det gapas och skriks, trots att det är stumfilm känns det som om inga andra filmer för så mycket oväsen som Keystone-komedierna. Sennetts filmer är hyllningar till den moderna tiden på ett långt mera övertygande sätt än Marinettis patetiska futuristmanifest. Sennett blev för många själva inkarnationen av begreppet Hollywood – kommersiell, okonstnärlig, vulgär. Det är sant att Sennett inte hade några konstnärliga ambitioner, det bekymrade honom inte att han arbetade med en föraktad konstform, han var fullt nöjd om publiken strömmade till biograferna och betalade sina biljetter. Samtidigt är det nog så att den bästa konsten ofta kommer till av misstag, spontant och liksom i förbigående, utan några sneglingar mot parnassen. De verk som skapats för att bli Stor Konst eller för att

tillfredsställa recensenten får lätt något krampaktigt över sig. Sennetts ohöjda kommersialism befriade honom från denna konstnärliga prestationsångest.

Sennett var i högsta grad ett barn av den nya tid som hans filmer skildrar. Form, innehåll och produktionsvillkor – filmerna var på alla sätt produkter av en liberal kultur. Keystone-filmer kom till i en atmosfär där allting var osäkert och ingenting givet på förhand. Framför allt har respekten för auktoriteter blåst all världens väg, i varje gathörn står Sennett och hans medarbetare redo att dra ner byxorna på poliser och andra representanter för överheten. Det är också mycket vågade filmer för sin tid – att skämta om så tabubelagda ämnen som utomäktenskapligt sex, alkohol och män i kvinnokläder var inte alls okontroversiellt.

Sennett var bara en av många Hollywoodproducenter som väckte religiösa och konservativa gruppers vrede. Överallt där Hollywoodfilmen drog fram möttes den av pro-

testkampanjer och censurdebatter. Den upprörde sinnena genom att presentera ett modernare kvinnoideal, genom att påminna oss om att livet inte bara är plikter, och sex inte enbart ett sätt att säkra släktets fortbestånd. Mot ansvar och arbete ställde den lek och lättsinne. Hollywood var en del av jazzåldern med allt vad den innebar av större individuell frihet, nya livsstilar och förändrade könsrollsmönster. Mack Sennett ville förstås bara tjäna pengar. Han hade inget politiskt budskap, frihetligt eller annat, men han, liksom alla andra Hollywoodproducenter, visste att det var en dålig affär att förhindra folk att ha roligt. Den kommersiella nöjesindustrin hade allt att vinna på en frimodig och nöjeslysten publik, som inte lät sig nedtryckas av abstrakta ideal eller såg sig som medel för ett högre mål. Därför är det heller inte så konstigt att Sovjetunionen och Nazi-Tyskland förklarade krig mot Hollywoodfilmen. Stalin lär ha suttit i sitt privata visningsrum och skrattat åt Chaplins filmer – ett symboliskt möte mellan en ideologi som kräver individuell uppoffring för en större helhet och en kultur som ser individen som ett självändamål. Det är symptomatiskt att Sovjet aldrig hade någon motsvarighet till de amerikanska slapstickfilmerna. Grigorij Alexandrovsk *Hela världen skrattar* (1934) är en blek kopia på de amerikanska komedierna – anarkismen, tumultet och kalabaliken i Keystones filmer passade inte in i Stalins sköna, nya värld där alla skulle veta sin plats.

Det är ett sorgligt faktum att flera av filmhistoriens milstolpar torgför ett totalitärt och/eller antihumanistiskt budskap, från Griffiths rasistiska film över Eisensteins tekniskt virtuosa reklamfilmer för bolsjevikernas statskupp 1917 fram till Leni Riefenstahls nazistpropaganda. I detta obehagliga sällskap känns Mack Sennetts filmer som ett reningsbad. Den kommersielle Mack Sennett representerar en demokratisk kultur där det både är en självklarhet att ha en rättsapparatur – och att kasta pajar i ansiktet på dess representanter. Keystone Cops är bara möjliga i ett samhälle som kan erkänna sina brister.

Martin Kristenson

Glimmingehus

Nordens bäst bevarade medeltida borg

Sägenvandringar 30.10-31.10

Sägner och skrämmande historier berättade i lyktsken : Spökande hundar, en inmurad jungfru, gåtfulla statyer och kacklande hönor! Lämpligt för modiga sjuåringar och äldre... Vuxen: 60 kr. Barn: 20 kr. kl. 17, 18, 19 & 20. Förboka på tel. 0414-186 20! www.raa.se/glimmingehus

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

NONSTOP ENTERTAINMENT PRESENTERAR

IN THE LOOP

PETER CAPALDI TOM HOLLANDER GINA McKEE JAMES GANDOLFINI

BIOPREMIÄR
DEN 30 OKTOBER

"ÅRETS SMARTASTE OCH BÄSTA KOMEDI"
ANDRES LOKKO - SVD

"SKITKUL, LYSANDE SVART KOMEDI"
★★★★★ TIME OUT
★★★★★ DAMON WISE - THE TIMES

"ROLIG - ELAK - UTSÖKT"
★★★★★ PETER BRADSHAW - THE GUARDIAN

THINGS ARE ABOUT TO SPIN
OUT OF CONTROL

silver

nonstopentertainment.com

NONSTOP
ENTERTAINMENT